

PRIS 12:00 inkl. moms

SÖKAREN

NR 9

1984 ÅRGÅNG 21

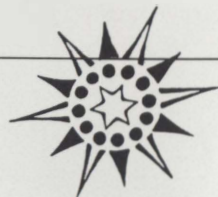
Hej på dej, Sonda Ray!

”Texas”

Sundbergs

fantastiska värld

Av SM

Häpna!

Jan-Ove Sundberg är journalisten med de häpnadsväckande historierna. I över ett decennium har han försett den svenska veckopressen med fantastiska artiklar. Det är hans liv att befinna sig mitt bland ”det Övernaturliga”, det nästan otroliga och att vara undersökaren-reportern.

För dem som fascinerats av ”det okända” och läser veckopress, är han välbekant. Några klipper ur hans artiklar och sparar. Men många skrattar och ruskar på huvudet och menar att den där Sundberg han hittar allt på.

Nu har Jan-Ove Sundberg LYCKATS — i knopningen av sin medelålder! Han har blivit redaktör för en alldeles egen tidning som bara handlar om det Övernaturliga. Tidningen säljer riktigt bra i pressbyråkioskerna och i snabbköpen — tillräckligt bra för att det kommersiella förlaget skall vilja ge ut den i förtjänstsyfte.

Jan-Ove Sundberg har gjort det osannolika! Han har skapat DET OKÄNDA. Han har gjort en prestation och slagit sina belackare med häpnad.

Och bakom sina oskyldiga blå kan han inte förstå annat än att han skulle vara en god, ja rentav seriös journalist. Att exempelvis Magnusson skriver ner honom beror säkert bara på kungl. svensk avundsjuka, tror han.

Vad är det egentligen för skillnad mellan Det Okända och Sökaren? undrar Sundberg och ser ingen väsentlig skillnad — annat än att Det Okända är mer än 10 gånger så stor och mer än 10 gånger så bra.

Herr Sundberg har inget körkort

Jan-Ove Sundberg har aldrig tagit körkort — ett av hans sympatiska drag. Men han reser runt och undersöker spöken, sjöar med monster och andra övernaturligheter — fotografen kör. Jan-Ove Sundberg har aldrig lärt sig skriva på maskin. Men han författar sensationsartiklar i en aldrig sinande ström med höger pekfinger — hur länge skall fingret orka?

Och språkbehandlingen är det nog så och så med — men inte med entusiasmen.

Ord som ”häpnadsväckande”, ”fantastiskt”, ”avslöjande”, ”sensation” är kära i hans vokabulär. De accentuerar betydelsen av hans historier.

Men Jan-Ove Sundberg hyser inget förakt för sin läskrets, ser inte ner på den. Han är en genuint folklig skribent, som berättar historier som han själv gillar. Han dramatiserar, lägger gärna till och drar ifrån — men alltid med läsarnas bästa för ögonen: de skall få sin lystmäte att häpna inför.

Vår början bliver svår

För ganska många år sedan satt en ung, förhoppningsfull Jan-Ove Sundberg och skrev underhållningshistorier — närmare 500 romaner och lika många noveller enligt hans egen uppgift — bland annat science fiction, deckare och westernberättelser. Allt refuserades!

— Men, säger han idag, jag är en sån där riktigt optimistisk människa och lät mig aldrig nedslås.

Han gick över till journalistik. 1971 debuterade han som frilansskribent med en artikel om Loch Ness-odjuret för blaskan Lektor. Sedan har det blivit ”troligen närmare 500 artiklar” för olika publikationer, framför allt Hemmets Journal och Saxons Veckotidning men också herrtidningarna Stopp och Aktuell Rapport, mest om ”det okända”, inte minst UFO.

Han har haft hundår, berättar han, då inkomsterna varit knappa och han varit tvungen att ta ströjobb, bland annat på mejeri och som flyttkarl, för att hanka sig fram. Men från mitten av 70-talet har han kunnat försörja sig på frilansskrivande.

För några år sedan fick Jan-Ove en idé till en tidning som skulle handla uteslutande om tillvarons mysterier — med honom själv som chefredaktör. Han uppvaktade fyra förlag under en period av två år. Till sist fick han ett gensvar. Det var från porr- och herrtidningsförlaget Tre Mag!

Mannen som startade Tre Mag är känd i Norge som norra Europas porr-kung. Och Jan-Ove Sundberg berättar glatt:

— Den mannen, Leif Hagen, började med två tomma händer och en cykel! Han åkte runt i Oslo och sålde skosnören. För sina sålunda surt förvärvade slantar köpte han sedan ett lager porrtidningar och sålde. Så började, har jag hört, hans affärsverksamhet!

Tre Mag ger i Sverige, Norge och Danmark ut Aktuell Rapport, The Hustler och Cats. Detta är, säger Jan-

— Vad säger du, finns det ett sånt fall i Sverige? Vad roligt! Javisst är det nåt för Det Okända!

Ove, herrtidningar på gränsen till porrtidningar. Förlaget har också postorderförsäljning av ren porr.

Jan-Ove tycker att förlagets övriga verksamhet ”kanske inte är så trevlig som man kunde önska”. Men Tre Mag var det enda förlaget som ville satsa på hans tidningsidé. Alternativet för honom hade varit att fortsätta som frilans med en osäker framtid.

Nu är alltså Jan-Ove ”Texas” Sundberg, 37, chefredaktör för Det Okända, ”en tidning om det Övernaturliga”, med en upplaga av enligt uppgift 35.000 — 40.000 exemplar i Sverige. Säkerligen är detta precis det jobb han vill ha för att tjäna till sitt uppehälle. Men vilken lön han har, det vill han inte tala om. Han bor i en snygg lägenhet i två plan i Motala, vilken han delar med sin sambo, Reagan, ett marsvin. På nedre planet är redaktionen, med en icke föraktlig boksamling. Där sitter han och skriver sina häpnadsväckande artiklar i stor entusiasm med ett pekfinger.

Informerar en bred allmänhet

Hur ser nu Jan-Ove Sundberg på sin verksamhet? Vilka är hans journalistiska ideal? Hur är hans målsättning?

— Svåra frågor! säger han och ser fundersam ut, men förklarar:

— Vi gör Det Okända så som vi gör den, därför att vi vänder oss till en bred allmänhet, och den breda allmänheten är inte mogen för en djupare behandling av de mysterier som vi presenterar i vår tidning.

Jan-Ove uppfattar sig inte som underhållningsjournalist. Han ser ganska allvarligt på sin verksamhet. Han vill visa att det övernaturliga finns — tvärtemot vad etablissemangen gör gällande.

— Jag anser att tidningens uppgift är att informera om att det händer lika mycket häpnadsväckande saker i Sverige som i andra länder, säger han. Vi vill också visa folk som har upplevelser av det okända att de inte är ensamma

om det. Till dessa människor, svenska petters söner och johans söner, kan man inte komma med djupodlande artiklar, för då skulle de inte förstå någonting, utan bara bli ytterligare förvirrade. Därför har jag som huvudsvar för Det Okända valt att presentera materialet på ett lättfattligt, och även underhållande, sätt.

Jan-Ove påpekar att jag gett ut Sökaren i 20 år och inte fått en större upplaga än 3.000 exemplar, och han menar att den lilla upplagan beror på att Sökaren har en stil som är för djup och svår för människor i allmänhet.

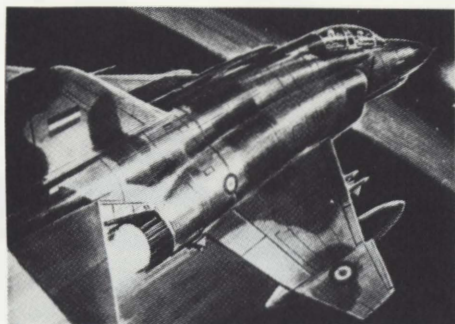
— Hade vi haft samma redigeringsprinciper som du Magnusson har för Sökaren, säger han, då skulle vi ha haft samma blygsamma upplaga, det är jag övertygad om — och därmed skulle Det Okända inte ha kunnat ges ut.

Så Jan-Ove kan inte se något annat sätt än det nuvarande att göra Det Okända.

Men han erkänner att han fått kritik och att den delvis varit berättigad.

— Vi skall försöka kontrollera ma-

I nr 4/84 av Det Okända finns en notisartikel, som berättar om en oerhörd händelse natten den 9 september (år nämns ej!) över Teheran. Hundratals panikslagna människor såg ett mystiskt föremål som glödde som eld på himlen. En flygare, löjtnant Fafari, gick upp med ett Phantomplan för att undersöka föremålet. När han närmade sig, styrde den främmande tingesten rakt mot honom. Skräckslagna radaroperatörer vid basen såg hur de två ekona på skärmen smälte samman — det okända flygande föremålet kolliderade med Phantomplanet, och *båda exploderade i ett bländande sken*, som lyste upp himlen. Av löjtnant Fafaris kropp hittades efter händelsen inte minsta spår.

Någon källa till de sensationella informationerna nämns inte i Det Okända. Men i en engelsk nybörjarbok, *The World of the Unknown. All about UFO's*, utgiven 1977 av London-förlaget Usborne, finns samma händelse beskriven, med samma tecknade illustration. Där berättas den på ett helt annat sätt. Det var den 9 september 1976 strax efter midnatt över Teheran. Ett starkt lysande föremål gav upphov till en flod av rapporter till iranska flygvapnet. Inget nämns om "skräckslagna människor". *Två* Phantomplan gick upp. Det ena flögs av en löjtnant Fafari. Det närmade sig UFOt, som emellertid ökade sin hastighet och höll undan. Så lämnade ett litet lysande föremål UFOt och styrde mot Phantomplanet. Fafari gjorde sig beredd att skjuta, men inga instrument fungerade. Han lyckades undgå föremålet genom att stiga brant. Slutet på händelsen blev att Phantomplanet *återvände oskadat till sin bas*. I den engelska boken står ingenting om en kollision, där UFOt och Phantomplanet förintades! Hur vederhäftig boken är, det är en fråga för sig, som jag inte kan besvara. Den ingår i en serie där bland annat monster och spöken behandlas. Men Sundberg tycks ha haft den som källa, fast han "bättrat på" historien.

terialeet bättre i framtiden, säger han. Tyvärr har det utländska materialet dominerat i Det Okända, och detta har vi inte kunnat garantera är sant. I fortsättningen skall vi försöka ha mer nordiskt material — tidningen kommer ut i Sverige, Norge och Danmark. Det nordiska materialet förutsättes vara kontrollerat av de personer som jobbar för Det Okända i de respektive länderna. Reportrarna har ju varit på platsen och själva skaffat sig upplysningar — *och är folk inte nöjda med det, då får de väl själva åka dit!*

Jan-Ove medger att han hämtat material ur tvivelaktiga källor och ursäktar sig med att han är ny som tidningsmakare. I fortsättningen skall det som bör tas med en nypa salt sammanföras till en särskild avdelning som skall heta "Mellan himmel och jord". För övrigt skall tidningen anlita skribenter som Jan-Ove litar på och tycker om, som exempelvis amerikanen John Keel. Denne har samma inställning som Jan-Ove själv: *ut på fältet och tala med vittnena!*

Jan-Ove menar att kritikerna av tron på det övernaturliga är skrivbordsmänniskor, som sitter hemma och slår i referenslitteratur. De ger sig aldrig ut på fältet för att leta fram sanningen.

— Jag måste säga, för att ge mig själv en fjäder i hatten — säger han — att jag har åkt ut, när jag kunnat. Har tidningen inte ställt upp med pengar, då har jag ofta åkt ut av eget intresse för att få träffa de intressanta människorna och göra intervjuerna, för att sova över i spökhuset, för att forska i sjöarna, där det påstås finnas sjöodjur o s v. Ingen kan säga att jag bara sitter bakom ett skrivbord och slår i böcker!

Sensationstidningens redaktör målar alltså upp bilden av sig själv och sina medarbetare som de verkligt samvetsgranna undersökarna! Det är *de* som bemödar sig att få fram sanningen. Det är *de* som är de verkliga forskarna . . .

Jan-Oves främste medarbetare är Håkan Blomqvist, en bibliotekarie som hoppat av från sitt yrke — "de flesta bibliotekarier är kommunister, och det är inte jag", säger han — för att i stället få skriva för Det Okända. Håkan trycker, liksom Jan-Ove, på att man måste ut på fältet och göra ordentliga undersökningar och inte sitta hemma och tota till artiklar vid skrivbordet. Han säger, och upprepar, att man skall "vända på varje sten" för att få fram sanningen, tala med varenda människa som haft någon kontakt med den händelse man undersöker.

Mot väggen

Jan-Ove tycker det är tråkigt att han och hans tidning liksom trycks upp mot väggen av vissa kritiker, exempelvis mig, med frågan: ÄR DETTA VERK-

LIGEN SANT?

— Skall det hela tiden vara fråga om att tala sanning eller ej? frågar han och tillägger:

— *Det tycker inte vi!*

Håkan Blomqvist inpassar att det inte kan vara populärtidningars uppgift att *kontrollera* sanningen i alla historier de publicerar, utan att detta mer är ett akademiskt intresse!

Jag begriper faktiskt inte vad de båda herrarna menar, men själv är jag väldigt angelägen om att det jag publicerar skall vara trovärdigt, kunna tas på allvar. Det är en huvudidé hos mig att välja ut det bästa och säkraste för att inte ge läsarna falska informationer, medan — enligt min mening — Sundberg hugger för sig friskt ur grumliga källor.

Jan-Ove kontrar med att säga att de människor som är riktigt seriösa skriver tråkigt, och beter sig tråkigt — och så uppfattas de av den breda allmänheten!

Vad jag aldrig sa till Jan-Ove som svar på detta är att kultur och kvalitet alltid är tråkigt för dem som inte förstår det. En kulturtidskrift är naturligtvis tråkig för dem som har veckopressen som regelbunden kär läsning.

Jag, och kanske även andra, har kritiserat Det Okända för att den inte anger källorna till sina häpnadsväckande historier. Denna kritik gillar ej och förstår ej Jan-Ove Sundberg. "Det Okända skriver för människor som är mera intresserade av vem, hur, varför än varifrån vi fått materialet", meddelar han i sin tidning.

Men: en berättelses *karaktär* och *trovärdighet* är beroende av dess ursprung!

I underhållningspressen, där Jan-Ove fått sin skolning, anger man inte källor, eftersom det anses sakna poäng att göra det. Den oseriösa läsekreten frågar inte efter källor. Läsare av seriösa informationer gör det däremot.

Jan-Ove skriver också att "i motsats till det vetenskapliga etablissemangen har Det Okända ingenting att dölja, så vem som helst är välkommen att studera våra källor!"

Men varför då tiga om källorna? Ange dem, och beskriv gärna deras karaktär, i omedelbar anslutning till en artikel!

Otillförlitligt

Det Okända innehåller mycket som uppenbart är otillförlitligt, ovederhäftigt, osant. Någon kräsenhet vid valet av informationskällor har redaktören inte visat. I nr 1/84 skrev han om "främmande baser på månen" — något helt fantastiskt alltså. Han hänvisade till en bok av en viss Fred Steckling, *We discovered Alien Bases on the Moon*, vilken inte många tar på allvar. Enligt

Steckling råder på månen ungefär samma förhållanden som på jorden. Där finns luft, vatten, vegetation och stora byggnader. NASA känner till detta, men har hemligstämplat alla informationer, menar Steckling. Sundberg har varit väl medveten om kritiken mot Steckling, bland annat från James Oberg vid NASA, men trots detta har han publicerat skräpet, i sensationens namn, låt vara att tidningen inte direkt ställer sig bakom det.

Jag frågar Jan-Ove om han anser att Steckling är en lämplig källa.

— Nej, kanske inte, medger han. Men detta att UFOs har baser på månen är dock ett påstående som Steckling gör! Vi garanterar inte att det är sant. Läsarna får bilda sig en egen uppfattning.

Jan-Ove börjar tala om Steckling som "en galning", men säger att det ändå kan vara intressant att ta upp hans teorier.

— Varför skulle man förtiga dem? undrar han.

Jag tycker att man i en seriös tidning i första hand skall ta upp sådant som verkar vederhäftigt och därför är intressant, men inte ägna utrymme åt klart ovederhäftiga idéer. Jag skulle kunna nämna Steckling i en liten notis i Sökaren — som en lustighet.

Jan-Ove menar att det här är fråga om en journalistisk bedömning av vad som är intressant för en stor del av allmänheten. Det som är uppseendeväckande eller sensationellt, det tar man upp!

Nedskjutet UFO?

I nr 4/84 har Det Okända en verklig sensationsartikel, signerad Jan-Ove Sundberg och Anders Lipka, som berättar att *ryssarna skjutit ner ett UFO över ön Sakhalin* — just där ett koreanskt passagerarplan sköts ner förra året. Som källa nämns en amerikansk UFO-organisation vid namn Pacific Skywatch.

En japansk radioamatör påstås ha snappat upp en radiokommunikation mellan en rysk pilot och dennes bas — samt sedan en japansk dialog om händelsen.

Så här berättar Det Okända bland annat:

"När det stod klart att ett främmande rymdskepp närmade sig jorden och förberedde en landning i Sovjet — tog CIA på Wakanai skyndsamt kontakt med Pentagon. President Ronald Reagan väcktes i Vita huset och gav order om att amerikanska flyg- och flottstridskrafter världen över skulle försättas i högsta beredskap."

Det Okända uppger att en f d CIA-agent i Washington vid namn Mark Stanley säger att historien är sann och

— *Med det här fingret skriver jag!*

beskriver situationen som mycket allvarlig. Och en f d rysk underrättelseofficer Jan Klashnov, som numera bor i södra Kalifornien under antaget namn, intygar att det finns många ögonvittnen till ryssarnas omhändertagande av rymdskeppet.

Enligt Det Okända har även japanska försvarsdepartementet och amerikanska CIA bekräftat händelsen, som påstås ha ägt rum den 28 augusti 1983.

Jag har skickat uppgifter om artikelns innehåll till Phil Klass, en känd amerikansk UFO-kritiker. Han skriver bland annat att om historien verkli-

gen hade bekräftats av japanska försvarsdepartementet och av CIA, då hade vi alla kunnat läsa om den i New York Times, i Washington Post och i ledande svenska tidningar. Vi skulle inte ha behövt vänta i månader för att få upplysningar om händelsen i en sensationstidning! Och om president Reagan verkligen gett order till amerikanska flygvapnet och flottan att hålla sig redo, då skulle tusentals militärer ha fått reda på detta, och något om det skulle med säkerhet ha läckt ut till massmedia!

Den UFO-organisation, Pacific Skywatch, som Det Okända nämner som

källa till sina uppgifter, har Phil Klass aldrig hört talas om. Om den existerar och om den sensationella händelsen inträffat, då borde meddelande därom ha nått de stora UFO-organisationerna MUFON, CUFOS och APRO. Dessa har inte haft ett ord att berätta om någon rysk nedskjutning av ett UFO!

Beträffande den Mark Stanley, som enligt Det Okända bekräftat att händelsen ägt rum, har Klass kollat i Washingtons telefonkatalog. Där finns ingen med det namnet.

Phil Klass anser att uppgifterna om den ryska nedskjutningen av ett UFO måste vara påhittade.

Men Jan-Ove Sundberg tycker inte att det ligger något alls i Klass' synpunkter. Han påpekar att amerikanska myndigheter ofta förtiger viktiga saker. Händelsen vid Sakhalin kan vara sann, säger han, men vi vet inte detta.

— Man kan inte påstå att om en sådan händelse inträffat, så skulle säkert flera massmedier ha rapporterat om den. Det kan hända att de aldrig skulle ha fått reda på den, och om de fått veta något, kan det mycket väl hända att de inte skulle ha brytt sig om det. UFO-fall tas inte gärna upp i massmedia.

Jan-Ove vet inte om händelsen vid Sakhalin verkligen ägt rum. Men han publicerar ändå historien med glatt hjärta.

— Vi kan inte kontrollera om våra utländska historier är äkta, säger han än en gång, men detsamma är nog fallet med nästan allt utländskt material som den svenska veckopressen publicerar.

Nå, veckopressen är knappast en lämplig förebild för seriös journalistik. Men den är en förebild för Det Okända:

— Ja, när det gäller utformningen av Det Okända, då har vi veckopressen som förebild, eftersom vi väljer samma lätsamma stil som den har, säger Jan-Ove.

Veckopressen har otvivelaktigt ett lättsinnigt förhållande till källor. Den publicerar exempelvis historier som köps från litterära agenturer och vilkas äkthet man inte vet något om.

Jag menar att något så allvarligt som Sakhalinhistorien inte bör publiceras på grundval av otillförlitligt material, utan endast om man har mycket goda skäl tro att historien är sann. Dessa goda skäl har Det Okända uppenbarligen inte haft.

Vem vill läsa lögner?

Det borde vara självklart att en tidning som vill tas på allvar endast publicerar vad den har rimliga skäl tro är sant. Vem vill läsa en förvanskad eller påhittad historia?

Men Jan-Ove Sundberg säger:

— Jag tror faktiskt att folk i det här landet vill läsa ljug, bluff och be-

drägeri! De läser det som en form av underhållning. Ett exempel på detta är tidningen *Hänt i veckan*!

Jan-Ove säger att Allers skall ha gjort en undersökning där man frågat läsarna — apropå sådant material som Det Okända har — om de ville ha fantastiska, spännande, underhållande historier och/eller få reda på vad forskare och andra sakkunniga anser om UFOs och andra mysterier. Svaret från läsekretsen blev att de absolut inte ville ha vetenskapsmännens synpunkter, utan i stället spännande historier.

Men: om Allers i stället hade frågat läsarna om de ville ha sanna berättelser om det okända eller påhittade historier — vad hade de då svarat? Naturligtvis att historierna skulle vara sanna!

Kommersialism kontra kultur

— Tidningar ges huvudsakligen ut för att ägaren skall tjäna pengar på dem, påpekar Jan-Ove Sundberg.

Tydligt är han okunnig om det slag av publikationer som kallas kulturtidskrifter. Jag nämner för honom att det finns omkring 200 sådana tidskrifter i Sverige med statligt stöd, vilka ges ut av andra skäl än för att tjäna pengar. De görs av intresse för ett ämne, en uppgift, en sak, ofta på fritiden eller genom att redaktörerna accepterar att leva på en jämförelsevis låg standard.

Jan-Ove frågar mig om jag tycker det är "rumsrenare" att ge ut en sådan tidning med stöd av skattebetalarnas pengar än att ge ut en tidning som står på egna ben. Han tycker själv att det är hederligare att inte ligga skattebetalarna till last.

Jag svarar att stödet till kulturtidskrifter tillkommit för att samhället vill stödja god kvalitet. Kommersiella tidningar, som med ekonomisk beräkning ger "vad folk vill ha", brukar inte ha några svårigheter, medan däremot icke-kommersiella kvalitetstidskrifter har svårigheter på grund av liten upplaga. Intresset för det utsökta är nämligen alltid mycket mindre än intresset för lättare underhållning och skräpliteratur. Fina svenska litterära tidskrifter exempelvis har upplagor på 1.000—7.000 exemplar, medan den enklare populärpressen har upplagor på 100.000—350.000 exemplar. Samhället vill stödja den kvalitativt betydande litteraturen på grund av den betydelse den har för sin kvalificerade läsekrets. Därför får Sökaren, som är en erkänd kulturtidskrift, 35.000 kronor för ett år. Det Okända skulle aldrig kunna få kulturstöd.

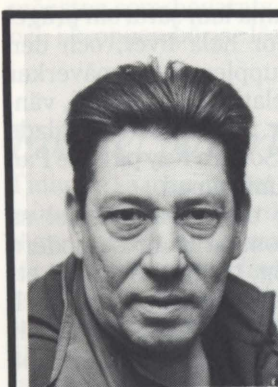
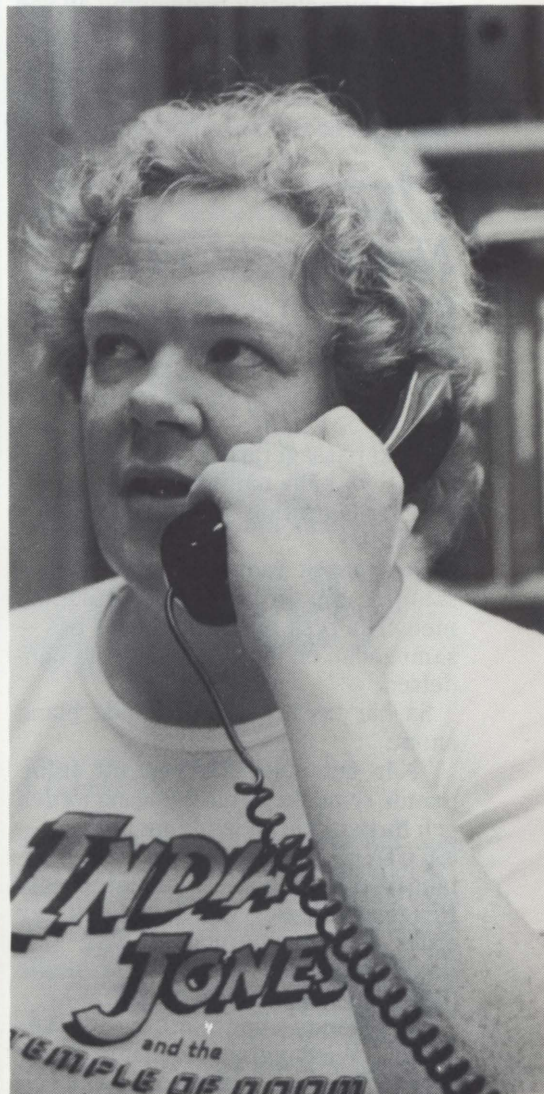
För att ta upp den kastade handsken "hederlighet": Är det inte hederligare att ge ut en tidning som eftersträvar god kvalitet och vederhäftighet, trots

att detta begränsar upplagans storlek, än att ge ut en tidning med mängder av tvivelaktiga och falska historier "som folk vill ha" för att det säljer?

Inte en man att lita på

Otvivelaktigt har Jan-Ove Sundberg en starkare dragning till det sensationella än till det vederhäftiga. Därmed är han ingen pålitlig journalist. Han väljer inte med omsorg och ansvar ur goda källor, är inte angelägen om att ge korrekta informationer och inte överdriva.

Jag har i 20 års tid försökt mig på en seriös journalistik om bland annat "det okända", och strävat efter god kvalitet, men aldrig nått ut till mer än 3.000 hushåll. Nu kommer "Texas" Sundberg med en klatschig, sensationell och ovederhäftig tidning och når ut. Sånt känns trist, det skall erkännas. Men jag får trösta mig med att Sökaren har mycket att säga de förståndiga. Det Okända har knappast något alls att säga dessa — och det är det pris som Jan-Ove Sundberg får betala för att nå ut i stor upplaga.

Bertil Falk:

Tänk om Gaia ska ha barn!

Det var en gång en massa loppor som bodde på en plats, som de kallade sitt hem. En dag gjorde några av lopporna ett jättesprång rätt upp i luften. Därifrån såg de ned på sitt hem från 30 meters höjd. Och då gick det upp ett ljus för en av lopporna. Han utbrast:

— Hela vårt hem lever!

För första gången hade lopporna hamnat så långt utanför sitt hem att de upptäckte att det var en levande varelse de bodde på. Deras hem var en elefant.

Det här berättar Peter Russell i sin uppmärksammade bok "En uppvaknande värld" (Studieförlaget), som kommit på svenska i år och naturligtvis har uppmärksammats i Sökaren. Russell menar att en känsla, liknande den som lopporna för, tycks ha uppstått hos de amerikanska astronauterna, när de från månen tittade upp mot jorden, den blåa pärla som de kom ifrån och som de för första gången kunde se i dess helhet. Peter Russells tanke är:

— Hela vårt hem lever!

Precis som elefanten inte bara är ett hem för loppor utan en varelse i sig själv, så är också det ekologiska system vi kallar jorden en levande varelse. "Detta är den verkligt stora upptäckt mänlandningen förde med sig för många människor — hela planeten verkade vara levande — inte bara myllrande av liv utan i sig själv en levande organism."

Denna organism, kallad Gaia efter Olaf Stapledon's science fictionroman "Stjärnskaparen" från år 1937 (på svenska hos Delta förlag 1978), håller nu på att växa ut genom solsystemet och utanför detsamma genom satelli-

ter, månfärder och rymdsonder.

Russells bok, som till sitt innehåll hämtat mycket från den indiske filosofen Sri Aurobindo och från den franske jesuiten Pierre Teilhard de Chardin, har faktiskt mötts med en del högaktning från det vetenskapliga etablissemangets sida. I radions "Vetandets värld" har vi fått höra forskare konstatera att Russells framställning om livet på jorden och livsmönster som bildar en organisk helhet stämmer med vetenskapens rön till dags dato.

Men man ställer sig tveksam och avvaktande, i något fall rentav direkt negativ till slutsatsen att jordens (i viss mening slutna) system skulle vara en levande varelse. Det tungt vägande argumentet mot Gaia-tanken är att Gaia inte kan reproducera sig själv. Gaia kan ju inte fortplanta sig!

Är nu detta så helt säkert? Ja, jag är då inte alls säker på att Gaia inte kan försöka sig. Det sker inte genom samlag, kanske inte heller genom delning (även om det är en möjlighet), men det kan ske en avknoppning av något slag, en sorts frösättning eller fortplantning via sporer eller hur man nu vill se det. En stickling av vår civilisation i någon annan del av universum med hjälp av en rymdfarkost. Skulle det inte kunna vara ett sätt för Gaia att försöka sig på?

Vad händer om någon av människans rymdsonder förrirar sig bort i Vintergatan och en vacker dag störtar rätt in i ett fjärran stjärnsystem och hamnar på en planet med atmosfär av lämpligt slag? Det behövs kanske inte ens ett stycke civilisation utan kan räcka med någon bakterie eller baselusk eller vad man nu vill för att en ny

Gaia ska uppstå. Ett barn av Gaia.

Men man kan också tänka sig att en expedition människor (antingen ett rymdskepp med nedfrusna människor eller varför inte ett generationsrymdskepp av Aniaras typ) landar i någon framtid långt bortom all jordisk ära och redlighet. Avsnörpt från jorden och solsystemet växer denna planterade civilisation ut till en ny Gaia, ett barn av jorden.

Gaia har kanske redan fortplantat sig. Det kan ha skett genom att en snuddande komet slitit med sig ett stycke jord med atmosfär och liv ut i rymden, som i Jules Vernes roman om Hector Servadacs öden och äventyr i världsrymden. Särskilt troligt är det väl inte, men att en utplantering med den teknik vi har i dag kan göras, den saken är ju klar.

Jag tycker alltså det är fel att påstå, som det gjordes i radion, att Gaia må uppfylla alla de krav man kan ställa på en levande organism, men fortplanta sig, det kan hon inte. För fortplanta sig kan hon, det anser jag.

Jag skulle vilja vända på steken i stället och säga så här: fast Gaia kan fortplanta sig, så är jag inte därför övertygad om att Russell har rätt i att Gaia är en levande varelse.

Däremot finns det all anledning, när nu denna eggande tanke har väckts på allvar, att hålla dörrarna öppna för alla möjligheterna. Det är trots alla skrämmande saker vi har omkring med miljöförstöring och elände faktiskt en väldigt spännande tid vi lever i. Eller hur?

”Dina relationer börjar i livmodern!”

Av Monica Seilitz

Foto Per Frisk

Sondra Ray: — Säg mig hur din födelse varit, så ska jag säga dig vilka problem du har i dina relationer!

Ett födelsetrauma kan sätta sin prägel på individen för hela livet, och den chockartade upplevelsen påverkar därmed dina relationer till familj, vänner, livspartner m.fl. Om detta talade amerikanskan Sondra Ray på Café Pan i Stockholm i juni månad.

— Tänk dig din egen födelse! sa hon. Du ska komma ut ur livmodern från en behaglig, trygg tillvaro till ett helt nytt liv, skild från din mor — och dessutom ska du lära dig andas! Det är nästan som att kasta upp en fisk på land...

— Och när du kommit ut ur livmodern, klipper man av din navelsträng alltför tidigt och håller dig upp-och-ned för att få ut fostervattnet ur dig, varvid ryggraden snabbt rätas ut — vilket kan vara orsak till ryggproblem senare i livet.

— Brådskan och det höga tempot på barnbördsklinikerna i Amerika — jag känner inte till förhållandena i Sverige — påverkar dig också, liksom det starka ljuset som möter dig i förlossningsrummet, en kontrast till den mörka tillvaron i livmodern.

(— Denna behandling av nyfödda är helt felaktig och borde inte få förekomma.)

— Och dina första andetag är förenade med smärta, när du tränger ut ur livmodern.

Dessa upplevelser i samband med födelsen kan sitta kvar i dig hela livet.

Genom den prenatala forskningen kan vi nu förstå hur födelsen påverkar vårt liv och våra reaktioner, säger Sondra Ray.

— Säg mig hur din födelse varit, så ska jag säga dig vilka problem du har i dina relationer! Var födelsen normal eller kom du med sätet först? Är du född för tidigt? Fick din moder smärtstillande medel? Var förlossningen utdragen och plågsam? Allt detta kan ha betydelse för hurdan du är idag.

Barn kan ha ganska avancerade tankar under födelsen. Men foster ”tänker” också före födelsen, och de påverkas av moderns tankar. Den prenatala psykologin studerar detta. En mycket bra bok i ämnet är ”De oföddas hemliga liv” av Thomas Verny och John Kelly.

”Återfödelse”

Rebirthing är en metod som syftar till att reparera de skador man fått vid födelsen. Meningen är att man ska återuppleva sin födelse — fysiskt, psykologiskt och andligen återuppleva de ögonblick då man tog sina första andetag och därmed förlösade traumansom då uppstod. Rebirthingprocessen tar bort det undermedvetna intryck av smärta vi fått vid födelsen och förvandlar det till ett intryck av njutning och tillfredsställelse. Negativa energi-

mönster som bevarats i medvetandet och i kroppen börjar lösas upp.

Fostret påverkas

Tidigare sa man att det är *de första fem minuterna* som betyder mest. Nu, säger Sondra, anser man att det framför allt är *tillvaron i livmodern* som gör människan. Man är klar över att ljud och musik påverkar fostret tydligt — liksom förhållandet mellan föräldrarna, och familjens livsmiljö. Inom rebirthing-forskningen studerar man hela tillblivelseförloppet — från befruktningsoögonblicket genom livmodertillvaron fram till födelsen och undersöker hur allt detta sätter spår hos barnet.

Att vi inte kan minnas befruktningsoögonblicket betyder inte att det inte har betydelse.

— Vi kommer alltså fram till att dina tankar ända från begynnelsen av din existens ger resultat som orsakar nya tankar, vilka ger nya resultat o s v. Negativa tankar ger negativa resultat, och positiva tankar ger positiva resultat.

Om man alltså vill förändra sitt liv ska man ändra negativa tankar till positiva tankar. Detta kan man göra med hjälp av *affirmationer* (bekaftelser).

Så här skriver Sondra Ray i sin bok ”Kärleksfulla relationer” (Livskraft Förlag) som nu finns på svenska:

”En affirmation är en positiv tanke som du medvetet väljer att integrera i ditt medvetande för att producera vissa önskade resultat. Med andra ord ger du avsiktligt ditt sinne en idé. Du kan var säker på att ditt sinne kommer att skapa vad du än vill om du ger det en chans att göra det. Genom upprepning kan du mata ditt sinne med positiva tankar och uppnå dina mål.”

Trassliga relationer är ett bekymmer för många människor. Sondra har hört många berättelser om detta. Speciellt minns hon kvinnan som under en workshop berättade att hon hade nio bröder. Hon hade legat med sex av dem och beklagade bara att hon inte gjort det med de övriga tre också. Sondra skrattar glatt och pratar på, gestikulerar och ritar på blädderblocket. Hennes korta hår, böljande kläder, klädsamma solbränna och hennes pratiga ordramsor gör henne till en typisk amerikansk andlig inspiratör.

— Min man bedrar mig. Han är otrogen med en annan kvinna, säger en bedrövd deltagare vid seminariet i Stockholm.

Sondra svarar:

— Underskatta inte dig själv! Blir du sviken eller övergiven, så kläng dig inte desperat fast vid din partner! Öppna dig och bli medveten om att det finns bättre relationer just för dig — ”förlorar du en, står dig tusen åter”.

Gud

Sondra skriver i ”Kärleksfulla relationer” att om du vill att dina personliga relationer ska fungera, så måste du vara klar över din relation till Gud. När du fått klart för dig vem (eller vad) Gud är, då har du all hjälp du behöver för dina relationer med människor.

”Gud är Källan till allt och alla. Om du inte har en bra relation med Källan, hur kan du då ha bra relationer med människor? Hur kan du älska någon, om du inte älskar Källan? För att ha en bra relation med Gud måste du ha en uppfattning om Gud, och Gud har alltid varit svårbegriplig för människor. Du kanske har känt dig förvirrad kring det här, du kanske också känt dig skyldig i ditt sökande efter sanningen, i synnerhet om du blivit uppfostrad i någon av våra ortodoxa religioner.”

”Kanske har du försökt att springa

iväg från Gud — men hur kan du springa iväg från Källan? Du måste vara ett med Gud för att vara grundad i din egen varelse. Och det är upp till Dig — Gud kommer inte att springa efter dig om du försöker att smita iväg. Gud låter dig själv bestämma.”

”Sanningen är att Gud är den Store Bejakaren som alltid säger ’Ja’ till dina tankar — Gud är *energi* lagd till dina tankar.”

”Du är Källan och en del av Källan. Med andra ord är du och Källan omöjliga att åtskilja. Alla dina relationer beror på dig själv — du kan ha dem som du själv vill därför att Gud, Källan ger energi till dina tankar och önskingar.”

Anm. Monica Seilitz arbetar på Vattumannen i Stockholm och är delägare i bokhandeln.

Sondra Ray, som är utbildad sjuksköterska, har grundat LRT, Loving Relationships Training, en kurs i kärleksfulla relationer. Hon har också skrivit flera böcker, bland dem *I deserve love* (Jag förtjänar kärlek), den på svenska utgivna *Kärleksfulla relationer* (Livskraft Förlag) samt, tillsammans med Leonard Orr, *Rebirthing in the New Age* (Pånyttfödelse i den nya tidsåldern). På bilden ses hon tillsammans med sin svenske förläggare Anders Ekströmer. Foto Per Frisk.

Sondra Ray är New Age-författare och -lärare. Sjuksköterska från början har hon etablerat sig som kursledare i ämnet "kärleksfulla relationer". Hon har skrivit flera böcker. En av dem finns nu på svenska. Den heter just *Kärleksfulla relationer* (Livskraft Förlag, 1984; övers. Claes Sundström).

En grundtanke i hennes filosofi är att *tankar är skapande* — en karakteristisk New Age-idé. En betydelsefull följd av detta är att vi genom att ändra tankarna kan ändra oss själva och vårt liv. Allt har sin rot i tankarna. Tänk positiva tankar, så får ditt liv ett positivt värde!

Boken om kärleksfulla relationer bygger på Sondra Rays LRT-kurser (LRT=Loving Relationships Training) och handlar om relationerna till en partner.

Människors nära relationer är ofta trassliga. Skilsmässor är legio. Familjemedlemmar behandlar varandra ofta illa. Därför finns ett behov av undervisning i konsten att uppleva kärlek och glädje i relationerna med en partner, med familjen.

Sondra Ray har egna misslyckade relationer som en erfarenhetsbakgrund — hon skapade sin kurs för att lära sig själv hur riktiga relationer skall vara.

Det är mycket lätt att hitta en partner, om man *tror* att man kan göra det, förklarar hon. (Själv har hon haft en långrad män med vilka hon velat skapa "en helig relation" för att de tillsammans skulle tjäna Gud och skapa himmelriket!) Det gäller att tänka positivt om sina möjligheter att finna partnern, lär hon. Man får inte tänka exempelvis att "det finns ingen man för mig, suck", utan man skall säga till sig själv att "jag är nu villig att släppa in i mitt liv den man (eller kvinna) som jag önskar mig" — då kommer idealpartnern sätande på grund av *den universella meta-*

fysiska lagen om attraktion! Sondra berättar att en dag kom en av hennes manliga vänner och hälsade på. Med sig hade han en vacker blondin, som han var vansinnigt förälskad i. Hur hade han hittat denna goding? Jo, det hade varit mycket enkelt! Han hade bara skrivit ned vilka egenskaper han ville att en kvinna skulle ha och dessutom tecknat en inre bild av henne. Denna bild hade han sedan dagligen haft i sitt medvetande — tills hon en dag dök upp! (Detta är det "bildtänkande", den visualiseringsmetod, som är en populär New-Age idé.)

Så underbart enkelt kan alltså livet vara — åtminstone om man får tro Sondra Ray. Det man starkt önskar sig, föreställer sig och *tror* att man skall få, det får man, ty "Gud är den Store Bejakaren som alltid säger 'ja' till dina tankar"! — Detta gäller också pengar, ty "Gud är förmögen" och han delar gärna med sig av sin rikedom.

Livet är alltså de stora möjligheters scenen.

Sondra Ray talar om att vara "upplöst". Med det menar hon insikten att tankar är skapande. För den som är upplöst blir livet lätt och fullt av framgång. Men innan man blir upplöst rör man till allt.

En del av Sondras budskap är att man skall älska sig själv — också typiskt för New Age. Man skall även älska sin egen kropp. "Ett effektivt sätt att skapa god hälsa och skönhet i din kropp är att leta fram alla negativa tankar och föreställningar du har om din kropp och förvandla dem till positiva affirmationer." Vi kan, förklarar hon, ändra vårt utseende och vår form inifrån genom positivt tänkande.

Sondra Ray skriver många bra sa-

ker, exempelvis "Meditera på tanken att vilja behandla din partner och dina familjemedlemmar som vore de kungar eller drottningar. Är det inte så du vill bli behandlad? Meditera på tanken att behandla dem som helgon. Se gudomligheten i alla runt omkring dig och de kommer att börja uppföra sig gudomligt." Men man kan knappast ta till sig allt hon skriver. Hon har många kategoriska generaliseringar utan grund. Exempelvis säger hon att alla relationsproblem beror på "födelsetraumat" och på relationen till föräldrarna; vi är upprörda på vår partner för det som vi var upprörda på våra föräldrar för.

Ibland blir man förvånad över hennes tanklöshet. På ett ställe berättar hon att hon på en kurs (en av hennes första; kanske har hon blivit klokare sedan dess) bad deltagarna att sträcka upp händerna och visa om de hade ett monogamt förhållande eller ett "öppet"! "Det blev fullständigt kaos när flera av paren upptäckte att en av dem trodde sig ha ett monogamt förhållande medan den andre trodde att deras förhållande var öppet." Översatt till klarspråk: Lena trodde att hon och Lars skulle vara trogna mot varandra, men Lars trodde att ingen av dem behövde vara det. Detta lockade Sondra fram genom handuppräkningsmetoden! En sådan klumpighet kan naturligtvis vålla skada.

Förmodligen kan man finna mycket av värde i Sondra Rays undervisning, om man bestämmer sig för det. New Age-positiviteten är i alla händelser intressant. Man skulle nog pröva denna vita magi kontinuerligt!

SM

80:- i bokhandeln.

Här är två av de kanske mest betydelsefulla böckerna i personlig utveckling. I *Sondra Ray's KÄRLEKSFULLA RELATIONER* beskriver förf. rebirthing och positivt tänkande. I artikeln härintill ges exempel på hennes arbete. Boken kostar

kostar 120:- i bokhandeln.

KARL WISE LYSSNAR TILL MEDVETANDET, vidgar vyerna ytterligare. Du får lära dig lita på dig själv och se dina obegränsade möjligheter. "Det finns bara ett evigt nu. Din framtid och förflutna tid finns nu". Boken

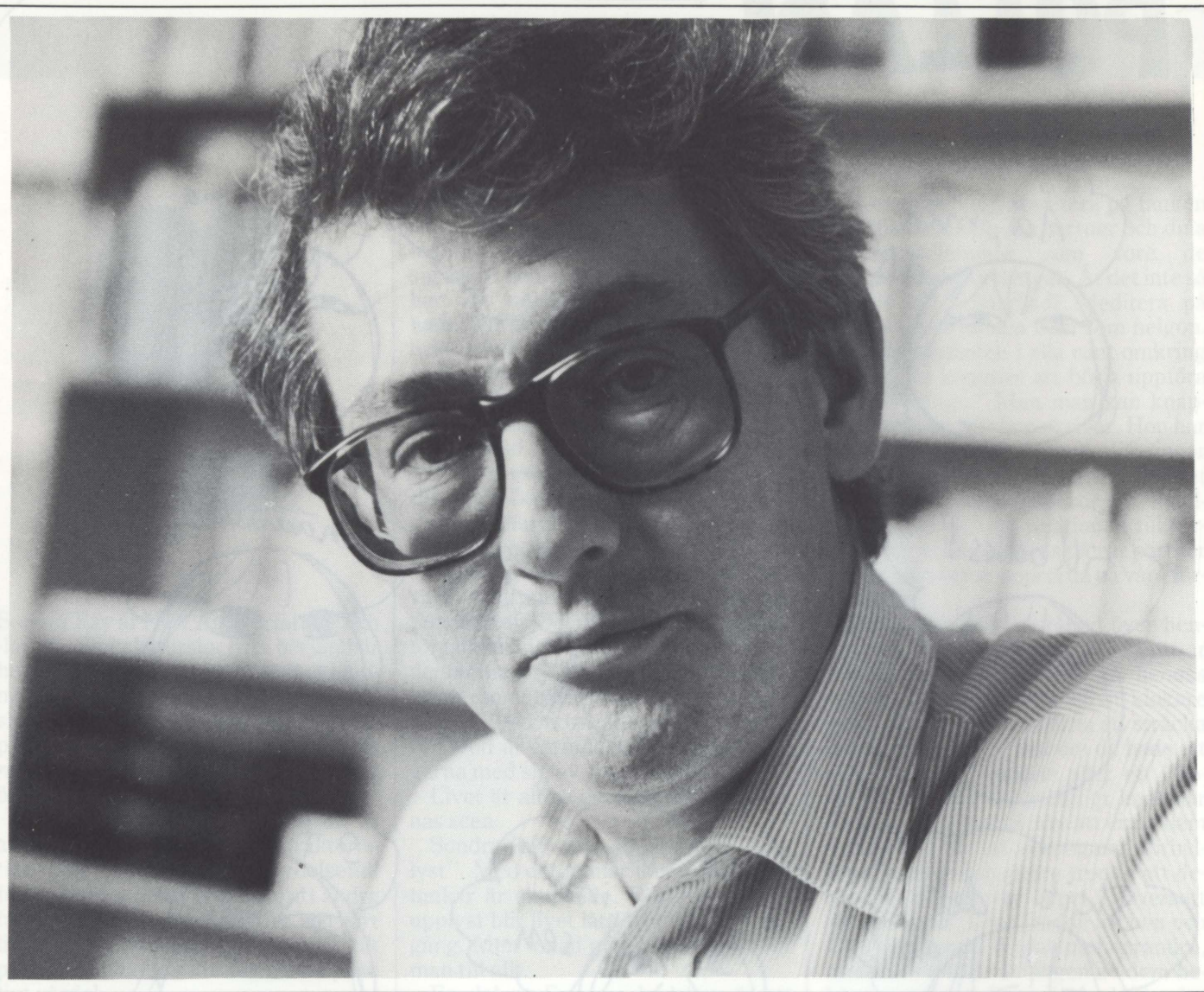
SPECIALERBJUDANDE: båda böckerna för endast 160:- vid förskottsbetalning med check eller till postgiro 28 02 76 - 7 LIVSKRAFT Förlag, Torsgatan 61, 113 37 Stockholm, tel: 08-31 10 02. För ytterligare 6 :- får du utdrag ur alla Livskrafts böcker. Skriv "Special Sökaren" på talongen.

PULLAN

av Chintamani Isberg

Jens A. Tellefsen Jr — utbildad vid Stanforduniversitetet och Princetonuniversitetet i USA, norsk medborgare — är vikarierande professor i tillämpad fysik vid Tekniska Högskolan i Stockholm. Han är också intresserad av den parapsykologiska forskningen och vice ordförande i Föreningen för Psykiofysik.

Psi och den multidimensionella verkligheten

Intervju med Jens Tellefsen

Jens Tellefsens intresse för det paranormala har sin rot i barndomen. Hans farfar hade en affärskompanj som var en märklig människa, Marcello Haugen. Denne var healer, synsk, och han kunde diagnostisera sjukdomar sensitivt. Dagligen kom människor till hans mottagning i Lillehammer. Jens träffade själv aldrig Marcello Haugen, men han hörde många historier om honom, hur han hjälpt farfar och farmor i olika situationer. När de exempelvis tappat bort någon sak, ringde de till

Marcello Haugen, som omedelbart talade om var det borttappade kunde återfinnas.

En annan sak som influerade Jens var John Björkhems bok "Det ockulta problemet", som han fick i gåva, när han var i tonåren.

Några mer anmärkningsvärda egna upplevelser av det paranormala har Jens inte haft, utom småsaker som det allmänmänniska att han ibland känt på sig vem som ringt, innan han lyft telefonluren. Men han har gjort en del

egna parapsykologiska experiment, och han har bevittnat experiment, gjorda av andra.

Svar på kritiken

Som bekant förekommer en del kritik mot parapsykologerna. Några anser dem inkompetenta och säger att de inte lyckats ta fram några som helst bevis för psi. Vad skall man svara dessa kritiker?

Jens säger att den som vill kritisera parapsykologerna och till och med underkänna deras forskning, måste gå till källorna, d v s till de publicerade vetenskapliga rapporterna, eller också besöka de institutioner där sådan forskning bedrivs och inte lita till andrahandsuppgifter. Det finns, påpekar han, inom parapsykologin en stor mängd vetenskapliga rapporter av samma kvalitet som inom de andra naturvetenskaperna.

— Inte många av kritikerna har gjort sig besväret att studera den vetenskapliga litteraturen. Psykologen Ray Hyman hör till dem som gjort det, och han har också gett sitt erkännande åt en del av psi-forskningen och sagt att den ligger på en hög nivå — även om han fortfarande är kritisk till parapsykologins resultat i stort.¹⁾

Finns det bevis för existensen av psi?

— Det tycks åtminstone finnas starka indicier. Ibland rör det sig vid laboratorieexperiment om mycket små avvikelser från det resultat som slumpen kan ge, men ibland har det hänt saker som varit så överväldigande att de skakat om människor. Jag tänker bland annat på poltergeistfenomenen, där föremål kan flytta på sig utan synbar orsak.

Vilka typer av parapsykologiska undersökningar är mest bevisande?

— Svårt att säga. Poltergeistfenomenet är notoriskt obevisbart, eftersom händelserna sker så snabbt och är så kortvariga. Men Rosenheimfallet, som Hans Bender undersökt, är ett av de bästa.

— När det gäller fjärrseende (eng. remote viewing eller remote perception) kan nämnas det arbete som utförts av Hal Puthoff och Russell Targ (vilka Jens är personligen bekant med) vid SRI International i Kalifornien.²⁾ Professor Robert Jahns undersökningar av fjärrseende håller också hög klass.³⁾ Jahn är professor vid Princetonuniversitetet och sedan mitten av 60-talet dekanus vid dess ingenjörsvetenskapliga avdelning. Jahn är rymdtekniker, mycket känd inom sitt område, och specialist på plasmaacceleration. 5–10 procent av sin tid ägnar han nu åt parapsykologisk forskning. Han har fått såpass mycket pengar till den att han kunnat upprätta ett professionellt laboratorium vid Princeton: Engineering Anomalies Research Laboratory.

— Jahn har bland annat tillsammans med ett par kolleger experimenterat ned s k prekognitivt fjärrseende.⁴⁾ Vid sådana experiment har man en "sändare", alltså en person som med sin tanke "sänder" bilden av en plats eller ett föremål till en "mottagare", d v s en person som skall försöka snappa upp denna bild och beskriva den. Jahns experiment med prekognitivt fjärrseende har gått till så att mottagaren av psi-intrycken har beskrivit

"målet" redan innan detta valts ut och besökts av sändaren. Beskrivningen har skett antingen genom en teckning eller genom intalning på band. Ingen normal kommunikation eller feedback mellan sändare och mottagare har tillåtits förrän alla mottagarens svar har registrerats och arkiverats. Sändaren har tillbringat cirka 15 minuter på platsen och beskrivit den verbalt och med skisser. Om möjligt har fotografier tagits.

— Dessa experiment har gett signifikanta resultat. Ju fler sådana experiment som görs, desto osannolikare blir det att de positiva resultaten enbart beror på slumpen. Avståndet mellan sändare och mottagare — som varit upp till flera tusen engelska mil — har visat sig sakna betydelse. Inte heller har tiden — upp till flera timmar — haft någon inverkan på resultatet.⁵⁾

— Jahns eget betydelsefulla bidrag till forskningen om fjärrseende är att han förenklat och digitaliserat bedömningen av materialet, d v s de verbala, inspelade beskrivningar, teckningar och fotografier av målplatserna som sändare och mottagare har lämnat. Puthoff och Targ har arbetat med en allmän, "holistisk", ibland starkt subjektiv bedömning, utförd av oberoende "domare", av de eventuella överensstämmelserna mellan målplatsen och mottagarens paranormala förnimmelse av den. Jahn har i stället använt ett förfarande med enkla frågor som kan besvaras med "ja" eller "nej". Detta förenklar bedömningsproceduren som samtidigt blir mer objektiv, och svaren lämpar sig för datorisering och statistisk analys.

Dessa resultat av experiment med fjärrseende är svåra att förklara på annat sätt än med psi. Men om det skulle röra sig om fusk, vilket slag av fusk vore tänkbart?

— Endast en sammansvärjning av mycket hög klass mellan många olika forskare med avsikt att lura allmänheten! Som H. J. Eysenck, ledande brittisk psykolog, säger: "En objektiv iakttagare kan inte dra någon annan slutsats än att det finns människor som hämtar kunskap från andra människors medvetande eller från yttervärlden på sätt som hittills är okända för vetenskapen. Enda alternativet till den slutsatsen är att det rör sig om en gigantisk sammansvärjning, som omfattar 30 universitetsinstitutioner över hela världen och flera hundra högt respekterade vetenskapsmän inom olika områden, vetenskapsmän som i många fall från början varit fientligt inställda till parapsykologin."⁶⁾

Har Robert Jahns arbete gett avgörande bevis för existensen av psi?

— Ja, han har i varje fall bekräftat Puthoffs och Targs resultat vad beträffar fjärrseende och prekognitivt fjärrseende. Han har också bekräftat Helmut Schmidts psykiskinetiska experi-

Montague Ullman, ledande amerikansk psykolog och parapsykolog, säger följande: "Om kritiker- nas enda genmäle är inkompetens eller bedrägeri hos forskarna, så har de tagit en ställning som tycks ännu svårare att försvara än psi-hypotesen. Ja, det verkar vara fråga om en sista utväg — kort och gott den kritiska ståndpunktens konkurs, ty det väldiga antalet experimentella bevis för psi skulle då förklaras bero på inkompetens eller bedrägeri av en världsvid omfattning hos människor som har precis samma meriter som sina vetenskapliga kolleger och som arbetar i en vetenskaplig miljö och vars arbete historiskt sträcker sig över en tid av åtminstone tre generationer."

ment med slumtalsgeneratorer. Detta tyder på att det går att påverka dessa generatorers mikroskopiska slumpprocesser i önskad riktning. I en del av Schmidts försök styrde det naturliga radioaktiva sönderfallet slumpgeneratorn. Man tycktes alltså med "tanken" kunna skynda på eller sakta ned sönderfallet.⁷⁾

— Jahn har, stående på Schmidts skuldror, kan man säga, analyserat möjliga felkällor till de positiva resultat som tyder på psi. Han har letat efter vad vi inom fysiken kallar "the error", d v s dolda systematiska eller osystematiska fel — men hans resultat pekar på att det kan finnas vetenskapliga be- lägg för psi.

Jens tycker att den kritiker som vill angripa Jahns parapsykologiska arbete själv skall resa till Princeton och sätta sig noga in i vad de håller på med där.

— Det publiceras världen över varje dag en massa vetenskapliga artiklar. Den grundinställning man har, när man läser dem, är att författaren är tillförlitlig. Man sitter inte med en skeptisk inställning och tänker att "det här måste vara fel", utan man antar att forskarna är seriösa personer med vetenskaplig duglighet. Först sedan man själv granskat något experiment, har man rätt att döma och säga att det här håller eller håller inte. Å andra sidan måste vetenskapliga resultat, som rapporter, verifieras genom upprepningar, gärna många gånger om. Utan upprepning vet man inte om de håller. Jahn har, som nämnts, verifierat bl a Puthoff-Targs arbete med fjärrseende och Schmidts försök med slumtalsgeneratorer.

Hur förklaras psi?

Hur kan man förklara de paranormala fenomenen?

— Jag tror, säger Jens, att vårt vanliga medvetande, dagsmedvetandet, bara är *en* aspekt av medvetande. Det är den individuella aspekten: Du har *ditt* medvetande, och jag har *mitt*. Men det finns också andra, icke personfixerade, icke hjärnfixerade aspekter av medvetande. Medvetande är inte bara begränsat till hjärnan och nervsystemet, utan det når längre ut. Jag tror till exempel att det på den undermedvetna nivån finns förbindelser mellan olika medvetanden.

Det finns de som säger att alla medvetanden hänger ihop på den undermedvetna nivån!

— Ja, det verkar mycket troligt att det är så. Men jag tror också att det finns många nivåer av det undermedvetna. Det har så att säga många rum. En del av det undermedvetna har andra egenskaper än de vanliga kausala och rationella, som vi i vårt dagsmedvetande styrs av. De fungerar på ett icke-kausalt sätt, exempelvis så att en verkan kan föregå en orsak. Jag tror att man ofta i det undermedvetna finner ett icke-rationellt sätt att operera — rationalitet är alltså där inte ett nödvändigt faktum.

Jens säger att vår tillvaro troligen har fler dimensioner än de tre rumsdimensionerna plus tiden, som vi brukar räkna med. Om vi kände till alla verklighetens dimensioner, kunde vi kanske förklara de paranormala fenomenen, som nu är gåtfulla för oss.

— Hur många dimensioner verkligheten har, vet vi inte. Vi har redan svårigheter att föreställa oss rumtiden, d v s den enligt Einstein ofrånkomliga föreningen av rum och tid. I vår vardag uppfattar vi ingen rumtid, utan talar om tiden och rummet som separata egenskaper hos verkligheten. Det måste vi göra för att överleva. Men vi lever i verkligheten ett chimäriliv, spelar ett spel med konstlade förutsättningar. Och det går naturligtvis väldigt fint. Vi klarar oss utomordentligt bra utan att tänka i rumtid.⁸⁾

— Enligt fysiken kan det finnas fler dimensioner än fyra.⁹⁾ Det finns spekulationer grundade på kvantgravitationen om upp till elva fysiska dimensioner.¹⁰⁾ Utöver dem kan man tänka sig icke-fysiska dimensioner av helt andra kvaliteter, sådana som mystikerna har pratat om. Troligen har vi bara kraftsat litet på ytan av den multidimensionella verkligheten. Kände vi alla dimensionerna, vore kanske dimmorna kring psi-fenomenen skingrade.

Prekognition, d v s förutvetande, är mycket svårt att förklara — och att acceptera!

— Ja. Vi får fråga oss: Vad är tiden? Vi ser den som ett jämnt flöde, eftersom det är naturligt för oss att uppfatta

den så. Det synsättet står i överlevnadens tjänst. Men i verkligheten är inte tiden ett jämnt flöde, utan bara rörelsens möjlighet. I det normala jag- och dagsmedvetandet är nuet och allt som ligger framför nuet oåtkomligt för oss och det förflutna tillhör historien och minnena. Men om vi når under dagsmedvetandets yta och kommer ned till undermedvetandet, kanske det visar sig att förfluten tid, nutid och framtid bara är konstruktioner av dagsmedvetandet och att, som relativitetsteorin säger, tid och rum är en sammanhängande helhet. Om det är så, då är det inte underligt om undermedvetandet på något sätt kan skaffa sig informationer om framtida och förflutna händelser.

— Vi får heller inte glömma att enligt relativitetsteorin så finns det ingen universell samtid, där nuet här och nuet på en annan plats existerar i samma tid. Det som tillhör framtiden för en person, kan vara nuet för en annan, beroende på observationsplatsen och ljushastigheten. Det finns alltså ingen absolut tid, inget universellt tidsflöde. Tiden är relativ.

Att det undermedvetna kan få kännedom om framtida händelser, betyder det att framtiden redan är bestämd?

— Ja, enligt relativitetsteorin är det så. Fast mitt rationella jag protesterar mot detta. Det säger att nu är nu och att framtiden ännu inte finns till. Men den rationaliteten är inte giltig i verkligheten som den är. Jag lutar åt att händelserna är förutbestämda, åtminstone i stora drag.

— Det finns människor som tycks få glimtar av framtiden. Men de är få. Under utvecklingens gång har kanske individer med sådana egenskaper sorterats bort, eftersom de egenskaperna inte stod i överlevnadens tjänst. I stället behövdes förmåga till rationellt tänkande. Så de individer som var väldigt rationella överlevde.

— Jag tror också att vi har en inbyggd spärr, som hindrar oss från att få glimtar av annan tid än nuet. Det skulle nämligen psykologiskt vara mycket svårt för oss att dagligen leva i ett flöde av informationer om såväl nuet som framtiden och det förflutna. Vi skulle bli totalt förvirrade av denna saliga röra. För att vi skall kunna överleva censureras allting, som inte rör nuet, bort från vårt medvetande. Denna censor är en följd av utvecklingen. Människor med denna spärr har varit överlevnadsdugliga. (Vårt minne däremot, vad det nu än består av, är ju ett slags naturlig kontakt med det förflutna, som inte är paranormal.)

— Men jag tror att det undermedvetna hos människan ändå har kontakt med en större verklighet som är oberoende av rum och tid. Mycket tyder på detta. Därför är, för det undermedvetna, framtidens händelser inte mer hemliga än nuets. Indelningen i förflu-

ten tid, nutid och framtid är en konstruktion som inte svarar mot verkligheten som den är. Och det är också vad mystikerna säger — och relativitetsteorin. Nuet är bara en tunn skiva av en hel kropp. Alla händelser som finns kan därför liknas vid en fyrdimensionell kropp i rumtiden, men med våra sinnen kan vi bara uppfatta en liten bit av denna kropp i taget. I varje ögonblick är det som om jag skär ut en skiva av denna limpa och smakar på den. Jag har skärmar framför ögonen, och de tillåter mig bara att se en kort bit framför mig. Hela limpan ser jag inte, men den finns där redan färdig. — Som Håkan Snellman säger i intervjun i Sökaren (nr 7, 1984): Tid uppstår genom att vi färdas med vårt medvetande i en viss riktning i rumtiden.

— Enligt Newtons kausalitet måste verkan följa på orsak. Det verkar irrationellt att tro att en verkan kan gå före sin orsak. Men detta är tänkbart enligt den moderna fysiken. Därför är det också tänkbart att verkan i Schmidts experiment med slumpalsgeneratorer kan föregå orsaken, så som en del av hans resultat kan tolkas.¹¹⁾ Det är också enligt den moderna fysiken möjligt att göra tidsresor. Jag kan — i princip — göra en resa tillbaka i tiden och hälsa på mig själv som yngre. Jag skulle också kunna få besök av mig själv från framtiden, när jag är en äldre person. Så i princip kan det en vacker dag ringa på dörrklockan och utanför står en äldre herre med välbekant utseende och presenterar sig genom att säga: Hej, det här är du själv som 75-åring! Men det kan finnas en kosmisk censor som förhindrar att sådana möten blir av.¹²⁾

— Eftersom tidsresor i teorin är möjliga, så är det också möjligt att tänka sig att människans medvetande kan tränga genom tidens gränser.

Följderna av psi

Om psi-fenomenen existerar, vad betyder detta för vår verklighetsuppfattning?

— Om medvetandet har flera olika nivåer och om på vissa av dessa nivåer begränsningarna i rum och tid delvis har upphävts och gränserna mot andra medvetanden och mot naturen i största allmänhet inte är så klara, utan att allt i viss mån flyter in i vartannat, då innebär det ju att vi måste känna mycket större ansvar för varandra och även för naturen än vi vanligen gör! Den holistiska uppfattningen av världen som *en helhet* är kanske korrekt. En del undersökningar tyder på att kontaktmöjligheterna mellan olika medvetanden är störst på det undermedvetna planet. Kanske får vi där hela tiden impulser från vår omgivning.

Har Jens någon religiös uppfatt-

ning?

— Nej, jag bekänner mig inte till någon särskild religion, säger han. Men jag hittar mycket av värde i österländskt tänkande. Och även shamanismens budskap till mänskligheten att inte glömma samspelet med naturen tycker jag är värdefullt. — I kristendomen finns inga uppmaningar till människan att lyssna på naturen. — Jag tror att det finns andliga, icke-fysiska dimensioner hos verkligheten och att det finns en styrning av världssalltet. Men jag har svårt att kalla denna styrning Gud. Gud blir som en person, ett slags VD. Jag kan inte se att det finns någon VD. Jag tycker snarare att det finns ett väldigt stort flöde av medvetande, som är utspritt överallt. Kanske kan man kalla det en världssjäl, eller en medvetandesubstans. Jag tror inte denna substans är personifierad. Det finns många grader av detta medvetande. Vi människor får i bästa fall bara kontakt med bitar av det. Men jag tror absolut att det finns en intelligens, en mycket djup mening bakom alla dessa yttningar.

Enkätundersökningar har visat att psykologer och filosofer hör till de vetenskapsgrupper som är mest negativa till det paranormala — fastän många parapsykologer är psykologer — medan däremot fysiker och humanister är mer öppna. Intervjun med Jens Tellefson visar varför det inte är svårt för vissa fysiker att acceptera möjligheten av psi.

SM

Noter

- 1 a) Sökaren nr 5, 1981, 16—17, intervju med Ray Hyman.
- b) E. J. Eysenck och C. Sargent, "Övernaturligt", BonnierFakta 1982, s. 46. (Boken är ett vederhäftigt populärt översiktsarbete.)

- 2 a) Russell Targ och Harold Puthoff, "Psykets räckvidd", Askild & Kärnekull, 1980.
- b) H. E. Puthoff och R. Targ, "A Perceptual Channel for Information Transfer over Kilometer Distances: Historical Perspective and Recent Research", Proceedings of the IEEE, vol. 64, March 1976, nr 3, 329—354.
- 3 a) "Dean justifies psychic research", Science News, vol. 116, 1979, 358—359.
- b) Robert G. Jahn, "The Persistent Paradox of Psychic Phenomena: An Engineering Perspective", Proceedings of the IEEE, vol. 70, February 1982, nr 2, 136—170.
- c) Robert G. Jahn, "Psychic Process Energy, Transfer, and Things That Go Bump in the Night", Princeton Alumni Weekly Special Report, December 4, 1978, s.S-1 — S-12.
- 4) B. J. Dunne, R. G. Jahn, R. D. Nelson, "Precognitive Remote Perception", Technical Note PEAR 83003, August 1983, Engineering Anomalies Research Laboratory, School of Engineering/Applied Science, Princeton University.
- 5) Se 2 b) Puthoff och Targ, s. 134 och 4) Dunne m fl.
- 6) Se 1 b) Eysenck och Sargent, s. 182.
- 7 a) Helmut Schmidt, "Quantum processes predicted?", New Scientist, October 16, 1969, 114—115.
- b) H. Schmidt, "Mental influence on random events", New Scientist, June 24, 1971, 757—758.
- c) Se 1 b) Eysenck och Sargent, kapitel 3.
- 8 a) "Medvetandet och döden", red av Kersti Wistrand och Jan Pilotti, kap. 11 "Medvetandet och den naturvetenskapliga världsbilden" av Håkan Snellman.
- b) Sökaren nr 7, 1984, 2—5, intervju med Håkan Snellman.
- 9) S. Unwin, "Living in a five-dimensional world", New Scientist, April 29, 1982, 296—297.
- 10) P. Davies, "The eleven dimensions of reality", New Scientist, February 9, 1984, 31—33.
- 11) Se 1 b) Eysenck och Sargent s. 46 och s. 147.
- 12 a) K. Rosquist och E. Sviestins, "Tidsresor i ett snurrande universum", Forskning och Framsteg nr 1, 1983, 9—13 och nr 3, 1983, 57—58.
- b) J. Gribbin, "Building a time machine", New Scientist, August 28, 1980, 654—656.

FINN DIN RÄTTA PARTNER

VI HJÄLPER DIG ATT HITTA DIN "RÄTTA" LIVSKAMRAT GENOM ATT JÄMFÖRA DITT FÖDELSEHOROSKOP MED ANDRAS OCH PLOCKA UT DE SOM PASSAR DIG.

SÄND IN NAMN ADRESS SAMT SVARSPORTO SÅ FÅR DU GRATIS ALL ÖVRIG INFORMATION. DISKRET AVS.

SKANDINAVISKA ASTRO TRÄFFEN

Box 50 740 50 ALUNDA
tel: 0174-10950

"Jag blir så glad när jag läser NEXUS. Den öppnar nya vida perspektiv och håller mig ajour med utvecklingen." Lolo O-F

Tidskriften 30:e

NEXUS

för helhet och utveckling

I detta NEXUS:

Så här kan du utforska dina DRÖMMAR

Utvecklande KÄRLEKS-RELATIONER

"Kärlek är när jag är intresserad av din relation till ditt eget liv snarare än av din relation till mig."

ANDLIGA NÖDSITUATIONER

förståelse och behandling av transpersonella kristillstånd

Medicin från blommor

Montague Ullman, amerikan som lär oss använda våra drömmar

"... NEXUS är en guldgruva att ösa ur... Zen-numret inspirerade mig att börja zen-meditation... efter ett par månader... har det redan börjat hända saker... När jag läste om joggnig i NEXUS fick jag lust att börja springa i skogen... Jag mår allt bättre... och håller på att få en fast förankring i tillvaron. Jag har jobbat med mig själv i många år... Med NEXUS fick jag en ordentlig kick framåt, som ett raketsteg... en riktig inspirationskälla... Så tack för en fin tidning som ger så mycket!" Linda T

Läs NEXUS du också!

Klipp ur och sänd in _____

Sänd mig följande

☐ Ovanstående 30:e NEXUS à 28 kr

☐ Allmän information om NEXUS

☐ Information om tidigare NEXUS

Namn _____

Adress _____

NEXUS, Box 45228, 104 30 Stockholm **S.**

Brahma Kumaris

Reportage Åsa Freij

Brahma Kumaris World Spiritual University heter en relativt ny andlig rörelse. Den grundades 1937 av affärs-
mannen Dada Lekh Raj, senare känd som Prajapita Brahma, och några hundra lärjungar som han samlat omkring sig, sedan han haft en rad visioner och upplevt en kallelse att lämna sitt gamla yrke och helt ägna sig åt andlig undervisning.

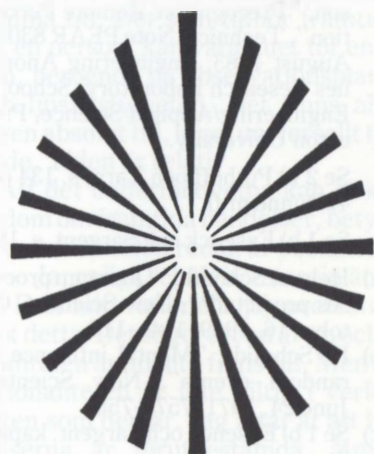
Han upplevde att själen — även Guds-själen — är som en punkt av ljus. Och han såg väldiga katastrofer och utbrott av våld drabba världen — men ut ur detta kaos steg den allra skönaste och renaste värld, en värld av sanning, en verklig guldålder. Han såg människans fullkomning.

Dada Lekh Raj började hålla tal om vad han sett. Det han då framförde, menade han, var inte hans egna idéer, utan det var "en gudomlig kraft" som meddelade nya tankar genom hans röst.

Rörelsen sprider sig

Rörelsen växte fram i Sind i Pakistan, som då hörde till Indien. 1950 flyttade den sitt huvudkvarter till den indiska delstaten Rajasthan. I bergstrakterna söder om New Delhi, vid byn Mount Abu, växte ett center upp. Det kallas Madhuban och är nu rörelsens centrum. Dit kommer människor för att studera, hämta inspiration och utveckla sig själva och sin kunskap, "gyan", för att sedan föra kunskapen vidare inom sina respektive verksamhetsområden.

På allt fler platser uppstår nu Brahma Kumaris-centra. I Indien finns idag ett center på nästan varje större ort. I New Delhi finns fjorton stycken. Sammanlagt räknar man med cirka 1.350 centra, fördelade på ett 50-tal länder. Ett tusental personer är utbildade lärare inom rörelsen, och omkring 100.000 ägnar sig åt regelbundna studier av läran.

1970 bildades huvudcentret för västvärlden i London, och 1981 startade Ami, en ensam ung finlands-svensk kvinna, ett blygsamt center i Sverige — i Fisksätra utanför Stockholm. Stöd hade hon dock av alla sina "systrar" och "bröder" i världen — inte minst av syster Jayanti från London, som också presenterade rörelsen vid den första "livsfestivalen" i Stockholm samma år.

Mänskligheten är en familj

Brahma Kumaris' undervisning syftar till att förvandla människorna, frigöra deras kreativa energier i en positiv riktning, så att samhället kan förändras och en bestående världsfred skapas. Undervisningen är öppen för alla, oavsett trostillhörighet. Men man vill inte att människor ska tro blint, utan skaffa sig egna erfarenheter. Man vill stimulera människor att förverkliga det bästa inom sig själva.

Målet för Brahma Kumaris är att åstadkomma fred genom inre frid, ge-

nom karaktärens renhet — renhet i tankar, ord och handlingar som följd av andlig kunskap och Raja Yoga-meditation. Denna renhet leder till en önskan att tjäna mänskligheten.

Rörelsen vill sprida insikten att vi alla utgör ett världsomfattande broderskap, en enda familj, att vi alla är Guds barn. Man hävdar att grunden för alla mänskliga relationer bör vara kärlek, sympati för varandra och samarbete. Brahma Kumaris respekterar andra religioner, men menar sig ha nått ytterligare kunskap som inte var känd förut. De vill dock lyfta fram det som religionerna har gemensamt i stället för dogmer som ofta skiljer religion från religion, människa från människa. Religion, säger man, bör förena människor och göra dem fullkomliga, inte skilja dem från varandra.

Centralt i Brahma Kumaris' lära är Raja Yoga-meditationen, vilken betecknas som själens kommunikation med den Högsta själen, Gud, eller Baba, som de säger. Genom den kommunikationen erhålles andlig kraft som gör att man kan tjäna mänskligheten och finna sin största glädje i det.

I februari 1983 arrangerade Brahma Kumaris en universell fredskonferens med cirka 3.000 deltagare från 42 länder. Huvudbudskapet var att mänsklighetens enda hopp ligger i ett andligt sätt att leva och se på tillvaron.

1984 hölls, i februari, en andra fredskonferens, i Mount Abu. Jag deltog som Sökarens reporter i denna.

Jagdish Chander Hassija

På konferensen i Mount Abu lyckades jag få en intervju med mr Jagdish Chander Hassija, en av de ledande företrädarna för Brahma Kumaris och den som skriver de flesta av rörelsens filosofiska böcker.

— Jag var rektor för en lärarhögskola, när jag första gången, 1953, hörde medlemmar av Brahma Kumaris tala vid ett teosofiskt möte, berättade han. Ämnet var meditation och frid.

— Ända sedan barndomen hade jag haft en vision av Gud och att Gud älskade mig. Jag älskade också Gud — men hur få kontakt med honom? Jag sökte på olika sätt, genom Bibeln, Koranen, Vedaskrifterna och studier vid ashrammer och flera andliga centra. Jag reste också till Himalaya, och jag lärde mig hatha yoga (kroppsyoga). Men det var inte nog för mig. Jag hade alltid haft en visshet om att Gud finns och alltid ägnat mig åt arbete för andra. Men jag hade ingen klar uppfattning om vad Gud är. Då och då hade jag upplevelser av Gud, men inte så att jag, när jag ville, kunde få kontakt med Honom.

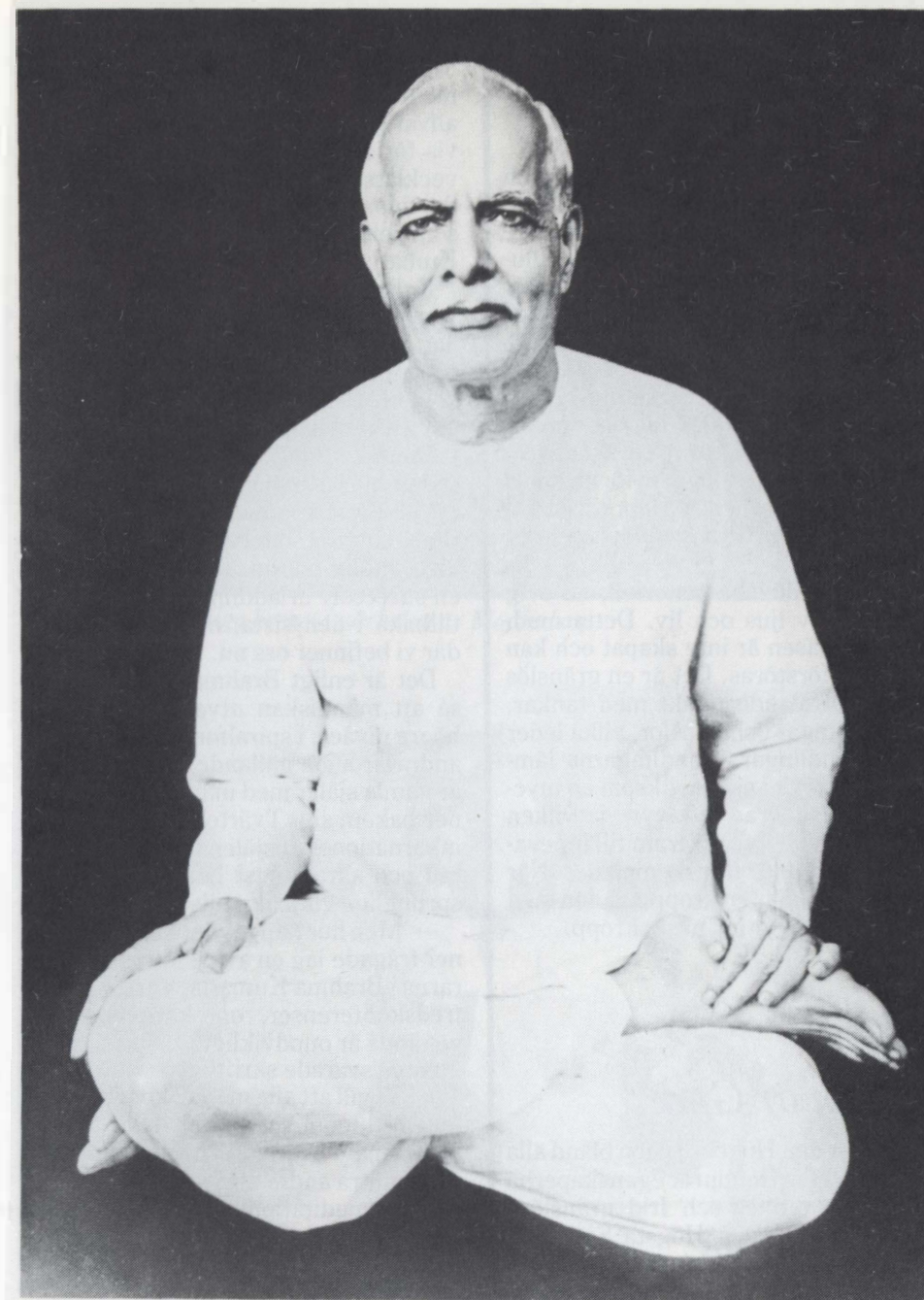
— Men då, på Brahma Kumaris föredrag, upplevde jag plötsligt Gud helt och fullt. Jag glömde fullständigt min kropp och kände mig omgiven av ljus och nåd och välsignelse. Det jag väntat på hade kommit till mig, och jag trodde att det var med dessa människor och deras lära jag kunde få vad jag sökt.

— Brahma Kumaris är en unik rörelse för att skapa balans i den länge mansdominerade världen. Den lyfter fram kvinnorna, och dess "systrar", särskilt de äldre, som varit med från starten, kan man faktiskt kalla heliga. De talar ur egen erfarenhet, utan affekt och utan att framhäva sig själva. De blandar inte in egot som i andra rörelser jag varit i kontakt med. De vill bara ge, inte få.

— Jag attraherades också omedelbart av grundarens, Prajapita Brahma, bild. Ändå väntade jag med att bli medlem. Jag ville min vana trogen vara rationell, inte bara följa känslorna. Jag ville vara säker. Jag började studera för systrarna, och jag övade mig i själmedvetande, dvs i att uppleva mig själv som själ. Jag påminde mig själv i de dagliga sysslorna och när jag promenerade, när jag skulle somna, att jag är en själ. Och jag började uppleva en lätthet, kände ingen trötthet, ingen oro, var lätt fysiskt som om jag hade dragit mig ur min fysiska kropp, lätt som om jag bestod av ljus.

— Jag kände en djup frid och kärlek till allt och alla. Efter detta blev upplevelsen av Gud allt starkare och mer beständig. Till sist, efter cirka ett år, gav jag mig själv till denna rörelse och lämnade arbetet som skolman. Jag var den förste som gick in i rörelsen sedan den spritt sig utanför Karachi, där den startades. Då fanns ännu inga centra, fastän antalet anhängare var nära 1.400 och tio systrar bodde i Madhuban.

— Jag ville förena det andliga livet och det praktiska livet, så jag började arbeta för att skapa ett Brahma Kumaris-center. Jag kände mig också kallad

Prajapita Brahma (f d Dada Lekh Raj).

att skriva litteratur för rörelsen. Nu har vi tre tidningar — en nyhetstidning, en för lärjungarna och en för att föra ut budskapet i världen. De görs alla i New Delhi, där jag också själv bor på ett av de tolv centra vi har i staden.

En renande katastrof

Det kan vara både lätt och svårt att ta till sig det som Brahma Kumaris lär ut. Det är lätt därför att man känner igen många grundläggande tankar från annan filosofi, och rörelsen är också öppen och tolerant gentemot andra trosformer och menar att alla religioner springer fram ur samma andliga behov och är vägar till samma sanning. Man söker också samarbete med andra andliga rörelser och är inriktad på att verka ute i samhället.

Men det finns delar av Brahma Kumaris lära som det är svårt att acceptera. Man hävdar, i enlighet med Prajapita Brahmas vision, att tillvaron är evig — vilket förvisso de flesta andra religioner också säger — men den är evig på så sätt att den är cyklisk med ca 5.000 år i varje cykel, och det har många svårt att tro förstås. Men det är det enda sätt som den kan vara evig på, lär Brahma Kumaris. Bara cykeln, eller cirkeln, är utan början och utan slut.

Cyklerna, perioderna, som är identiskt lika, upprepar sig ständigt i samma följd: guldålder, silverålder, kopparålder och järnålder — därefter en kärnvapenkatastrof med en universell rening som följd, och så på nytt: guldålder, silverålder . . . i all oändlighet. Och alla detaljer i skeendet upprepas — så att du som nu läser denna text, du kommer att läsa den återigen om 5.000 år!

Vem är jag?

Att identifiera sig med sin kropp och säga "jag är svensken N.N.", "jag är journalisten N.N.", "jag är tonåringen N.N.", skapar en farlig illusion, som fördunklar sanningen att alla själar är syskon och som ger upphov till motsättningar och fiendskap.

Jag är inte en förgänglig kropp, utan en odödlig själ. Jag har antagit denna kropp liksom en skådespelare tar på sig en kostym för att spela en roll. När rollen är fullbordad lämnar jag denna kropp för att spela en annan roll.

Själen är icke-materiell, en evig gnista av ljus och liv. Detta medvetna väsen är inte skapat och kan aldrig förstöras. Det är en gränslös liten strålande punkt med tankar, önskningar och känslor, vilka leder till handlingar. Handlingarna lämnar avtryck i själen, liksom en mycket detaljerad gravyr i vilken själens alla intryck fram till innevarande stund finns samlade. När själen lämnar en kropp, tar den med sig sin gravyr in i nästa kropp.

Vem är Gud?

Gud är den Högsta Själen bland alla själar. Hos Honom är egenskaperna kärlek, renhet och frid gränslösa som havet. Den Högsta Själen är den enda som aldrig intar en egen kropp. Därför är Han fri från födsel och död, njutning och lidande, framgång och motgång, och Han är inte underkastad handlingarnas följder. Genom sitt oberoende har han fullständig kunskap om världsdramat och är sanningen själv.

Guds hemvist är inte den kroppsliga världen utan världen av oändligt, evigt ljus. Genom fullkomlig visdom, gränslös medkänsla och evig renhet förvandlar Han orena, svaga människosjälar till rena, gudomliga själar. Han förstör det onda som orsakar lidande och skapar sålunda en ny världsskapa. Han är befriaren, ledaren, renaren, den som tar bort sorgen och ger gränslös lycka.

Gud är alla dygders hav. Genom Raja Yoga-meditation kan människosjälen förenas med Honom och uppleva den frid, kraft och renhet som finns hos Honom för att sedan återvända till den kroppsliga världen, totalt avspänd och upprättad.

Det kan vara svårt att ta till sig detta. Men jag träffade flera högtbildade medlemmar av Brahma Kumaris som allvarigt hävdade att det inte finns bevis för att något har existerat och utvecklats i mer än 5.000 år. Däremot, sa de, finns det allt fler vetenskapliga rön som pekar på att det är så som Brahma Kumaris lär.

Enligt Brahma Kumaris är en kärnvapenkatastrof oundviklig. En sådan har inträffat i slutet av varje cykel, säger man. Men den blir inte den totala katastrof som vi målar upp för oss. Den blir en reningsprocess. Ett visst antal människor kommer att överleva. Och sedan börjar mänskligheten på en ny cykel: Först kommer en paradisk period, där vi är som batterier nyladdade med andlig energi. Därefter kommer en successiv urladdning tills vi åter är tillbaka i den sista, mörka perioden, där vi befinner oss nu.

Det är enligt Brahma Kumaris inte så att människan utvecklas mot allt högre nivåer, i spiralform, som många andra läror gör gällande, och att de vise är gamla själar med många inkarnationer bakom sig. Tvärtom, efter många inkarnationer är själen trött och förvirrad och allra längst bort från sitt ursprungliga gudalika tillstånd.

— Men hur hänger det här ihop, Anne? frågade jag en av de svenska systarna i Brahma Kumaris. Varför ordna fredskonferenser, om kärnvapenkriget ändå är oundvikligt?

Anne svarade skriftligt:

— Vi vill att alla människor ska uppleva frid inom sig själva, så att de genom sina "fridfulla" handlingar kan uppmuntra andra att vinna frid utifrån tystnad/meditation och med lugnt sinne kunna stå ansikte mot ansikte med det som är oundvikligt.

— Allt det onda som händer är resultat av våra tidigare handlingar, antingen i detta liv eller i föregående liv, enligt lagen om orsak och verkan. Men vi tror också att genom den djupa kontakten som själen kan ha med det Högsta kan vi bränna bort det onda vi gjort och som vi annars måste skörda följderna av. Detta budskap vill vi framföra till alla: Om vi bara vill, behöver vi inte lida för våra tidigare onda handlingar. Samtidigt vet vi att inte alla kommer att förstå eller acceptera detta förändring är för sent, men kanske just du som läser detta är en av dem som vill etablera en djupgående kontakt med det Högsta så att du slipper rädsla och sorg för resten av ditt liv, vad du än gör och vad som än händer.

— Så syftet med fredskonferenserna är att var och en av deltagarna ska uppleva djup frid inom sig själv och sedan antingen uppmuntra andra till detsamma eller stödja dem i deras svårigheter.

På centret i Stockholm, som kallas Raja Yoga Center (Stationsvägen 39, 141 40 Huddinge; tel. 08-774 38 22) har man regelbundet undervisning och meditation, med ganska få deltagare ännu. All undervisning är gratis.

Jag har talat med några som studerar vid centret. De uppskattar det personliga intresse de möts av, utan krav på betalning och utan krav på tro — det räcker om eleven lyssnar, tänker över och tar till sig vad som känns rätt.

Texten i rutorna är sammandrag av delar av Brahma Kumaris undervisning, gjorda av S.M.

En fredsmarsch genom trakten närmast Madhuban ordnades under konferensdagarna. Sweden-skylten bärs av unga svensken Stefan som på "luffaräventyr" i Indien och Nepal "råkade" hamna i Mount Abu, Madhuban och blev kvar i flera veckor.

Världsdramat

Det finns tre ting som evigt består: själen, materien och den Högsta Själen. Tillsammans spelar de världsdramat.

Den eviga själen går genom ett cykliskt mönster utan början och utan slut. Den första tidsåldern kallas guldåldern, och då står kulturen på sin höjdpunkt med universellt syskonskap. Under denna tid är människans medvetande i sitt vackraste, renaste och mest kraftfulla tillstånd. Ingenting saknas.

Men kraften måste avta. I silveråldern är jorden fortfarande ett paradisk — lycka, fred och blomstring råder — men själsstyrkan har reducerats till ungefär 80 procent av vad den var. Mot slutet av silveråldern sker stora förändringar. Människans gåva från Gud, renhetens kraft, blir tömd. Själen, som varit klart medveten om sin sanna identitet, börjar identifiera sig med kroppen. Solen går ned, det börjar skymma.

I kopparåldern har människan glömt sitt ursprung och fått svårigheter att skilja rätt från fel. Detta leder oundvikligen till lidande. Människan bryter mot de universella lagarna med katastrofer som följd. I denna period dyker mäktiga profetiska själar upp i världen, såsom Buddha, Kristus, Muhammed och Shankacharya med budskap för att hjälpa mänskligheten.

I järnåldern kommer det falska medvetandets klimax. Världsdramats scen är nu helvetet. Orättvis fördelning av jordens resurser, extrem fattigdom vid sidan av extrem rikedom, förgiftning av jord, luft och vatten kännetecknar denna tidsålder. Våld florerar, såväl på det andliga som på det fysiska planet. Naturen reagerar med översvämningar, missväxt och andra naturkatastrofer. Religionerna har splittats i kulturer, ismer och sekter.

Världshjulet rör sig oavbrutet. Den nuvarande världssituationen förefaller olösbar. Men natten ger vika för dagen. I den mörkaste timmen griper Kunskapens Sol, Gud den Högste, in och bringar en ny dags gryning.

Klockans visare pekar snart på 12, och den nya tidsåldern är nästan synlig. Skådespelarna förbereder sig på att återvända hem för att senare återkomma till jorden, när ridån gått upp för den nya Dramat.

Så upprepar sig åter och åter världshistorien i cykler om 5.000 år.

Meditation på heliga berget i närheten av Madhuban.

Bibi Andersson, Göran Grip, dr Heide, Anne Peltonen från Brahma Kumaris i Sverige och Birgitta Zachrisson från Sveriges Radio.

Från podiet under fredskonferensen.

Foto Åsa Freij.

En New Age-konferens för folk inom näringslivet, anordnad av P&P-gruppen 1982. Foto Per Frisk.

Bör man varna för New Age?

Är New Age en flumrörelse, som det bör varnas för, grundad i primitivt känslotänkande och misstro mot vetenskapen?

Har New Age auktoritära inslag — och rentav tendenser till fascistiskt elittänkande?

Dessa frågor har ställts, ty New Age har ovänner — don quijotar och andra idealister, samt tryckare och angripare med mindre rena anletsdrag än Cervantes riddare — vilka målar skrämselfbilder och ställer frågor med ganska fasansfull innebörd.

Idagsidan

Idagsidan i Svenska Dagbladet, som tidigare utmärkt sig för god rapportering om New Age-idéer, tog 14 augusti — i förbigående — upp frågan om ett samband mellan nazismen/fascismen och New Age! Det var häpnadsväckande. En författare och journalist Hans Lindquist — f ö medlem i föreningen Vetenskap och Folkbildning — svarade på en fråga allvarligt att nej, "något organiserat samband" (!) "mellan New Age och nynazister finns inte". Och han fortsatte: "Men visst finns vissa likheter. Båda odlar drömmen om den vackra elitmänniskan, även om det nazistiska människoidealet är mycket brutalare och mer krigiskt, ja nästan dystert, och New Age-människan en mer mänsklig varelse. Misstron mot vetenskapen och det pri-

mitiva känslotänkandet är gemensamma drag."

Nej — New Age talar inte om vissa människor som en elit, till skillnad från andra. Men man ser en ny människotyp träda fram på scenen, en medveten, kärleksfull människa, som kan få stor betydelse för vår framtid. Dessa medvetna ökar i antal, enligt New Age, genom att allt fler av de nu levande människorna förändras och inser att allt är ett, att mänskligheten utgör en familj. Vem som helst kan alltså bli medveten. — Dessutom: New Age upphöjer människan — inte vissa människor — och säger att hon är "gudomlig", full av fantastiska möjligheter. Detta är något helt annat än nazismens elit- och herrefolksideal.

New Age misstror inte vetenskapen, men intresserar sig för vissa nya vetenskapliga rön och idéer, exempelvis sådana som ger en bild av univer-

sum som en levande organism, ett tänkande och dynamiskt skapande väsen.

Inte heller är "primitivt känslotänkande" karakteristiskt för New Age. Däremot ser man känslorna som ett nödvändigt komplement till intellektet.

Den besynnerliga Idagsidan 14 augusti har inspirerat mig att försöka beskriva vad som är utmärkande för New Age.

Inte lätt identifierbart

New Age — den nya tidsåldern — är vissa nya tankar och synsätt som sprids i vår tid och som griper tag i och inspirerar många. Men New Age är inget samlat ideologiskt system med grundtankar som accepteras av alla new ageare, det är ingen företeelse med bestämda konturer, inte något enhetligt och lätt identifierbart. Ingen kan säga vad som skall räknas till New Age och vad som inte hör dit. Varje människa, som är intresserad, kan ha sin egen syn på vad New Age är. Men att New Age är en optimistisk rörelse med stor tro på människan och hennes möjligheter är klart.

Några säger att New Age är ett nytt medvetandetillstånd.

Några ser New Age som uppträdandet av en ny och visare människa, en kosmiskt medveten människa.

Några uppfattar New Age som en vision: människan i balans med naturen, och människor i samverkan.

Några menar att New Age är det paradiset som människorna kan skapa på jorden.

Låt mig nu teckna min bild av New Age!

Även andra bilder är möjliga. Men jag tror att min beskrivning innehåller mycket av det som är karakteristiskt och värdefullt inom New Age.

New Age är i det väsentliga något mycket fint.

Ursprung

Nya idéer härrör ur gamla idéer. Karakteristiska New Age-tankar kan säkert spåras oerhört långt tillbaka i tiden. Men som en dynamisk "rörelse" kan väl sägas att New Age kommer från Amerika, framför allt Kalifornien, detta "laboratorium för nya idéer". Hippierörelsen och flower power-rörelsen hör till föregångarna, liksom indiskt religiöst och filosofiskt tänkande, så som detta har introducerats i väst.

Till New Ages tidiga historia hör boken *The Greening of America* (1970) där Charles A. Reich berättar om en ny ungdomskultur, som uppstod i mitten av 1960-talet — vänlig, mänsklig, livs-

En förändring kan ske från vår nuvarande värld av själviskhet, förvirring och oenighet till en värld av sann samverkan, där den högsta skapande förmågan kommer till uttryck. Denna förändring kommer att ske, den måste ske, eftersom det är universums vilja.

Anthony Brooke

bejakande och vacker med nya kläder, ny musik. Det var ett nytt medvetande som kom till synes hos unga amerikaner. De ville leva fint och rikt i stället för att till varje pris göra karriär och tjäna pengar. De unga vände sig mot "det gamla Amerika", som förnekade människans rätt till självförverkligande och skapar människor som är kuggar i ett maskineri, där varje kugge har en uppgift utan djupare mening för honom själv. Det nya medvetandet karakteriseras som en pånyttfödelse. Det innebär bland annat att man sätter individen i centrum — samhällets krav kommer i andra hand — "jag sjunger sången om mig själv". Men detta innebär inte egoism, utan samtidigt ett erkännande av andras rättigheter att vara sig själva. Människorna är bröder och systrar, förkunnar det nya medvetandet. Ingen värderas efter sina prestationer, utan var och en betraktas som unik och värdefull i sig. Man ogillar meritokratin och ser samhället som en enhet, där alla hör till samma familj. Den nya människan är känslig, vänlig, tolerant. (Reichs bok finns på svenska med titeln "Mot en ny värld".)

Experimentsamhället Findhorn i Skottland, som startades i mitten av 1960-talet, är ett av de mest kända av många New Age-centra som växte upp på olika håll i världen som följd av det nya medvetandet, som uppstod hos allt fler människor. Findhorn har en vision av en ny människa i en ny tid — en människa som lever i samklang och samverkan med den övriga skapelsen, även med naturens krafter, medveten om att hon är en liten del av helheten och oupplösligt förenad med naturen i övrigt.

Ett annat tidigt och välbekant New Age-ställe är The Farm, ett kollektiv som grundades omkring 1970 i Tennessee, USA av Stephen Gaskin och en grupp som samlats kring honom. The Farm fick ett delat "alternativt nobelpris" 1980 — första gången priset delades ut — för sin internationella biståndsverksamhet, Plenty International. The Farm anser att det finns gott om resurser för alla att leva av, om vi hushållar och delar med oss.

I kollektivet Findhorn, Skottland samlas man kring New Age-tankar.

— New Age innebär slutet på en tids-epok och början av en ny, säger en entusiast. Den gamla människan, de gamla kyrkorna, det gamla samhället försvinner, och i stället kommer en ny ordning med nya sociala, ekonomiska, kulturella och religiösa värden.

Varför har New Age-rörelsen uppstått just nu? Det kan hänga samman med att den traditionella religionen håller på att förlora sitt inflytande i väst. Den mister i våra dagar sin trovärdighet, och många riktar därför blickarna mot nya beskrivningar av verkligheten och av människan i universum. Dessutom har ju kommunikationerna förbättrats i vår tid, så människor i skilda delar av världen kan sätta sig i förbindelse med varandra, och idéer sprids lätt. Österländskt tänkande befruktår västerländskt.

Synen på universum

New Age uppfattar universum som en enhet, ett sammanhängande helt, en enda organism, där delarna är oskiljbart förenade och påverkar varandra. Universum består inte av död materia, det är inte en själlös maskin — och inte slumpens verk — utan det är något dynamiskt levande: ett ständigt skapande oändligt intelligent medvetande. Det är *medvetande* som är universums substans. Världens tillblivelse ser inte New Age så att Gud har skapat världen utanför sig själv — som den traditionella västerländska religionen säger — utan så att universum skapar sig självt med sin egen inneboende intelligens. I New Age-kretsar kan man säga att "Universum vill" i stället

för som i exempelvis kristendomen "Gud vill".

Allt som existerar anses vara manifestationer av den levande anden.

Inom New Age menar man att teoretisk fysik och metafysik har en tendens att smälta ihop: Fysiken idag stöder urgamla religionsmystiska föreställningar om tillvarons innersta natur. Fysikerna har inte hittat någon minsta materiell beståndsdel i verkligheten. I stället för materia finner de energi. Den amerikanske fysikern Fritjof Capra, som understryker likheterna mellan österländsk mystik och modern atomfysik, är en inom New Age ofta återropad modern tänkare.

Den materialistiska verklighetsuppfattningen skakar i sina grundvalar, anser New Age. Vetenskapen finner att materien består av vibrerande energi. Där finns inget solitt.

Synen på naturen

Naturen uppfattas som ett helt, där delarna samverkar och påverkar varandra. New Age har alltså det ekologiska synsättet och anser att man skall samarbeta med naturen, verka i överensstämmelse med dess lagar och inte exploatera och fördärva den. Man skall använda förnybara energikällor. Råvaror skall man vara sparsam med — eftersom jordens tillgångar inte är uteslutande — och de skall om möjligt återanvändas. Människans uppgift är att *förvalta* jorden.

Odlingen skall vara naturenlig — man skall undvika konstgödsel och onaturliga besprutningsmedel.

Vår planet är rik och kan ge människan en paradisk tillvaro, säger New Age.

Synen på människan

Människan är inte en slumpens frukt, utan del av en plan för livets utveckling. Hon är av samma andliga väsen som universum självt. Det individuella mänskliga medvetandet är som en droppe av den oändliga medvetandeceanen, vilken är universums grund.

New Age upphöjer människan. Enligt kristendomen är hon full av synd, men enligt New Age är hon "gudomlig" med fantastiska möjligheter. Hon är en skapande varelse med långt större resurser än dem som hittills kommit till synes. Hjärnans och medvetandets kapacitet har ännu endast utnyttjats till en liten del.

Människan är ett med universum, och ett med livets innersta kärna. Vi är alla av samma väsen, samma "gudom-

Vetenskapen håller på att ge oss en ny världsbild i vilken människans värdighet och livets storhet och mysterium erkänns. Livets helhet upptäcks efter att ha varit förlorad i 2.500 år. Det religiösa och andliga är inte längre tabu eller oförenligt med vetenskaplighet. Vi är på väg att få en vetenskap som säger att det finns en plan för skapelsen, att utvecklingen inte är blind utan har en medveten inriktning, och att vår personliga utveckling inte behöver vara slut i och med döden. Vi börjar ana att det finns en mening i tillvaron för oss att upptäcka.

Jan Grönholm

liga" ursprung — och utgör tillsammans en familj.

Det är stort att vara människa, anser New Age, men också ansvarsfullt. Vad vi bör sträva efter är att vara lyckliga med varandra och att *tjåna livet*. Våra djupaste behov är inte att äga saker, utan de är emotionella och andliga behov — behov av lycka, av gemenskap, av kärlek.

Vår jord är en underbar plats att leva på, och vi människor kan här skapa oss ett gott liv. Men vi måste samarbeta. Och det kan vi, för innerst inne förstår vi varandra. Vi är i grunden lika. Vi är inte skandinaver, briter, greker, araber — utan vi utgör en människofamilj. Vi är inte arbetare, tjänstemän, präster, vetenskapsmän — och inte socialister, liberaler eller konservativa — utan vi är en familj av människor.

Tillsammans kan vi göra jorden till

Olika massagemetoder är ett karakteristiskt inslag i New Age. Här visar dr Trajer sin metod. Foto Per Frisk.

ett paradisk.

New Age-rörelsen är positiv, optimistisk. Den ser främst till *möjligheterna*. Den vet att vi står vid undergångens rand, men den pekar på att vi kan vända oss från självförintelsen och skapa en underbar framtid.

— Vi — var och en av oss — har ansvar för jordens framtid.

Inom New Age förekommer idén om *det större jaget*. — Enligt vanligt synsätt finns avgörande gränser mellan människorna: Det här är jag, och det där är du — vi är två helt skilda individer. Men det finns ett New Age-synsätt, där man inte på samma sätt ser gränser mellan individerna, utan uppfattar mänskligheten som en enhet. Jaget är mer än jag . . . det går långt utanför denna kropp och omfattar mer än denna själ, ja, det omfattar hela universum. Jag identifierar mig med allt.

Grunden för denna upplevelse av identitet är tanken att vi människor har en gemensam kärna: Mitt centrum är också ditt centrum och allt levandes centrum. Det finns bara ett centrum, och det är samma för allt och alla. Allting existerar i samma botten.

Av denna idé om allts identitet med allt följer att din nästa är du själv i annan form — men inte bara nästan, utan allt som lever, ned till minsta kryp. Detta är en tanke som kan vara fundamentet för en etik större än den kristna. Och den omfattar *alla varelser*. Bland annat därför har vegetarismen stor utbredning bland New Age-folk. Man har känslor för djuren. — Men vegetarismen och hälsomedvetenheten finns där också därför att man vill vårda den egna kroppen — platsen för medvetandets liv och verksamhet — för att lättare kunna förverkliga sig själv.

Man skall "älska sig själv", säger New Age. Men New Age har inget av egocentrisk kroppsdrykan eller beundran av fysisk skönhet. New Age är mjuk, kärleksfull, medmänsklig.

New Age har en holistisk hälsosyn. Man ser kroppen och själen som en enhet. Vid sjukdom behandlar man *hela* människan, och tar hänsyn till de kroppsliga, de andliga och de emotionella behoven. Man ser också människan som en del av sin miljö. Och man understryker tankelivets påverkan på kroppens hälsa — en idé som flitigt praktiseras med hjälp av olika metoder.

New Age uppfattar också människans paranormala förmågor — utomslutande varseblivning, psykisk förmåga, healingförmåga — som en del av hennes ännu outnyttjade möjligheter.

Vattumannen är Sveriges första New Age-bokhandel. 1977 fyllde den 5 år, varvid dåvarande chefen Anders Ekströmer, t v, mottog en minnesmedalj från "sympatisörer", representerade av Jan Fjellander, t h. Foto Per Frisk.

New Age på det personliga planet

För den enskilde betyder New Age ofta personlighetsutveckling för att förverkliga de egna unika möjligheterna. I Sverige arrangeras många kurser med detta syfte, och det hålls föredrag och seminarier. Bland metoderna kan nämnas *affirmationer*, d v s positivt formulerade, ständigt upprepade tankar som anses påverka individen gynnsamt — "vi är vad vi tänker att vi är" — *visualiseringar*, vilket är mentala bilder som styr individen, olika *meditationsmetoder* och *massagemetoder*, *rebirthing*, *yoga*, *healing* m m. Positivt tänkande är något viktigt för New Age-folket.

En för New Age karakteristisk framgångsfilosofi är idén att så som du tänker dig ditt öde, så blir det. Tänk framgångstankar, så blir du framgångsrik! Men man går inom New Age gärna ett steg längre också och anser att tankar faktiskt kan manifesteras sig i den yttre sinnevärlden: önska dig en sak, föreställ dig den klart och tydligt och tro att du skall få den — då blir den till i ditt liv!

New Age på det sociala planet

New Age vill bygga en ny civilisation, grundad på nya värderingar, en ny uppfattning om människan. Man har en vision av en paradisk värld, där människor i samarbete och med icke-våld som en princip vill ge varandra en lyck-

lig tillvaro. Och den visionen håller idag på att bli verklighet. Ty något händer med mänskligheten nu — allt fler får ett vidgat medvetande och en fördjupad kärlek. Vår värld är en värld i förändring.

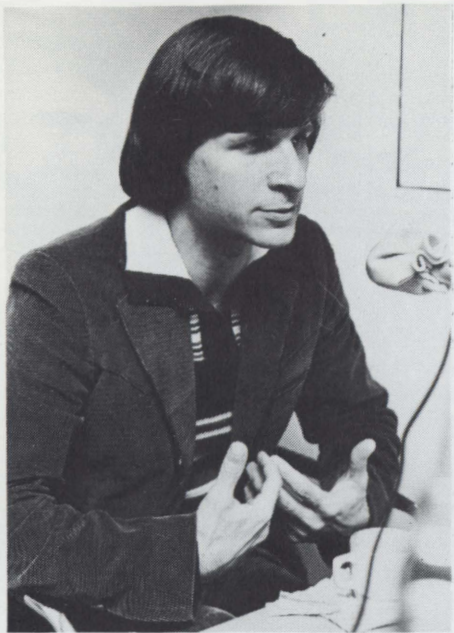
New Age-folk arbetar för freden, för hälsan och miljön, för en solidarisk livsstil, för giftfri odling, mot kärnkraft och kärnvapen, inom nyandliga rörelser, feministrörelser och human potential-rörelser, som meditationslärare, terapeuter samt inom helhetsmedicinen, med "nätverksarbete" m m.

Inom New Age framhåller man att det betyder något vad *du* gör. *Just du* kan vara "den hundra apan", den vars insats åstadkommer en avgörande förändring.

Synen på affärsverksamhet

Det finns en särskild affärstilosofi — "ärliga affärer", som företräds av bl a Briarpatch-företagen i USA och MeMO-företagen i Holland och som kan sägas vara New Ages idé om affärer. Inom dessa företag sätter man djupare mänskliga värden före expansion och ekonomisk vinst. Man känner ansvar: Man vill framställa produkter och göra tjänster som är nyttiga och svarar mot verkliga behov. Och man vill använda förnybara energikällor och vill att råvaror skall återanvändas. Man undviker miljöfarliga och ohälsosamma biprodukter.

Ärliga affärer-filosofin passar bra för små företag. Småskalighet ses som

Mark Satin har skrivit New Age-klassikern "Politik för en ny tid". Foto Per Frisk.

Fritjof Capras bok "Fysikens tao" har betytt mycket för New Age-tänkandet om universum. Foto Per Frisk.

Marilyn Ferguson är uppmärksam på författare till "Mot en ny tidsålder". Svenskt Pressfoto.

ett positivt värde, och man begränsar medvetet ett företags expansion. Hantverksskicklighet värderas högt. Man vill producera varor av god kvalitet, hållbara och vackra. "Slit och släng" är inte New Age. I första hand tillverkar man för den egna ortens behov.

Öppen bokföring är ett karakteristiskt inslag i affärsfilosofin. Vem som helst skall kunna ta del av böcker och bokslut. Det är en öppenhet som skapar förtroende.

New Age-företag samarbetar, stöder varandra, konkurrerar inte. Och de intresserar sig för människorna i företagen, är måna om deras trivsel. Alla bör ha ett meningsfullt arbete, anser

man, alla bör vara glada på arbetsplatsen, ingen skall känna jobbet som ett tvång.

Att göra affärer är enligt denna filosofi ett sätt att leva skapande och självförverkligande och att finna mening och glädje i livet. Glädje i det dagliga arbetet ses som ett värde som är större än goda inkomster.

New Age-företag vill verka för ett giftfritt samhälle utan arbetslöshet med samarbete och vänskap mellan människor, som alla känner att de fyller en viktig funktion.

Michael Phillips' och Salli Rasberys bok "Ärliga affärer" (Akademilitteratur) berättar om New Age-andan inom affärslivet.

New Age-terapeuten Leonard Orr har lanserat våt rebirthing som en väg ur hämmande problem med rot i födelsetraumat. Foto Per Frisk.

New Ages framtid

Ännu är inte New Age en rörelse med bred folklig förankring. Bland anhängarna finner man inte så mycket "vanligt folk", utan mera speciellt välutbildade människor av intellektuell typ — som akademiker, lärare, chefer inom näringslivet.

De som är helt nöjda med sin kristna tro söker sig inte till New Age. Och inte marxister, inte många socialister.

New Age-tankarna sprids. De är stora tankar. Och stora tankar kan få stort inflytande, även om deras företrädare inte är många.

New Age kan ses som ett hopp om förnyelse av mänskligheten, ett hopp om en framtid.

Uttryck för New Age

För min del tycker jag att de årliga Human Unity-konferenserna är goda uttryck för New Age-andan. Även de svenska Levande Företag-konferenserna för ut New Age-tankar. Det gör också föreningen Nytänkarna, Café Pan och växthusen. Donald Keys och de organisationer som han arbetar genom, alltså Planetary Citizens och Planetary Initiative, är också goda företrädare för New Age. Bland författare kan nämnas Peter Russell (En uppvaknande värld), Mark Satin (Politik för en ny tid), Marilyn Ferguson (Mot en ny tidsålder), Fritjof Capra (Fysikens tao) och Jan Grönholm (Helhetssyn och framtidstro). Bland tidskrifter Sökaren och Nexus. Bland boklådor Vattumannen, East & West, Näckrosen och Regnbågen. — Detta var endast exempel.

SM

Sökarguiden

SHAMAN INTENSIV 20-21/10

Anmälan och information:

Gunnar Nordberg
Fjärdigmansvägen 64
191 76 Sollentuna 08-754 57 35

Zenvägen

27-28 okt

WORKSHOP ZONTERAPI

i Göteborg med
Bertil Sundberg.
Göteborgs Hälsocenter
Bredvikstrågen 54
421 67 V:a Frölunda
031-28 68 12

CASSE|studion nu i ny regim Kurslokal i centrala Stockholm

• Weekendkurser
• Fasta dagtider

08-112704

YOGA för gravida

26-28 okt

Skandinavisk Yoga &
Meditationskola
Sveavägen 108
08-32 12 18

(fd. Rättviks Meditationscenter.)
Begår prospect
Zenvägen 17 MC 40 Wälivaara
Hällbygatan 38 B 752 28 Uppsala

JANNABAI kommer till Stockholm 19-23 oktober

REBIRTHING • POSITIVT TÄNKANDE • PROSPERITY
RING KAMULI 08-84 86 16

Ethlynn Luce åter i Sverige

12/11-1/12. Hon "forskar" i REINKARNATION
Information: Anne-Kristina 08-85 46 56
19-21.00

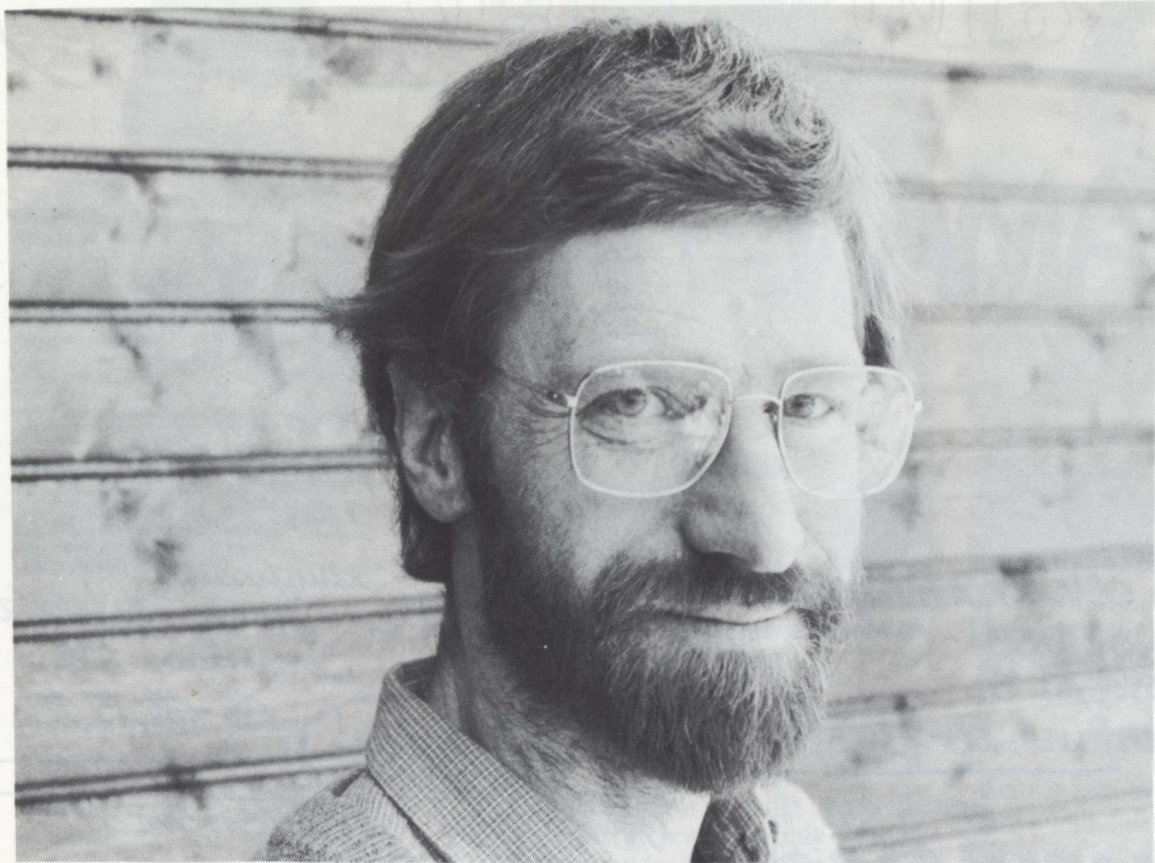
Pan® Helhetscenter

• MASSAGE
• TRAGER
• POLARITETS-
TERAPI
• REBIRTHING
RING
08-44 09 10
och begår Brasbyr

Ta ett nummer!

nytt nummer av
Energivägen
ute NU!
finns på
New Age be-
läddor mm.

Jan Grönholm. Foto Pia Grönholm Gillsäter.

Den vetenskapliga objektiviteten — ett värde eller ett hot?

Av Jan Grönholm

Varje samhälle styrs och formas av sina myter. En av vår tids käraste myter är att vi inga myter har, utan istället är utomordentligt kritiska och rationella. Med stolthet konstaterar vi att vi lärt oss tänka objektivt så att förnuft och upplysning har avlöst den medeltida vidskepelsens mörker. Vi grundar oss inte längre på religiösa dogmer, utan på vetenskapliga fakta.

Det nutida samhällets talesmän, de intellektuella, ser som en av sina främsta plikter att försvara objektivitetsidealet och mana till vakthållning mot flummig subjektivitet, som med irrationalism och mysticism i släptåg anses hota vad förnuftet och upplysningen har vunnit åt oss — ty faran är

inte över, alla falska myter är ännu inte avslöjade och begravda.

Vi har blivit kritiska och objektiva, men vi ser inte att objektiviteten själv har blivit något av en myt som vi saknar kritisk distans till. Vi ifrågasätter inte dess höga värde. Men i objektivitetens namn håller nu våra djupaste mänskliga värden på att förgöras — känslan, mystiken, religionen sätts åt sidan. Våra innersta behov nonchaleras.

Objektiviteten, som paraderar som antitesen till alla myter, är svårast att genomskåda av myterna.

Men objektivitet och rationalitet är inte bara falska ideal som leder oss i fördärvet. Om vi har klart för oss vilka värden de ska tjäna, så är de utmärkta

redskap. Problemet är att det har vi inte. Ty värden är subjektiva, och eftersom vi sätter det objektiva, sakliga, högre än det subjektiva, personliga, så har vi inga erkända sätt att avgöra vilka värden vi ska ansluta oss till.

Den subjektiva kunskapen betraktas med misstänksamhet. Men som människor kan vi inte leva i en värld utan värden. Därför har vi blivit tvungna att ladda det enda i vår tid respektabla förhållningssättet, det objektiva, vetenskapliga, förnuftiga, med värde. Den objektiva kunskapen är den enda som anses värdefull. Den har blivit ett av de främsta idealen i en tid som annars lider brist på ideal.

Moderniseringsprocessen

Med renässansen började på allvar en moderniseringsprocess i västerlandet med nya ideal för liv och tänkande. Människan trädde vid denna tid in i en ny relation till sin verklighet. Hon var inte längre placerad i centrum av Guds värld. Kopernikus och Gallilei visade till kyrkans förtret att jorden inte var universums mittpunkt.

Vetenskapsmannen efterträdde teologen som uttolkare av verkligheten. Bibeln förlorade sin ställning som yttersta auktoritet i kunskapsfrågor.

En av de mest betydelsefulla förespråkarna för det nya sättet att skaffa kunskap, det objektiva tänkandet, var Francis Bacon. Mycket skulle bli möjligt, sa han, som tidigare inte varit det: flygplan, självgående fordon, hälsobringande mediciner. Och ett oöverträffat välstånd skulle bli följden om människorna förlitade sig på den empiriska och induktiva metoden, på objektiv vetenskap.

Det religiösa mysteriet var på väg att försvinna ur världen, men det betydde inte att tillvaron blev tråkig och ointressant. Nej, tvärtom! De världsliga behoven kunde nu fritt få tillfredsställas, eftersom de inte längre behövde konkurrera med de utomvärldsliga. Och i ett passionerat intresse började världen utforskas med upptäcktsresandenas skepp, i laboratoriernas mikroskop och genom observatoriernas teleskop.

Ökad kontroll över naturen gjorde förbättrade levnadsvillkor med materiellt välstånd möjliga för allt fler människor. Därför framstod också egenintresset som en alltmer rationell princip. Flera samhällsfilosofer ansåg att egenintresset skulle ha ett dämpande inflytande på människans passioner — följde människorna bara sitt egenintresse, så skulle samhället bli mer ordnat och förutsägbart. Handel och köpskap i vinstintresse ansågs ge upphov till förfinade seder och bruk. Den ekonomiskt tänkande människan, som rationellt kalkylerade sina vinster, sågs som en välsignelse för samhället och ett moraliskt föredöme.

Michel Foucault visar i *Madness and Civilisation* hur vid den moderna tidens genombrott rädslan för passionerna, det irrationella, blev nästan hysterisk. Under medeltiden hade de som tydligt uppvisat människonaturens irrationella sidor, dårarna, tolererats, även om de avhysts om de blivit för många och besvärliga. Men när den nya tiden kom, blev det en angelägenhet av största vikt att kontrollera det irrationella. De som inte hade förstånd nog, spärrades in bakom lås och bom. Där-

huset blev en viktig samhällsinstitution, där också de som drev omkring utan ordnat arbete placerades. Den offentliga ordningen tålde inte några avvikelser i verklighetsuppfattning och livsstil. Allt som inte stämde med de sociala konventionerna fördömdes som oförnuft och galenskap och var av ondo.

Förnuftets hjältar framför andra var naturligtvis upplysningsfilosoferna. De gick till storms mot all vidskepelse och allt godtyckligt tänkande. Nu skulle, menade de, det förnuft som försynen lagt ned i människan, äntligen komma till sin rätt.

Religionen dog inte, men upplysningens sökande efter naturliga och logiska förklaringar till tillvarons gåtor förde allt längre från religionens värld. Följderna av Newtons mekanistiska världsbild blev en determinerad värld och en determinerad människa: Allt följde bestämda regler. Människans tankar styrdes lika regelmässigt som det fysiska universum av krafter och motkrafter. Det blev allt svårare att hitta argument för den fria viljan och för en värld med ändamål och mening. Och kunde inte människan välja fritt, så förlorade också alla värden sitt värde. Allt hade naturliga orsaker, ansågs det, och eftersom människan var en del av naturen, så var allt hon gjorde naturligt och alltså bortom ont och gott.

För att undvika den i detta perspektiv till synes ofrånkomliga moraliska anarkin upphöjde upplysningsfilosoferna det allmännas bästa till det högsta goda. Men det allmännas bästa var inte heller den slutgiltiga lösningen på de moraliska problem som förnuftets filosofi skapat. Detta i humanismen grundade ideal visade sig vara ett starkt argument för att individen saklöst måste underkasta sig det totalitära samhällets förment rationella ordning — argument som också tagits tillvara av både höger- och vänsterregimer med början redan i den franska revolutionens terror. Detta är ett av arven från upplysningen som fortfarande är med oss.

Romantiskt mellanspel

Redan i mitten av 1700-talet stod det klart för upplysningsfilosoferna att deras försök att i ljuset av det mänskliga förnuftet förstå naturen och människan hade lett till högst inhumana slutsatser. De naturliga förklaringarna gav inga andra alternativ än en järnhård determinism eller en blind slump. Därför vände sig flera av upplysningsfilosoferna i ett slags för-romantik till känslan. Det var mycket Rousseaus upp-

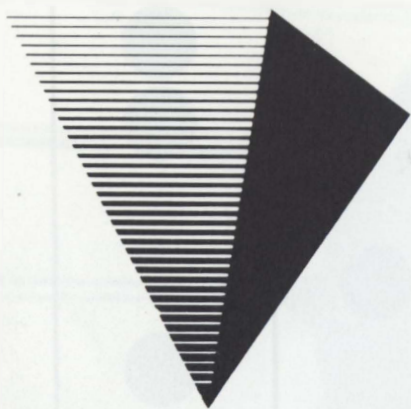
Bacons objektiva vetenskapliga metod: man gör en förteckning över saker som har en viss egenskap.

fattning att det oskolade samvetet snarare än det tränade intellektet var utgångspunkten för moraliskt ansvar, som blev grunden för den juridiska och politiska jämlikhetstanken.

Idag är det inte romantiken utan upplysningen som har ett romantiskt skimmer kring sig. Romantiken uppfattas nu främst som en konservatismens reaktion mot framstegets krafter. Att romantiken också var en reaktion på verkliga problem i upplysningens förnuftsfilosofi är man i allmänhet omedveten om idag. Romantikens filosofer såg riktigt upplysningsfilosofins svagheter, men deras avståndstagande från förnuftet blev alltför stort. Och intuitionen visade sig inte vara mer saliggörande än förnuftet, när allt kom omkring.

Med sin panteistiska natursyn och sin längtan till lantlivet kunde romantiken aldrig bli mer än en kontrapunkt till den framväxande industrialismens modeller för utveckling. Den mekanistiska världssynen stämde bättre med maskinåldern, och Darwins utvecklingslära blev ett viktigt argument mot alla religiösa och mystiska uppfattningar.

Materialism och empirism kom att uppfattas som förutsättningar för ve-

Symbol för rationalismen: en pyramid som står på sin spets.

tenskaplighet. Och vetenskapen själv upphöjdes till det enda legitima sättet att skaffa kunskap. Auguste Comte såg detta som ett tecken på att mänskligheten var på väg in i en ny tidsålder, den vetenskapliga, eller positiva, tidsåldern. Det var inget mindre än mänsklighetens frälsning som vetenskapsmannen förväntades kunna åstadkomma. Comte utnämnde vetenskapen till den nya religionen.

Den intellektuelle som ideolog

En modern intellektuell behöver inte vara marxist för att hålla med om att en av kyrkans viktigaste funktioner under medeltiden var att erbjuda en passande ideologisk överbyggnad för det feodala klassamhället. Att de intellektuella idag själva skulle ha en liknande funktion i det moderna samhället är dem helt främmande. De intellektuella, vare sig de har sin utkomst på mediaindustrins fria marknad eller i universitetets reglerade värld, anser sig ha ett objektivt och neutralt förhållande till makten.

Men makt och kunskap är intimt sammanvävda, det har bland andra Michel Foucault visat i en rad böcker. Maktcentra utgör alla de som utifrån objektiv vetenskap definierar och klassificerar verkligheten, d v s talar om för oss vad verkligheten är och hur den är, och alla som sätter upp vardagslivets regler — i skolan, på sjukhuset, på universitetet, i rättssalen. Och ju mer objektiva, ju mer rationella reglerna framstår, desto mer tvingande blir de.

Av naturliga skäl är de flesta intellektuella omedvetna om sin roll som producenter av just den ideologi som de existerande maktstrukturerna behöver för att legitimera sin existens — man är ju så objektiv, kritisk och ratio-

nell. Men den objektivt tänkande vetenskapsmannen och den intellektuelle förvandlar genom sitt synsätt människan till ett objekt — och när hon är ett objekt, är det naturligt att utöva kontroll över henne, dominera henne.

Jürgen Habermas är en modern intellektuell som har en kritisk distans till den förmenta objektiviteten. Han har ägnat sig en hel del åt frågan vilka följder det har för samhället att endast vetenskapen erkänns som kunskapsbärare. Han menar att tekniken och vetenskapen i det moderna samhället har fått funktionen av ideologi. Allt fler områden bedöms efter vilken ändamålsenlighet och rationalitet de har. Traditionella värden som varit kärnan i kulturen och haft betydelse för samspelet mellan människor sätts åt sidan i den mån de inte kan rationellt motiveras.

I arbetslivet betyder rationalitetsidealet att effektivitet och lönsamhet är de viktigaste målen.

Rationaliseringen av samhället får vissa konsekvenser. Den legitimerar t ex en ekonomi där människors förhållande till varandra bestäms främst av produktionens villkor. Den legitimerar också människans dominans över eler, om man så vill, förtryck av naturen. I rationaliseringen sätts den moraliska dimensionen åt sidan, som om den inte fanns — allt görs efter tekniska och rationella överväganden.

Trots att teknik och vetenskap fungerar som ideologi och legitimerar det rationalistiska förhållningssättet, så undergräver på sikt detta förhållningssätt hela systemets legitimitet. Som ideologi är rationaliteten alltför torftig och ytlig för att kunna hjälpa människor att hantera de existentiella frågorna om meningen med livet, sjukdom och död. Rationaliteten allena är, som Habermas påminner om, en dålig grund för solidaritet och medmänsklighet.

Människorna kan aldrig på djupet identifiera sig med en kultur som inte kan hantera dessa fundamentala existentiella frågor. De upplever en alienation, ett främlingskap. Och en politik som bara handlar om att lösa tekniska problem för att få systemet att fungera förverkar till slut människornas förtroende.

I den mån den tekniska rationalismen anser sig behöva kompletteras med en moralfilosofi tar den till utilitarismen. Dess mått och mål är kvantitet, mängd: största möjliga välbefinnande åt största möjliga antal. Några kvalitativa bedömningar gör den inte. Utilitarismen har blivit något av en överideologi för de politiska partierna i deras gemensamma strävan efter välfärd. I avsaknad av kvalitetsnormer har utilitarismen lagt grunden för konsumism och kommersialism: köp och konsu-

mera, köp och konsumera!

Men konsumismen och kommersialismen tycker de intellektuella inte om och håller i stället fram humanismen som en ledstjärna.

Humanismen — ett tomt ord?

Humanismen, alla våra stolta världens stödjepunkt, är den, i objektivitetens namn, så mycket mer än ett tomt honnörsord? Varför har den haft så svårt att hävda sig mot själlös materialism? Varför är den inte en starkare kraft i samhället? Kan det ha något att göra med den bild av människan som den enda legitimerade kunskapsvägen, vetenskapen, håller fram — eller rättare sagt bilder, för olika vetenskaper har olika beskrivningar av människan, och de påstår alla att deras beskrivning är den enda riktiga. Men alla varandra motsägande vetenskapliga bilder av människan har *en* sak gemensam: deras underlag är materialismen. Den är förutsättningen för att de ska uppfattas som vetenskapliga, och den innebär att allt, absolut allt, i slutändan måste ha en materiell orsak, att naturlagarna styr alla skeenden, att den enda öppningen i ett annars strängt deterministiskt universum är slumpen.

Slump och nödvändighet anses kunna förklara allt. Men eftersom slumpen bara kan bli en restpost i de vetenskapliga teorierna, så är det nödvändighetens lagbundenhet som lockat vetenskapen mest. Detta gäller också de vetenskaper som har människan som objekt. Och objekt är just vad människan förvandlas till i det ögonblick vetenskapen kastar sina ögon på henne. I t ex sociobiologins perspektiv är människan bara ett redskap för sina gener, sina arvsanlag. Människans gärningar, om så karaktäriserade av den högsta altruism och kärlek, är bara ett sätt för det genetiska materialet att bevara sig självt intakt. Moral och värden har ingen annan funktion än detta enligt E.O. Wilson, den nya synens fader.

Generna i all ära, men på något sätt känns de lite torftiga som den mänskliga kulturens mål och mening.

Den vetenskap som brukar anses bäst skickad att utforska människan som samhällsvarelse är sociologin. Den håller som sig bör vetenskapens fana högt och strävar således efter empirisk provbarhet, intersubjektivitet, kvantifiering, upprepbarhet, prediceringsförmåga och falsifierbarhet. Och, som Jan Adriansson skriver i sin avhandling "Kritik av den 'sociala determinismen'", "dessa krav förutsätter ytterst den mekaniska kausala verklighetsuppfattningen".

För att sociologerna ska kunna känna sig riktigt vetenskapliga är de tvungna att se den sociala verkligheten som lika determinerad, lika lagbunden som den fysiska. Om inte mänskliga föreställningar, attityder och värderingar kan förklaras utifrån individens sociala position, om det inte finns någon lagbundenhet i det sociala samspelet, då kan inte sociologin kvalificera sig som vetenskap — det är vad sociologerna har sagt sig. Alltså har de i den vetenskapliga objektivitetens namn offrat alla subjektiva orsaker till människans handlande.

Något stöd för att människan är en medvetet väljande och ansvarig varelse ger inte heller hjärnfysiologin, där icke förvånande de flesta forskarna har en materialistisk grunduppfattning — och den uppfattningen är, som den finländske filosofen Hans Rosing skriver i "Medvetandets filosofi", inte förenlig med tron på en fri vilja.

Utmärkande för materialismen är uppfattningen att alla processer, utom möjligen de kvantmekaniska, lyder under determinerande lagar, som bestämmer allt som sker. Materialismen förnekar också att det finns ett medvetande som är oberoende av de fysiologiska processerna, varför de mentala processerna inte heller kan vara annat än determinerade, eller möjligen slumpmässiga.

Kanske är det helt fel att söka stöd för humanismen och dess värden i de nämnda vetenskaperna. Kanske borde vi omedelbart ha vänt oss till psykologin, läran om själen, för att hitta något som ger större rättvisa åt vår mänsklighet?

Men vänder vi oss till psykologin, är det blott för att upptäcka att själen är ett spöke som sedan länge jagats ur maskinen! Igår var det ångmaskinen som inspirerade till Freuds modeller över det mänskliga psykets energier, idag är det datorernas artificiella intelligens som fascinerar psykologerna.

I och för sig finns det en humanistisk psykologi med företrädare som Maslow, Fromm, Rogers m fl, som har mycket klokt att säga om ansvar, äkt-het, kärlek och självförverkligande, men de har inga vetenskapliga bevis för sina påståenden och ses därför över axeln av de akademiska psykologerna.

Materialismen är anti-intellektuell

Vad är det alltså för svar vi fått när vi vänt oss till vetenskapen för att ge humanismen en grundval och ett innehåll? Jo, att människan är blott och bart en funktion gener, hjärna och sociala strukturer, en produkt av arv och miljö. Det som borde vara det specifikt

mänskliga, alla humanistiska världens kärna, det subjektiva, har vi inte alls fått syn på. I den vetenskap som anstränger sig att leva upp till det naturvetenskapliga forskningsidealet med mätningar, förutsägbarhet etc, möter vi aldrig en människa som gör medvetna, överlagda val. Därför måste vi konstatera att varje vetenskap med materialismen som grund är anti-intellektuell. Det finns i den konsekventa materialismens teorier inget utrymme för ett styrande förnuft.

Vetenskapligt sett skulle vi inte ha någon möjlighet att utifrån moraliska och förnuftiga överväganden ta ansvar för vårt eget liv och för samhällets utveckling. I stället är vi *offer* — offer för våra gener, för vår biokemi, för primärgruppsprägling, för klasstrukturer och produktionsordningar.

Förnuftiga — trots allt

Men trots att den konsekventa materialismen inte ger något utrymme för ett styrande förnuft, pratar vetenskapsmän och intellektuella mycket om förnuft. De ser sig själva som ytterst förnuftiga och tycker att förnuftet i högre grad borde styra samhället. Ja, de flesta av dem ser förnuftet som det högsta hos människan.

Jag känner inte till någon entydig definition av förnuft, men jag misstänker att de flesta har någon intuitiv känsla av vad det är. Av förnuftets förespråkare kan vi dock förstå att det är motsatsen till mysticism, irrationalism och känslotänkande.

Allt bättre?

Bättre och bättre dag för dag i ett framtidskridande utan gränser skulle bli människans belöning när hon äntligen lät sig styras av sitt förnuft i stället för den vidskepelse som hållit henne nere i medeltidens mörker. Det verkliga genombrottet för förnuftet och för framstegstanken kom, som sagt, under upplysningstiden.

Nu finns i svenskt kulturliv tydliga försök till en renässans av upplysningstidens ideal. Lasse Pöysti sa i sin programförklaring att Dramaten under två säsonger skulle spegla vår tid sedd med upplysningsfilosofernas ögon. Det har också bildats en förening för vetenskap och folkbildning som avser att fullfölja upplysningsfilosofernas verk. Bekymrade över mystiska och pseudovetenskapliga rörelser manar de till försvar av den vetenskapliga kunskapsvägen och en ökad respekt för förnuftet. Ett upprop från föreningen avslutas med orden: Upplysningsidealen måste föras vidare! Undertecknarna är inte

enbart några svärmare i kretsen kring FIB/Kulturfront. Bland dem syns också vår kulturminister.

Vad som gör att all denna åkallan av vetenskap och förnuft, denna upplysningsnostalg, mycket framstår som en oreflekterad reaktion på att gamla värden hotas, är att man verkar vara omedveten om de mörka skuggor som förnuftet också kastar.

Det kritiska förhållningssätt som förnuftets och den vetenskapliga kunskapens tillskyndare brukar bekänna sig till, tillämpas i alltför liten utsträckning på de egna idealen.

Är västerlandet ett föredöme?

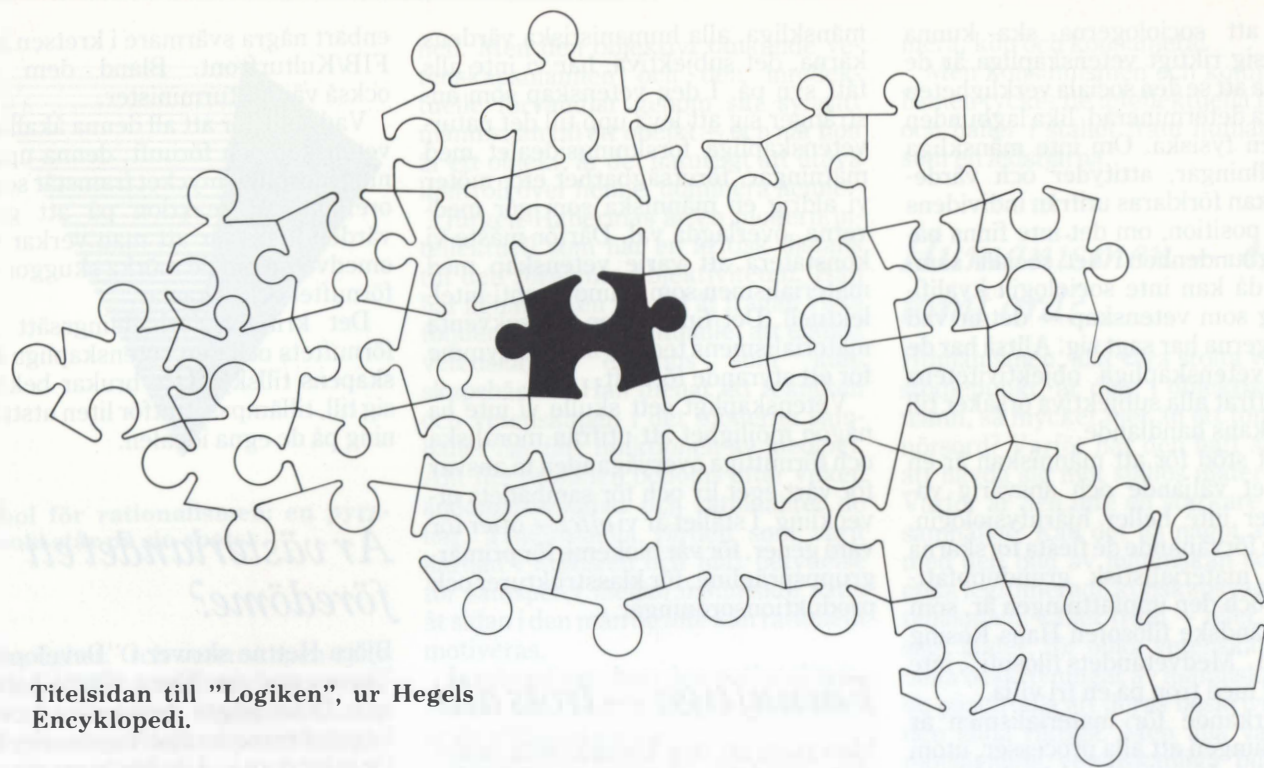
Björn Hettne skriver i "Development Theory and the Third World" att det inte finns några trovärdiga utvecklings- eller moderniseringsteorier kvar för u-länderna. Alla har visat sig vara förklädd kulturimperialism. Och vår västerländska utvecklingsmodell är ett dåligt föredöme för den tredje världen. Ja, vad värre är, den fungerar inte ens för oss själva. Vi måste söka en ny förståelse av vad utveckling egentligen ska innebära.

Men efter vilka värden vi ska välja vår framtid är inte självklart. Av de objektiva kunskapsvägarna får vi ingen hjälp. Vill vi att våra värden ska vara mer än ett subjektivt tyckande, vill vi att värdena ska vara grundade på kunskap, då har vi inget annat att göra än att prova de vägar till subjektiv kunskap som finns. Sådan kunskap kan ge verkligt innehåll åt alla vackra honnörsord som vi hyllar.

Men sökandet efter en grund för våra värden försvåras av objektivitetsidealet. Och de intellektuella är mer ivriga att bevara sitt kunskapsmonopol än att bistå i ett gemensamt sökande. Människors sökande efter en kunskap grundad i dem själva betraktas med föraktfull överlägsenhet av de intellektuella. Bäst säljare som Wayne Dyers "Älska dig själv!" och "Sikta mot stjärnorna!" avfärdas som egocentriskt charlataneri, trots att dessa böcker haft stor betydelse för många som läst dem.

Dyers budskap kan ha tveksamma inslag, men om vi skulle vänta på de intellektuellas godkänd-stämpel på kunskapen om våra inre liv, ginge vi under av andlig undernäring.

Det är inte bara Dyers böcker som drabbas av bannbullen. Vi ser ett tydligt mönster hur de intellektuella som klass försöker skuld- och skambelägga all subjektiv kunskap.

Titelsidan till "Logiken", ur Hegels Encyklopedi.

Livets mening

Viljan till livsmening är en av våra starkaste drifter. Viktor Frankl har i flera böcker visat att det är upplevelsen av mening som avgör om en människa klarar sig i en svår situation. Idag när inte alla kan få sin mening i arbetet, är det viktigare än någonsin att vi kan hitta en mening grundad i oss själva. Hindras individen att söka sin egen mening, är risken stor att han eller hon underordnar sig totalitära idéer och rön för att få ett sammanhang i sitt liv. Därför är det viktigt att människor tillåts söka sin egen mening utan att bli betraktade som eskapistiska navelskådare av dömande intellektuella. Endast genom att motsätta oss försöken till censur av allt mytiskt och icke-rationellt kan vi hitta en gemensam mening som är större än den som uppstår i den kollektiva extasen kring våra reklamhängda sportidoler.

Den mytiska, existentiella dimensionen framstår lätt som perverterad i ett samhälle där myt främst betyder falsk föreställning. Och detta är allvarligare än vi varit beredda att tro. För det var en verklig insikt som gjorde att den gamle italienske historiefilosofen Vico kallade den tid då myt bara sågs som en illusion för "kaosets tidsålder". Det är de kollektiva myterna som håller ihop en kultur — men våra myter har i objektivitetens namn blivit så torftigt endimensionella att de inte kan förmedla någon djupare mening.

Måste vi bli andliga?

En fråga är: Räcker det om vi betraktar mänsklighetens samlade mytskatt som främst olika slag av psykologiska hjälpmedel, eller måste vi ta de religiösa myterna på så mycket allvar att vi erkänner att livet har en andlig, religiös, dimension, att det finns en andlig verklighet?

Den amerikanske statsvetaren Robert Nisbet ser i sin "History of the Idea of Progress" en förnyad andlighet som en förutsättning för att vi i västerlandet ska kunna få tillbaka vår framtidstro. Det största hotet mot vår framtid menar han kommer från den leda och tomhet som har sin grund i förlust av livets värde. Endast det andliga perspektivet kan ge livet åter dess helighet, menar Nisbet.

Detta andliga livsinnehåll, kan det bara grundas på tro, eller finns det också möjlighet till vetande? Ken Wilber är en kunskapsteoretiker som sysslat med denna fråga, och i en artikel i tidskriften ReVision argumenterar han för att inhämtning av kunskap om den andliga eller transcendentala dimensionen av verkligheten på avgörande punkter följer samma regler som gäller för den fysiska eller mentala verkligheten. Och de reglerna är: 1) en uppmaning som har formen "Om du vill veta detta, gör detta!", 2) en direkt erfarenhet av det som är kunskapens föremål, 3) en bekräftelse från andra som sökt och funnit samma kunskap.

Wilber menar att det finns andliga traditioner som uppfyller dessa krav. Hans eget exempel är hämtat från zenbuddhismen. Där finns en metod, me-

itationen, där finns en erfarenhet, meditationserfarenheten, och där finns en verifiering, zenmästarens kontroll. Wilbers slutsats är att såväl denna kunskapsmetod som dess resultat måste tas på allvar. Vi är ovana att betrakta meditation och kontemplation som vägar till kunskap, men de är kanske de bästa redskapen vi har för att få svar på den stora frågan "vem är jag"? Visst ger de objektiva, vetenskapliga kunskapsvägarna viktig kunskap om mig, men de utelämnar det viktigaste, "jag som subjekt", den väsensvärda som är bortom alla sociala roller, det i mig som är mer än det genetiska arvet, det i mig som tänker, känner och väljer.

För att ta oss ur de kriser som mänskligheten befinner sig i, behöver vi mer forskning och mer kunskap, får vi höra. Man tänker då på naturvetenskaplig, objektiv kunskap av olika slag. Och det är riktigt, vi behöver all slags kunskap. Men framför allt behöver vi kunskap om människan, en subjektiv kunskap om oss själva. För den identitet vi ger oss själva bestämmer vilka värden vi ansluter oss till, bestämmer hela kulturens inriktning.

Hur vi väljer att se på oss, som objekt, offer för omständigheterna, eller som subjekt, fria att välja vår framtid, det kommer att bli avgörande för vår framtid.

Anm. Jan Grönholm är fil. kand och författare ("Helhetssyn och framtidstro" och "Det goda informationssamhället"). Ovanstående uppsats är skriven för projektet "Värderingsförskjutningar i det svenska samhället", som Sekretariatet för framtidsstudier står bakom.

Ilsken Condon

I ett brev till J. Allen Hyneks tidskrift International UFO Reporter (jan.—febr. 1984) skriver dr Thornton Page vid NASA Johnson rymdcenter bland annat att när han själv och Carl Sagan 1968 organiserade ett UFO-symposium inom AAAS, den amerikanska föreningen för vetenskapens främjande, som skulle hållas i Boston 1969, gjorde professor Condon allt vad han kunde för att förhindra att mötet skulle hållas, detta trots att han blev inbjuden att delta och att försvara "Condon-rapporten", där hans inledning står i strid med det som de andra medlemmarna i Condon-kommittén kom fram till. Condon försökte till och med, tillsammans med en astronom, förmå den dåvarande vicepresidenten Agnew att hindra att AAS sponsrade UFO-symposiet. Men symposiet hölls. Det var välbesökt, men nådde inte fram till någon bestämd slutsats om vad UFOs är för något. Sociologer kunde inte förstå att UFO-syndromet blivit så långlivat. Naturvetenskapsmän kunde inte förklara alla UFO-rapporterna.

Symposiet ledde till en bok om UFOs, "UFOs... A Scientific Debate", som redigerades av Sagan och Page (Cornell University Press, 1972). Den skeptiska sidan företrädades där av Donald Menzel och William K. Hartmann, den andra sidan av J. Allen Hynek och James E. McDonald.

Thornton Page blev senare av Encyclopedia Britannica ombedd att skriva artikeln om UFOs. Sedan han gjort ett utkast, ringde han Condon för att kolla vissa uppgifter, som gällde Condon-kommittén. Condon skrek då åt Page att han själv skulle skriva artikeln, därefter hördes en smäll, och så tystnad. Page skriver att han fått veta att Condon slängde luren i golvet så att den gick sönder!

(Dr Page var medlem av CIAs Robertson-kommitté om UFOs 1953.)

Något utöver det vanliga

Re-Kreativ Vinter Ferie

Fjällvistelse i mars med mjuka kvaliteter och nya möjligheter — Re-Kreativ "Inner" Skiing —

- Utförsäkning
- Turåkning
- Trivsam samvaro
- Vital kost

Begär prospekt från Re-Kreativ Ferie
Box 45228, 104 30 Stockholm, Tel 08-10 16 72

Söker Du...

- Vidare kunskap om Dig själv.
- Perspektiv på egen växt och utveckling.
- Personligt syfte och djupare livsmening.
- Utbildad psykolog som partner för samtal.
- Djupare förståelse för och hjälp till bearbetning av personlig kris.

Kontakta

Jan Romander för astrologisk konsultation
Tel: 08-42 61 39

Annorlunda resor 1984/85!
Jul & Nyår i Peru, Ecuador & Colombia: 4 v för SEK 18.100:—, inkl. transp & inkv från Köpenhamn!
Vi besöker: Lima, Huancayo, Cuzco, Machu Picchu, Pisac, Ollantaytambo, Nazca, Quito m omnejd, Banos, Otavalo, Bogotá m omnejd & Cartagena. Avresedag: 12 dec. Åter: 8 jan 85. Dessutom: 3—28 april 85: Peru, Ecuador, Colombia & Västindien. 29 maj—18 juni 85 + 2—30 juli 85: PERU för lärare, arkeologer m fl. Möjl. t trekking, paddling, bergklättring. För ytterligare uppl. & dag-för-dag-program v g ring eller skriv till **ALEXITO**, A. Bendezu-Neyra, Kalmgatan 9, 121 45 JOHANNESHOV, Tel. 08-49 94 32.

Religion mot religion

Att religioner bekämpar varandra är inget nytt. Religiös trosvisshet har lett till förföljelser, trakasserier, kätterbål, inkvisition och krig.

Varje religion förklarar att den är sann. En följd därav är att andra religioner framstår som villolärar.

Djupt religiösa människor saknar i allmänhet förmågan att se alla religioner som människors olika famlande försök att finna livet meningsfullt.

Den kristna tidningen Hemmets Vän berättar med gillande (29 mars 1984) att en grupp kristna ungdomar under ledning av en pastor gick till ett Summit Lighthouse-möte för att med tyst bön och mummel få mötet att misslyckas. De hade tanken att de borde stoppa den mantraläsning som skulle förekomma. Det tycks också ha lyckats. Arrangörerna såg sig tvungna att tillkalla polis, som dock inget kunde göra.

Visst finns det troende som har förståelse och respekt för andra åskådningar än den egna, men fanatismen finns där ofta som ett inslag i religiositeten och kan leda till dumheter.

Religioner skall granskas sakligt och grundligt. Men det är enfaldigt att vilja störa pågående sammankomster. De kristna skulle själva inte acceptera störande inslag vid sina möten. *Allt vad I viljen att människorna skola göra eder, det skolen I ock göra dem!* Men alla kristna ungdomar och pastorer har kanske inte läst på ordentligt!

Självhypnos

Det är väl känt att människor kan hypnotiseras att se saker som inte finns: träd, djur, människor, byggnader, ja vad som helst. En fråga är om *självhypnos* kan fungera på samma sätt. Kan en människa omedvetet försätta sig själv i ett hypnotiskt tillstånd, där hon hypnotiserar sig att se vad som inte finns: tomtar, troll, älvor, leviterande bord, flygande tefat etc?

Kan även kollektiv självhypnos förekomma?

Omöjligt är detta kanske inte.

Djurtänkande

Kan djur verkligen tänka? Ja, forskare bekräftar vad många ägare till husdjur väl känner till: en del djur tycks kunna förutse händelser, göra val, anpassa sig till nya situationer och samarbeta med varandra.

Djur anpassar sitt beteende till omständigheterna, säger biologen Donald Griffin. Företagsamt skapar de lösningar på oväntade problem.

En del djur kan tydligt förutse följden av sina göranden, och de känner misräkning om förväntningarna inte går i uppfyllelse. De tycks tänka i "om — då"-termer: Om jag gräver här, då finner jag föda.

Dessa enkla mentala processer är kännetecken på medvetenhet, säger Griffin, som skrivit boken *Animal Thinking* (djurens tänkande).

De flesta biologer betraktar — på grund av sin behavioristiska utbildning — djuren som robotar vilkas beteende bestäms av genetisk programmering, men allt fler forskare blir öppna för att djuren har ett förstånd. En brittisk psykolog, Stephen Walker, säger att laboratorieexperiment ger visst stöd för åsikten att vad som sker i ett djurs hjärna har en del gemensamt med vad som sker i en mänsklig hjärna.

Djuren kan ju inte tänka i ord, som vi människor, men det har visat sig att chimpanser kan lära sig teckenspråk.

Källa: Brain/Mind Bulletin, 28 maj, 1984.

I CHING

Av Annakarin Svedberg

Annakarin Svedberg fotograferad av Margareta Sundgren-Danell.

Under en följd av år har jag av nyfikenhet, fascination och, förmodar jag, en viss slump sysslat med *I Ching*, en mycket gammal kinesisk urkund för visdom och förutsägelse.

I Chings ålder är svårbestämbar. En del författare anser att den, härledd från sitt allra första och mest dunkla ursprung, är cirka 5.000 år gammal. Andra talar om en ålder på omkring 3.000 år. Enligt Richard Wilhelms förord till sin tyska översättning har boken sitt ursprung i "mystisk forntid". Från den tyska versionen har gjorts en svensk översättning, utkommen 1981 på Berghs förlag, med titeln "Förvandlingarnas bok".

Att söka kunskap om framtiden med hjälp av *I Ching* kan gå till på följande sätt:

Jag tar tre mynt i min hand — mynt som jag inte använder till något annat än detta. Vanliga svenska mynt, valören valfri, går bra. Sex gånger låter jag dessa mynt falla ur min hand, och beroende på hur mynten faller ritar jag varje gång upp en linje. Den kan vara bruten —, yin, eller obruten —, yang. Genom denna manöver får jag fram ett sk hexagram, bestående av sex sådana linjer, vars betydelse jag sedan avläser i boken *I Ching*. Bokens tolkning av hexagrammet utgör en förutsägelse eller ett svar på en fråga jag ställt.

Ett hexagram kan se ut så här:

I Ching anses av många vara själva grunden för den kinesiska kulturen. Den är en spådomsbok, men också en rådgivare. Dess filosofi rör sig kring de numera också i västerlandet välkända begreppen yin och yang, som betecknar enkla iakttagelser av naturens växlingar.

Det är ur vår förmåga att avläsa dessa växlingar som vårt förhållningssätt i världen beror, slipas av, växer el-

ler avtar i skicklighet.

Liksom ingenting kan tänkas utan sin egen motsats, förvandlas varje företeelse i världen, efter en kulmination, till själva denna motsats. Sålunda måste yin förr eller senare förvandlas till yang, liksom yang måste förvandlas till yin.

Den som äger visdom äger också insikt i detta växelspel och förmår därför att såväl ge efter som gå framåt — dvs välja rätt ögonblick för respektive förhållningssätt.

Ett hexagram består av två sk triagram, vilka i sin tur består av tre brutna eller obrutna linjer i åtta kombinationsmöjligheter, så att det finns inalles 64 hexagram.

Första hexagrammet i *I Ching* kallas "Himlen — det skapande". Sista hexagrammet — nr 64 — kallas "Före fulländningen". Mellan dessa ligger de övriga 62 hexagrammen — vart och ett av dem ger uttryck för ett steg på tillvarons väg eller ett tillstånd i Tao. Positivt eller negativt till sin tolkning, innebörd och karaktär befinner sig vart och ett av dem i rörelse — hexagrammen visar oss hur vi ständigt måste vara beredda på tillvarons förändringar.

De svar som *I Ching* ger har alltid intresserat mig lika mycket för sin filosofiskakarakter som för sin möjliga karaktär av förutsägelse.

Klokare än att fråga *I Ching* "Vad kommer att ske?" är det att fråga "Vad kan jag göra i det som hela tiden sker?", dvs hur kan jag bäst preparera mig själv för att möta tillvarons ständiga förändringar?

Då vi låter mynten falla för att rådfråga *I Ching*, får vi fram antingen "fasta" eller "rörliga" linjer. En rörlig linje är en linje som förvandlas från yin till yang eller tvärtom. Om de tre mynten faller med samma sida upp får vi fram en sådan rörlig linje — allt enligt uppfattningen, att då en företeelse nått sin kulmen övergår den i sin motsats, dvs då yang nått sin högsta fullbordan avtar dess kraft och blir yin, liksom natt alltid måste följa på dag.

När en linje förvandlas, så förändras hela hexagrammet. Om t ex två av linjerna i hexagram 41 — "Minskningen" — ändrar karaktär, får vi fram hexagram 42 — "Ökningen". Sådana förändringar inträffar vid de flesta konsultationer. Vi får alltså i själva verket två hexagram att avläsa eller fråga om råd.

Hur är det då med förutsägelsernas tillförlitlighet — hur ofta stämmer de?

Periodvis har jag sysslat med att få

fram ett hexagram varje morgon för att söka utröna något om den kommande dagen. Inför viktiga beslut eller avgörande händelser brukar jag också låta *I Ching* få säga sitt. Boken blir, för den som använder den, ett slags god rådgivare eller vän, vars omdöme det går an att lyssna till utan att låta sig förslavas.

Hurpass exakta är förutsägelserna?

Själv tycker jag att de är förbluffande exakta, åtminstone i nittio procent av fallen. Sålunda minns jag en morgon då jag fick upp hexagram 36, med benämningen "Ljuset slocknar" — alltså en varning om olycka. Eftersom det skedde under en harmonisk period av min tillvaro (som mycket riktigt också avspeglats i *I Chings* kommentarer) blev jag förvånad och vägrade naturligtvis att ta varningen på allvar. "Du misstar dig, *I Ching*", försökte jag säga emot.

Men se, *I Ching* misstog sig inte! Dagen därpå fick jag ett ytterst smärtsamt meddelande från en god vän i Skåne. Brevet från henne var daterat samma dag som jag fått upp hexagrammet.

En annan morgon — detta var i juli, under semestertid — fick jag av *I Ching* beskedet att jag samma dag skulle få erbjudande om två jobb. Återigen skakade jag förbluffad på huvudet. Men jo, också denna gång var det *I Ching* som vetat besked! Med posten samma dag damp det ned exakt två erbjudanden om jobb — en tidskrift beställde en artikel och en institution önskade ett föredrag.

Kommentarerna till *I Chings* hexagram sägs huvudsakligen vara författade av en man i politisk fångenskap. I kapitlet "Läran om försiktighetens värde" kan vi därför bl a läsa: "Därför varnar bokens omdöme så ofta om faran. Den som är medveten om faran åstadkommer fred, den som tar lätt på den, drar på sig omstörtning."

Oavsett om vi tror på *I Ching* som förutsägelse eller inte, bör vi kunna använda dess kommentarer på samma sätt som vi använder en omtänksam lärares anvisningar.

I Ching inte bara varnar för fara, utan den ger oss också stöd i våra positiva förväntningar och vår optimism inför framtiden.

Vi skall emellertid inte låta oss förslavas under något slag av yttre omständigheter — vare sig onda eller goda — utan bemöta alla skeenden med vår fulla kapacitet och med öppet sinne. Sålunda — om hexagram nr 58, "Det glättiga":

"Den glada sinnesstämningen smittar av sig och därför har den framgång. Men glädjens grundval måste vara beständighet, annars urartar den till obehärskad munterhet. Sanning och styrka måste bo i hjärtat, medan mildheten visar sig utåt, i umgänget med andra . . ."

När jag konsulterar *I Ching*, känner jag mig inte sällan tvungen att använda ett slags personligt filter för att mitt omdöme skall kunna fungera.

Enligt den taoistiska läran på vilken *I Ching* grundar sig, balanserar krafterna yin och yang varandra. Eftersom den ena inte kan tänkas utan den andra, borde inga värderingar förekomma som sätter den ena före den andra. Ändå förekommer värderingar i *I Ching* — så t ex är kvinnan "låg" och mannen "hög". "Genom att denna uppfattning om låg och hög förknippas med en värdeaccentuering, kommer man fram till skillnaden mellan förnäm och ringa", läser jag bl a i kapitlet "Ta Chuan — den stora avhandlingen".

Stundtals berättar texten för oss hur en kvinna bör förhålla sig — som när vi t ex i ett av hexagrammen får veta att en kvinna bör följa en man dit han går och därför inte kan klandras om hon inte tar egna initiativ. En man däremot bör — enligt råd i samma situation — visa handlingskraft.

Att *I Ching* är uppbyggd kring naturens växlingar och dessa enkla och tydliga iakttagelser kan göra boken stimulerande och intressant och praktiskt tillämpbar också i den svenska kulturkretsen — så långt från texternas uppkomstkällor.

Men onekligen ges *I Chings* råd till människor inom en viss samhällsordning — som förvisso inte kan kallas universums, men betingas av mer eller mindre tillfälliga maktstrukturer. Dessa människor befinner sig alldeles tydligt i någon av de roller som ett feodalt och centralstyrt manssamhälle ger till människor, antingen inom familjen eller i något av dess enskilda ämbeten. Här finns härskaren och tjänaren, ledaren och efterföljaren, patriarken och hustrun, äldsta dottern, yngste sonen osv. Av var och en av dessa förväntas att han/hon skall fylla sin givna roll som dessutom kopplas till naturens funktioner eller element.

Men nog har dessa mindre att göra med naturen än med tillfälliga samhällsstrukturer. Det är här som mitt mentala filter måste träda i funktion, om det alls skall bli fruktbärande att konsultera *I Ching*.

Samarbete parapsykologer — illusionister

Parapsykologer kan bli lurade, om de inte är på sin vakt mot knep. Det vet vi.

Dr Harry Collins, chef för *Science Studies Centre* vid universitetet i Bath, skriver i tidskriften *New Scientist* 30 juni 1983 att det bästa sättet för illusionister att hjälpa parapsykologiska forskare vore att de avslöjade sina trick; allra bäst vore kanske om det fanns en allmänt tillgänglig katalog över bedrägerimetoder. Några illusionister kunde kanske vara villiga att avslöja sina trick för forskare som de uppriktigt vill hjälpa. Deras avslöjanden skulle då vara konfidentiella, och de skulle få rimlig ekonomisk ersättning i egenskap av rådgivare. Men det kan hända, reflekterar Collins, att inga illusionister vill avslöja sina yrkeshemligheter. I så fall kan parapsykologer i alla fall inbjuda illusionister att komma till deras laboratorier och försöka visa upp psi-trick. På det sättet kan parapsykologer lära sig att anordna fusksäkra experiment. Det är dock fullt möjligt, menar Collins, att en forskare med tillräcklig fantasi och kunskap om trick själv kan tänka ut vilka chanser till fusk som kan finnas.

Fullständigt fusksäkra experiment existerar dock inte. Nya metoder för bedrägeri kan alltid uttänkas.

I alla händelser måste varje försöksperson i experiment där fusk kan vara möjligt behandlas som en potentiell fuskare, oavsett hur hederlig han verkar vara.

Själv har Collins avslöjat att barn

med föregiven paranormal metallbörjarförmåga fuskat. Man lämnade barnen ensamma och filmade dem i smyg. Något bevis för paranormal förmåga hos barnen fick man inte. Detta beskrivs i boken *Frames of Meaning: the Social Construction of Extraordinary Science* (Routledge 1982) som han skrivit tillsammans med T. Pinch.

SM

Gåvor

Dolly Lindén, Jönköping, 10:—, John Blom, Vansbro, 15:—, Carl-Erik Landegren, Halmstad, 10:—, Lillster Kanold, Saltsjö-Boo, 10:—, Anonym, 100:—.

Hjärtligt tack för hjälpen! Red.

EN NY SYN PÅ KRISTUS

Många andliga sökare har funnit det nödvändigt att ta avstånd från den konventionella kristendomen. Men det är en sak att inte vilja befatta sig med kyrklig splittring, förstelnade dogmer och fanatism och en helt annan att ta avstånd från Kristus. Därför är behovet stort att finna ett perspektiv på Kristus-gestalten skild från kyrkor och teologier.

Uppslag till utvecklandet av en sådan förståelse av Kristus ges i boken **Kristi återkomst** av Alice A. Bailey.

Den kan erhållas genom insättning av 78:— på pg. 43 58 04-0.

Stiftelsen Tibetanens Bokfond
Box 220
142 02 Trångsund

Kontakt

Kille 33 år, av indiskt ursprung, väl utbildad, bra utseende, önskar träffa kvinna 23—40 år med intresse för kiromanti, yoga, massage, reinkarnation. Vi kan brevväxla och utväxla tankar. Jag är rök- och spritfri. Du behöver inte vara det. Svar till "exchange opinions", Sökaren f.v.b.

Jag är en 22-årig fysikstuderande kille från Göteborg som söker en ung, jämgammal tjej med några gemensamma intressen: samhälls- och livsåskådningsfrågor, musik, litteratur, natur och resor. Du bör likasom jag vara in- och utåtriktad, positiv, sensibel, nyfiken på det mesta i livet och uppskatta inre utveckling och erfarenheter mer än prylar. Svar till "Du finns väl?", Sökaren f.v.b.

Pris för kontaktannonser 50 öre per ord + 5:— i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 15:—. Moms inräknad.

*Sökaren behövs,
om sanningen
ska fram!*

Bibeln som rorschach

Många troende tolkar Bibeln. De nöjer sig inte med att läsa vad där står, utan gör de bibliska orden till symboler för något de har inom sig själva. Då blir Bibeln ett slags roschachtest. Det som sägs om Bibeln beskriver den troendes egen personlighet.

Stora och små samtida

Populärtidningar har stora upplagor. Här några exempel:

Året Runt	359.000
Hemmets Journal	324.000
Allers	230.000
Saxons Veckotidning	136.000
Lektyr	84.000
Mitt Livs Novell	64.000

Kulturtidskrifternas upplagor är små. Exempel:

Bonniers Litterära Magasin	7.000
Rallarros	3.000
Lyrikvännen	7.000
Vår Lösen	3.000
Kristet Forum	3.000
Artes	2.500—3.000
Arbetaren	4.700
Ord & Bild	6.000
Penix	2.000

En förklaring till dessa stora upplageskillnader kan vara att det finns ganska få populärtidningar — de som finns är då desto större. Dessa tidningar är ju helt kommersiella, och små sådana tidningar kan alltså inte finnas.

Däremot finns det en stor mängd kvalitetstidskrifter av olika slag att välja mellan. Av detta följer att de har små upplagor. För dem som söker kvalitetslitteratur finns också mycket böcker i marknaden. Konkurrenten om dessa läsare är alltså stor.

Sökaren

Enligt min mening har vi nått ut bra med information om Sökarens existens. De som är intresserade av de ting som behandlas här måste ha fått vetskap om att tidskriften finns. Den syns i specialboklådorna. Vi har gått ut med bilagor och annonser i närstående tidskrifter och i viss mån i andra tidningar. Vi har haft bilagor med åtskilliga böcker, framförallt från Zindermans förlag (tack Sune Stigsjö!) och vi har haft annonser i böcker. Vänligt nog har också Sökaren nämnts i en rad böcker, med adress.

Sökaren når ut med information till de intresserade. Däremot är tackningen inte så stor inom "målgruppen". Alltså: många med intresse för de ämnen som vi tar upp, läser inte Sökaren. Detta beror säkert till stor del på att denna tidskrift inte är populärt uttryckt redigerad, utan litet krävande.

Jag tror att Sökaren har den upplaga den kan ha. Vill man nå ut till fler, då får man göra en annan tidning — lättare, med mer sensationer, mer "häftiga" tilldragelser att rapportera. Då får man skriva för en annan läsare — inte längre tänka sig en seriöst intresserad person, utan en genomsnittssvensk, van vid veckotidningarnas trivsamma men ytliga läsning.

SM

UFO-intresset minskar i USA

I oktobernumret 1983 av den amerikanska tidskriften *Fate* skriver redaktionsmedlemmen Jerome Clark att böcker om UFO inte längre säljer och att förläggare inte längre ger ut sådana böcker. De UFO-tidskrifter som fanns i kioskerna och levde en blomstrande tillvaro för några år sedan, är nu alla nedlagda. Idag är massmedias behandling av UFO — den som nu förekommer — för det mesta förlöjligande. Tidningen *Newsweek*, som för några år sedan jämförde Hynek med Galilei, likställde nyligen ufologin med kreationismen (tron på Bibelns skapelseberättelse). När företrädare för vetenskapen överhuvud taget nämner UFO, pekar de gärna på uttalanden av UFO-antagonisten Philip J. Klass, som om denne skulle ha avgjort saken, fastän allvarliga frågor har ställts rörande hans metoder och slutsatser av såväl UFO-förespråkare som skeptiker.

Jerome Clark klagar över att extraordinära UFO-fall, som inträffat nyligen, inte får den uppmärksamhet som de förtjänar.

Källa: The Skeptical Inquirer, sommar-numret 1984.

Astrologisk analys

av karaktär, 7-årsperioder, dygnsrytm m m. Ange datum, tid och plats för födelsen. Ingegerd Åkesson, Box 7023, 220 07 Lund, tel. 046-13 59 03.

- Lär känna dig själv.
- Rebirthing, frigörande andning.
- Massage.

RAM's Andningsterapi, Västerås.
Tel. 021-30 20 66.

FÅ DERES HOROSKOP

stillet og tilsendt for 60 svenske kr. Send fødselsdato, klokkeslet og fødested til

Peter Sørensen
Sølgården 18 DK-3250 GILLELEJE
Danmark

En alternativ plats i varje kommun Var med och börja i Katrineholm

Vill du medverka till att det kommer att finnas "alternativa fritidsgårdar" i varje kommun, lika självklart som det finns en vanlig fritidsgård, en idrottsplats, ett folkets hus eller en pensionärsförening? På dessa ska alla goda krafter, som engagerar sig för överlevnad och ett mänskligare och mer solidariskt samhälle, samverka och göra en modell för ett framtida levnadssätt. Där ska kunna bedrivas andlig och ekologisk undervisning, hantverk och kulturell verksamhet liksom aktiviteter med djur, natur, miljö, giftfri odling, alternativt byggande och boende, små företag och studier, allt i kombination också med sysselsättning för ungdom, handikappade och annars arbetslösa och s k pensionerade människor. Allt också med ett globalt perspektiv! På Stettins gård nära Katrineholm är vi redan litet i gång. Välkommen att vara med. På något sätt kan du alltid dra ett strå till stacken. Vi tror på modellen många som gör litet. Skriv till SAMS, Samverkan-Arbete-Miljö-Skola, Stettin-gruppen, c/o Inge Sernulf, Lignagatan 2, 4 tr., 117 34 Stockholm, tel. 08-68 76 87, eller Åsa Freij, Pl 3486, 641 90 Katrineholm, tel. 0150-168 48, 197 19, eller Sten Börjesson, Adolf Fredriks kyrkogata 15, 111 37 Stockholm, tel. 08-10 91 32.

**ASTROLOGI
GRAFOLOGI**

Söker Du Dig själv? Söker Du utvecklas? *Horoskopet* visar Ditt väsens egenart, tillgångar, svårigheter och möjligheter. *Handstilen* visar vad Du hittills har gjort av de förutsättningar som framträder i horoskopet. Kombinationen av astrologi och grafolgi gör det möjligt att ge en meningsfull och nyanserad bild av Din personlighet, samt ange vilken som är den för Dig just nu mest angelägna utvecklingen. Astrografologisk analys 250 kr. Enbart astrologisk analys 250 kr. Enbart handstilsanalys 150 kr. Postförsöksavgift tillkommer. Sänd uppgift om födelsedatum, -år, -klockslag och -ort samt handstilsprov.

ERICA EKEDAHL **BERTIL STEINHOLZ**
Blombacka, 660 60 Molkom

PROFETEN

FLYGANDE TEFAT ÖVER BETLEHEM

JESUS ÅTERVÄNDER TILL SITT RYMDSKEPP

Bokrecensioner återgivna med tillåtelse av tidskriften Bokrevy, Bibliotekstjänst, Box 1706, 221 01 Lund

RELIGION

FILOKALIA. Ur Filokalia om hjärtats bön. Proprius. Övers. fr. eng. och fra. samt urval av Sten Rodhe. Orig:s titel: The philokalia. 84 s.

BN0986420-D5
Detta är en samling texter av bl a grekiska ökenfäder från 300-1400. De sammanställdes på 1700-talet och har i bl a rysk översättning haft stor betydelse för fromhetslivet i den östra delen av kyrkan. Boken som handlar om den inre bönen, Jesus-bönen, är avsedd som hjälp till ett liv i ständig bön. Urvalet ges ut i syfte att hjälpa vår tids människor att finna en egen väg till tystnad och kontemplation. Det stora intresset för meditation överhuvudtaget har varit en impuls till denna satsning. Urvalet är fragmentariskt men ger ändå ett representativt smakprov ur det enorma materialet. I den 20-sidiga inledningen finns nyttiga bakgrunds fakta. *Solvieg Karlsson*

VÄRLDENS religioner. EFS (Handböcker). Övers. fr. eng. av Philippa Wiking. Orig:s titel: The world's religions. 448 s. Ill. reg.

BN0996359-14
Det är svårt att bedöma detta monumentala verk över världens religioner. Det måste sägas att det som helhet med expertartiklar, ofta nytt och fräscht bildmaterial och faktalexikon är en omistlig tillgång på alla områden där gedigen information behövs; inom skolvärlden, bland journalister, i grundutbildning på universitetsnivå. En punktkritik mot islamavsnittet framtingar dock vissa påpekanden: det är för kort, kartan på s 310 förväxlar shi'iter och sunniter, avsnittet om Koranen ger intryck av att Muhammed är en medveten författare till skriften. Med hänsyn till internationellt läge borde shi'iterna behandlas utförligare. Men positiva omdömen måste väga tyngre än pedantiska påpekanden. Vi i Sverige behöver ett arbete av detta format. *Jan Ergardt*

Är Du intresserad av HEALING & ANDLIG UTVECKLING?

Center för Helhetssyn & Healing ger information o. håller kurser runt om i hela landet

Hör av Dig till
Center för Helhetssyn & Healing
Box 3735
792 00 Mora
Tel. 0486-218 19

FILOSOFI OCH PSYKOLOGI

EKOSOFI — helhetssyn på ekologisk grund. Av Johan Asplund m fl. Jord-Eco förl. 200 s. Ill. litt.

BN0984433-E5
Denna antologi är ett försök att från olika utgångspunkter formulera de ideologiska och etiska grunderna för ett mjukare och mera mänskligt samhälle i balans med naturen. Här finns akademiskt hållna filosofiska betraktelser, t ex om den norske filosofen Arne Naess' ekosofiska tänkande. De välkända miljöargumenten om resursbevarande och kritiken av tillväxttänkandet i industrisamhället förs fram av flera författare. Även olika yttringar av metafysiskt inriktat tänkande framhålls som möjliga vägar till ökad helhetssyn. De flesta som söker uppslag och idéer för ett alternativt tänkande hittar troligtvis något av intresse, eftersom det här rör sig om en flertal ganska olika bidrag som ineffattar det mesta från spekulativt teoretiserande till praktisk miljökamp. *Stefan Heinstedt*

EKONOMI OCH NÄRINGSVÄSEN

BIOLOGISK odling. Odlingssystem med helhetssyn. Av Artur Granstedt m fl. Bokskogen. 72 s. Ill. litt.

BN0986768-CB
Boken innehåller förutom en redogörelse för jordbrukets historia även översiktliga skildringar av jordbrukets miljöproblem och grunderna för biologisk odling. Här till kommer exempel på kalkyler för tre olika sorters jordbruk, en blick in i framtiden och presentation av de organisationer i Sverige som sysslar med biodynamisk odling. Som en introduktion till den sortens odling lämpar sig boken utmärkt och med hjälp av litteraturförteckningen i slutet kan man lätt orientera sig vidare. Faktainnehållet är lätt att förstå och kräver inga djupare förkunskaper. Boken är avsedd att kompletteras med en utbyggd undervisning inom alternativ odling och gör på intet sätt anspråk på att vara uttömmande. Den utförliga redogörelsen för alternativa odlingsorganisationer underlättar för den som vill skaffa material för en djupare insikt i den biodynamiska odlingens mysterier. *Ann Gustafsson*

Den NYA motivationen. En artikelserie ur Svenska Dagbladet. SvD. 125 s.

BN0997942-29
Qb
Ofta önskar man att intressanta artikelsier i dagspress samlas på ett hanterligt sätt. Därför är man tacksam för denna samling om fjorton artiklar i dagsaktuella frågor, ett stimulerande tidsdokument. Artiklar om företags effektivitet och den enskildes egenvärde varvas genomgående i boken. SAS, SAF och LO, ASEA och många andra organisationer och företag får en blixtbelysning. Fredrikornas Birgitta Wistrand har på ett utmärkt sätt försvenskat begreppet New Age till "den nya motivationen". Chfutsutbildning, decentralisering av ansvar, individualitet, ledarroller och personlig utveckling är några av de grundord boken behandlar. Boken får alltså många målgrupper: företagsledare, anställda, fackliga företrädare, personaladministratörer och alla de som missat en eller flera av artiklarna. Stilen utmärks av journalistisk och typografisk pigghet, och läsvärdet är högt; tankegångarna får bedömas med framtidens facit. *Bengt O. Olsson*

IDROTT, LEK OCH SPEL

EKEDAH, ERICA. Astrologiska nycklar. Nyblom. 157 s. Ill. litt.

Rd BN0998599-C1
TV-program hösten 1983. Den seriösa astrologin är, hävdar författaren, till skillnad från veckotidningarnas variant ett redskap att lära känna de inre och yttre inflytelser som påverkar människan och ökar självförståelsen. Boken behandlar grundfaktorerna i horoskopet nämligen Solen — grundpersonligheten, Månen — känslolivet samt Ascendenten — det yttre uttrycket och hur de uttrycker sig i de tolv stjärntecknen. Beskrivningarna är träffsäkert formulerade och man förstår lätt vilka karktärsdrag de olika positionerna innebär. Två exempel ges på hur dessa faktorer ställs samman till en helhetsbild. Med bokens tabeller och födelsetiden kan man enkelt få fram en persons astrologiska grundkaraktär. Ett fullständigt horoskop kräver dock åtskilligt fler beräkningar och tolkningsfaktorer, men den som vill gå vidare får tips på ytterligare litteratur. *Stefan Heinstedt*

HESSER, ERIK. Astrologins ABC. Larsson. 146 s. Ill.

Rd BN0999855-91
Erik Hesser medverkar som expert i astrologiserien Mitt i planeten, 12 program som sänds i TV hösten 1983. Denna grundbok behandlar horoskopets byggstenar — planeterna, stjärntecknen och husen — och principerna för hur deras placeringar i horoskopet skall uttolkas för att få fram en persons karaktärsdrag. Som praktiska exempel finns fyra kända personers horoskop uträknade och tolkade, vilket ger läsaren en god inblick i det astrologiska arbets- och tänkesättet. Avslutningsvis ges anvisningar för beräkningsgången vid uträkningen av horoskopet. Förf presenterar de moderna astrologer som influerats av utvecklingspsykologi och österländsk filosofi och har en mer dynamisk människosyn än sina traditionella kollegor. I stort ger boken en god astrologisk förståelse men saknar tabeller för beräkningarna och uttolkningar av planeters aspekter och positioner. För nybörjaren som vill göra ett fullständigt horoskop lämpar den sig bäst som komplement till någon annan utförligare grundbok. *Stefan Heinstedt*

NATURVETENSKAP

ANDERSSON, LENNART. Naturen och människan. Introduktion till ekologin och miljövärden. Studieförl (Populärvetenskap). 139 s. Ill. litt. reg.

Ue BN0991999-68
På ett översiktligt sätt beskriver förf bl a ekosystemet, samspelet i naturen, vegetationen och miljögifterna. Ett inledande kapitel om livets utveckling och ett avslutande om människan och samhället skiljer denna bok från många andra i ämnet. Så gör ännu mera ett metodiskt-pedagogiskt grepp som tilltalar: korta delavsnitt med enkla teckningar och ett språk som särskilt passar unga människor och andra med begränsad kunskap om vår tids ödesfrågor. De bjuds konkreta och aktuella exempel med referenser till situationen före människans ingrepp i naturliga skeenden. Boken avslutas med en utförlig litteraturförteckning samt sakregister. *Jan Davidsson*

Bokrecensioner

Tiden mogen för Poul Bjerre?

Under de senaste åren tycks intresset för Poul Bjerres liv och verk ha vuxit sig allt starkare. I raden av biografier, antologier och nyutgåvor av hans arbeten har nu kommit ett värdefullt tillskott genom nyutgåvan av Bjerres *Oro, tvång, ångest*, som ursprungligen publicerades 1936 (Proprius förlag, 1984, 275 s). Den utgör en fascinerande läsning. Trots att ett halvt sekel har gått sedan boken skrevs, har man en känsla av att tiden ännu inte riktigt hunnit ikapp Bjerre, vad gäller tillämpningen av psyko-terapeutiska principer. Jag fruktar att vi i Sverige kan bli tvungna att vänta ytterligare ett eller två decennier innan Bjerres behandlingsprinciper blir allmänt accepterade bland verksamma psykologer. I andra länder, särskilt i USA, har en intensiv utveckling skett vad gäller psykologiska behandlingsmetoder, och många av dem liknar på ett förbluffande sätt de metoder som Bjerre nästan intuitivt tillämpade i sin själsläkekonst. Det är i och för sig inte så konstigt att Sverige ligger något efter i denna utveckling. Däremot är det oroväckande att den statliga psykoterapiutbildningen i Sverige har konserverat behandlingsprinciper som är föråldrade sedan länge och som riskerar att hämma utvecklingen i Sverige under lång tid. Skall det dröja ytterligare 10—20 år innan tiden är riktigt mogen för Bjerres insikter?

Varför fick Bjerre inget riktigt inflytande redan för 50 år sedan? Den största svårigheten med en bok som "Oro, tvång, ångest" är att Bjerre inte ger någon systematisk förklaring till sina snabba och effektiva behandlingsresultat. Han tycks arbeta intuitivt och betraktar psykologisk behandling som en konst, en själens läkekonst. Större delen av boken utgörs av fallbeskrivningar av patienter som han bokat med en rad olika metoder. Men man har svårt att se något riktigt system i behandlingen. Han formaliserar inte några principer och ger inga övertygande förklaringar. Det är uppenbart att han var en mästare i den själsliga läkekonsten, men han tycks mena att denna konst inte kan systematiseras genom teoretiska förklaringar. Med den inställningen var det svårt att lära ut till andra hur hans psykologiska behandling fungerar. I våra dagar är situationen annorlunda. En rad effektiva behandlingsprinciper har utvecklats av t ex Watzlavick, Ellis, Beck, Haley, Wolpe och många andra. När man läser Bjerres fallbeskrivningar, har man ett styvt arbete att själv komplettera de behandlingsinsatser han beskriver med dessa moderna förklaringsprinciper. För en läsare på 30-talet måste det ha varit nästan omöjligt att riktigt förstå Bjerre, eftersom dessa förklaringar ännu inte hade utarbetats. Utifrån den tidens föreställningar (bl a de psykoanalytiska) kan Bjerres metoder

lätt ha missförståtts och kanske uppfattats som "goda råd", "personlig utstråling" e. dyl.

Man märker i Bjerres behandlingsmetoder vissa genomgående drag som kan förtjäna att omnämnas.

1) Han utgår från patientens aktuella problem och försöker formulera det korrekt. Han granskar vad som nu vidmakthåller problemet i ett slutet system. Därefter ingriper han aktivt för att bryta systemet så att naturens egna läkande krafter kan ta över. I ett fall med en 15-årig pojke som hade ett alltför intimt förhållande till sin mor föreslog han t ex att sonen skulle sändas till Argentina. Bjerre bryter de onda cirkelarna som gör att problemet består. (Jfr Watzlavick.)

2) Bjerre vägrar att dröja för länge vid patientens barndomsförhållanden även om dessa orsakat de aktuella problemen. Ingen blir botad genom att alltför länge analysera barndomsupplevelser, tycks han mena. Detta var ett angrepp på psykoanalysen långt innan samma kritik framfördes på grundval av empiriska undersökningar (från och med 1950-talet).

3) Behandlingstiden är kort. Detta är naturligtvis en fördel för alla inblandade. Bland annat undviks svåra bindningar till terapeuten (överföringsreaktioner) ett problem som dock redan Jung varnat för.

4) Han använder drömmar för att klargöra problemet och för att hitta vägar till en lösning. Detta var inte nytt. Även Jung använde drömmar på samma sätt. Tyvärr är det en metod som nämns mindre ofta inom de nya terapeutiska skolorna, kanske beroende på att drömtolkning för tankarna till psykoanalys.

5) Bjerre försöker ofta identifiera "den farliga personen", d v s en person i patientens nuvarande omgivning som stärker de onda cirkelarna och därmed håller de psykiska problemen vid liv. Begreppet "den farliga personen" har jag inte stött på hos någon annan psykologisk forskare, men det förefaller mycket användbart för att klargöra ett psykiskt problem.

Bjerre var före sin tid. Låt oss hoppas att tiden snart blir mogen för att förstå hans läkekonst.

Nils Wiklund

Medkänslans väldiga port

I förordet till sin bok *Zens tre pelare* (Livskraft 1984) skriver den amerikanske roshin Philip Kapleau att han vill förmedla zenbuddhismens äkta lärosatser och praktiska övningar så som mästarna själva har lärt ut dem — för vem känner väl dessa metoder bättre än de? Han vill också skildra hur denna kunskap har levandegjorts hos män och kvinnor av idag. Genom denna kombination av en noggrann och saklig redogörelse för zens tre pelare — undervisning, utövande och upplysning — samt en lättillgänglig redogörelse för ett antal lärjungars frågor om allt detta och reaktioner på de svar som de får, har Kapleau åstadkommit en fängslande och samtidigt mycket gedigen handledning för själv-

studier i zazen. Boken innehåller bland annat noggranna instruktioner för de olika kroppsställningarna vid zazen med instruktiva och vackra teckningar. Ingen utom Philip Kapleau kunde ha författat denna bok, skriver professor Huston Smith i sitt förord. Han har lärt känna zen under tretton år av intensiva övningar i Japan av vilka han tillbringat tre år både i Soto- och Rinzaikloster. Han har också tillräckliga kunskaper i japanska språket för att kunna verka som tolk under sin roshis samtal med västerländska elever.

För en västerlänning med mycket ytliga kunskaper om zen och zazen har Philip Kapleau öppnat portarna till en fascinerande värld. Under hans ledning har jag med stor spänning och gripen av en allt djupare tacksamhet fått söka mig fram mot förståelsen av det som utgör zenbuddhismens kärna. Tillsammans med tio västerländska lärjungar, som alla var för sig har givit sin redogörelse för undervisningen och utövat av zazen, har jag fått veta vilken uppmärksamhet och koncentration, vilken kroppslig styrka och uthållighet, vilket mod och vilken beslutsamhet som krävs för att genom zazen komma till insikt om Själv. Och genom åtta samtida japaner och västerlänningars berättelser om hur de har upplevt sin egen upplysning eller satori har jag fått veta något om hur det känns att genom egen erfarenhet bli övertygad om att man är ett med den levande, aktiva, dynamiska buddhanaturen, som vi alla består av, fast vi har så svårt att begripa det.

Den som har läst roshi Philip Kapleaus "Zens tre pelare" uppmärksam kan inte längresväva i okunnighet om vad zenbuddhism är i den tappning som författaren erbjuder. Och läsaren blir kanske aldrig riktigt densamma som han var, innan han fick stifta bekantskap med boken. Om och om igen får man möta denna omåttligt starka längtan efter insikt om Själv, som driver lärjungarna att utöva zazen, denna oerhörda beslutsamhet att befria sig från särskiljande tankar för att helt och hållet kunna uppgå i Mu. Till slut börjar man själv att längta. "Mu är bortom mening och icke-mening", säger roshin till en av sina elever i dokusan, "om du vore ett med Mu skulle du komma inför mig utan brådska men ändå med bestämda steg och du skulle helt gå upp i det du gjorde som om du bar den dyrbaraste skatten i världen." Så enkelt, så självklart blir allt för den som har nått fram till upplysningen. "Zen är medkänslans väldiga, allomfattande port", har Dogen, en av de stora buddhistlärarna sagt. Roshi Philip Kapleau är en annan sådan. Och kanske skall han genom sin enkla, klara och

NLP

(Neuro Linguistic Programming)

Behöver du hjälp med att få smärtsamma upplevelser, fobier eller andra hinder att förändras eller försvinna? NLP är en metod som snabbt kan hjälpa dig. Hör av dig till:

Bosse Björnäs, Ringparken 5, 131 50 Saltsjö-Duvnäs, Tel. 08-716 41 18.

praktiska handledning i zazen kunna leda en eller annan längtansfull, ihärdig västerlänning in genom denna port fram till den djupa tacksamhet och det mogna ansvar som den upplyste får genom sin absoluta förvisning om att alla väsen är intimt förbundna med varandra och att varje handling återverkar på de andras liv.

Den rena, sanna Buddhanaturen har fått många namn. Ett av dessa är "den fria viljans dyrbara juvel". "I zen, där man lägger tonvikten vid självtillit", skriver Philip Kapleau i en av sina inledningar, "där man tydligt påvisar faran av att intellektualisera, där man empiriskt värdesätter personlig erfarenhet och inte filosofiska spekulationer som ett medel att verifiera den högsta sanningen, där man pragmatiskt ägnar medvetandet och lidandet sin uppmärksamhet — i zen som erbjuder direkta, praktiska metoder för att befria kropp — och sinne — kan västerlänningar finna mycket som står i överensstämmelse med deras läggning och livssyn . . . Rent allmänt innebär zazen inte bara att sitta rätt. Att helt och fullt gå in i varje handling med fullkomlig uppmärksamhet och klar vakenhet är lika mycket zazen. Buddha själv föreskrev hur detta ska uppnås i en av de tidigare sutornas: "I det som ses får bara finnas det som ses; i det som höres får bara finnas det som höres; i det som erfares (såsom lukt, smak, beröring) får bara finnas det som erfares; i det som tänkes får bara finnas det tänkta."

Birgit Cars

Deshimaru

Taisen Deshimaru, en japansk affärsman som blivit zenbuddhistisk munk, kom till Paris 1967 för att utbreda zen i Europa. Hans zenlärare menade, att zen haderåkat i förfall i Japan, och hoppades att den skulle få ny kraft i Europa. Deshimaru hade framgång i sitt arbete, och när han vid 67 års ålder dog 1982 hade han fått många lärjungar, främst i Paris men också i andra länder. Med hjälp av hängivna elever utgav

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:–

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:–

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:–

Buddhistisk meditation

av Francis Story
32 sidor, ca 7:–

I bokhandeln eller direkt från förlaget

han ett stort antal böcker. En av dem har nu översatts till svenska: *Samtal med en zenmästare* (Åsak, Hudiksvall, 189 s). Det franska originalet utkom 1981, alltså året före mästarens död. Det är ett av anonyma elever sammanställt urval av frågor och svar vid mästarens sk mondos, samtalsstunder, under många år.

Nödtorftigt har frågorna och svaren ordnats under kapitelrubriker: Mittens väg — Människan — Uppvaknandet — Zen och västerlandet — Övningen, men det förekommer många upprepningar och motsägelser. Som utgivarna riktigt påpekar, svarade Deshimaru inte alltid direkt på vad han blev tillfrågad om. Och Deshimaru säger själv, att hans svar inte kommer från hans intellekt utan från djupare intuitiva nivåer.

En annan sak, som Deshimaru betonar, är att zen ter sig mycket olika för olika människor. Vad som är riktigt för den ene, behöver inte vara det för den andre. När orden framläggs i bokform, måste följden bli, att den enskilde läsaren ibland kan ta till sig och uppskatta vad som sägs, ibland ställer sig oförstående och avvisande. Som en till alla riktad refräng går dock genom alla Deshimarus svar maningen att "göra zazen", d v s öva sittande meditation med rätt hållning, andning och uppmärksamhet.

Deshimaru gjorde mycket olika intryck på olika människor. Somliga som kom i kontakt med honom blev hans hängivna och tacksamma lärjungar, andra kände sig bortstötta. Bland hans lärjungar märks svensken Hans Hof, som förde Deshimarus läror vidare i Sverige. Rättviks meditationscentrum tillkom 1973 och verkade i Rättvik under Hofs ledning och med Deshimarus godkännande till 1983.

Den svenska översättningen av "Questions à un Maître Zen" har försetts med en utförlig introduktion av Hof. Hof var, när han kom i kontakt med Deshimaru, präst i Svenska kyrkan. Problemfritt har det inte varit för honom att förena sin kristna tro med lärdomarna från buddhisten Deshimaru. Problemen leddes till konflikter kring Rättviks meditationscentrum och till att Hof 1983 lämnade Svenska kyrkan utan att dock därmed lämna sin kristna tro. (Sin inställning har Hof utförligt kommenterat i boken "Var finns Gud?", Åsak.) Sin introduktion till Deshimaru-boken slutar han med dessa ord: "För egen del har jag av min lärare och vän Deshimaru lärt oändligt viktiga ting om den funktion i mig i vilken min Kristustro har sin förankring. Den funktionen tillåter mig både att oförbehållsamt säga ja till det sätt på vilket Deshimaru besvarar flertalet frågor i denna bok och att ha ett annat svar än min lärare på en del av frågorna."

Översättaren, Anna Britta Blau, är en annan av Deshimarus svenska lärjungar. Hon bidrar själv med en inledande kort beskrivning av Deshimarus liv men går inte in på hur nära hon själv känner sig stå mästar. Hennes översättning, som jag jämfört med det franska originalet, är i stort sett utmärkt. Jag har invändningar eller frågor bara på några få ställen.

Om Deshimarus förblivande betydelse är det ännu för tidigt att uttala sig. Men så pass känd har han blivit i Europa, även i Sverige, att det är välkommet att ha fått en av hans böcker tillgänglig på svenska.

Sten Rodhe

Mystik

När jag för några år sedan läste William Johnston: "The Inner Eye of Love" (1978), blev jag rätt besviken. Jag hade tidigare läst hans andra böcker: "The Still Point", "Silent Music", "Christian Zen" och blivit mycket fascinerad av vad han skrivit om zen-meditation ur kristen synvinkel. "The Inner Eye of Love" visade sig emellertid handla ganska lite om zen och om meditation över huvudtaget. Den handlar där emot, i överensstämmelse med sin under rubrik "Mysticism and Religion", främst om mystik.

Mystik är ett ord, som jag, och som jag tror många med mig, skyggar för. Ordet har oklar betydelse. Ibland avser det något mycket märkligt, som kännetecknar vissa utvalda personer, sk mystiker. Ibland avser det något som också kan betecknas som ockultism. Ordet får då sämre klang än när det används om den mystik som företräds av mystiker inom de erkända religionerna. Meditation sätts ofta i samband med mystik, men sambandet är inte nödvändigt. Meditation har jag ägnat mig åt i flera år utan att för den skull mena att jag är en mystiker.

Johnston skyggar emellertid inte alls för ordet mystik. Han propagerar för mystik. Som irländsk jesuit, fostrad i traditionen från Ignatius av Loyola, verksam som professor vid det katolska Sophia-universitetet i Tokyo och djupt förtrogen med olika former av japansk buddhism, menar han att mystiken är religionernas gemensamma grund och den bas på vilken religionerna bäst kan mötas i samtal. Mystik har för honom mycket litet att göra med de märkliga upplevelser och förmågor som ofta åtföljer den. Mystik är däremot oskiljaktigt förbunden med tro och kärlek. "Mystik är visdom eller vetande som man vinner genom kärlek — det är kärleksfullt vetande", skriver han. Detta vetande är grundat på tro. Gärna upprepar han att mystik måste ha tron som centrum. Mystik förenas ofta med en viss meditationsteknik, främst koncentration på en enda punkt (one-pointedness). Men, skriver Johnston, "mystik är en form av koncentration på en enda punkt, men all koncentration på en enda punkt är inte mystik". För mystik behövs också tro och kärlek.

Nu har Björn Sahlin på ett förtjänstfullt sätt översatt "The Inner Eye of Love" till svenska: *Se — med kärlekens öga — om mystik i kristendom och buddhism* (Proprius, 247 sid). Boken har försetts med ett rekommenderande förord av Gunnel Vallquist. Jag har med god behållning läst boken på nytt, nu i dess svenska version under jämförelse med originalet. Behållningen har blivit större vid denna läsning, kanske därför att jag nu inte gick till boken med felaktiga förväntningar, kanske därför att det ofta är bra att läsa en bok en andra gång. Det gäller inte minst denna bok.

Den är rik och stimulerande, men inte helt lätt att få grepp om. Kanske beror en del av svårigheterna med den på att Johnston är så kunnig och vidsynt. Till skillnad från många andra talar han inte bara om en enda form av meditation, t ex zen, och inte bara om en enda form av mystik, t ex den kristna. I hans rika väv om mystik ingår inslag från skilda traditioner, även om han

främst håller sig inom kristendom och buddhism. Huvudsakligen består boken av kunskap om och tänkande över mystik, "mystikens teologi", men Johnston ger också praktiska råd och anvisningar för övningar i mystik.

För den enskilde läsaren är det inte alltid lätt att inse vad han kan tillgodogöra sig och tillämpa. Johnston skriver främst utifrån egna erfarenheter men vidgar ofta perspektivet, dels till de erkänt stora mystikerna, såsom Johannes av Korset, dels till människor som inte kan ägna sig lika mycket åt övningar i mystik som han själv, en celibatär jesuitpräst. Han är angelägen om att inskräpa, att mystik är något som angår också handlingens människor ute i världsliga kallelser. "Den stora uppgiften i vår tid är en mystik omsatt i handling", skriver han. Och vidare: "Vår tidsålder . . . kräver också människor som upplever mystiska erfarenheter mitt i det politiska och ekonomiska tumultet och handlandet ute i samhället. Sådana människors verksamhet kommer att bära frukt därför att den är rotad i Tao, i icke-handlandet, i Gud. I dem faller det mänskliga handlandet in i strömmen av icke-handlande och får därigenom framgång."

Sten Rodhe

Karl Wise och medvetandet

Karl Wise lyssnar till medvetandet heter en bok av Ragnhild Nilsson (Livskraft 1984, 181 sidor). Den handlar om hur ynglingen Karl Wise är inne i en kris — han har tappat gnistan, allt verkar dystert och han känner ingen riktig mening med livet. Då blir han medveten om en inre röst, en aspekt av hans högre jag som han börjar samtala med. Boken upptar tolv dialoger som Karl håller med sitt medvetande. Det är mest Karl som frågar och rösten som svarar. Stilen är lite blandad — ibland vanligt talspråk, ibland mer stel och högravande, som en föredragshållare.

Vad har då Karls medvetande att förtälja? Det berättar hur han inom sig har ett "medvetandehav", ett oändligt förråd av kunskap och erfarenheter. Det säger att hans fysiska kropp bara ger en liten del av hans totala livsupplevelse, som innefattar mycket mer än ett kort liv här på jorden. Det påstår och upprepar att det är hans egna trosföreställningar som avgör vad han upplever i sitt liv, men att han själv kan ändra dessa trosföreställningar om han inte är nöjd med sin livsupplevelse. Med andra ord, Karl har egentligen oändliga möjligheter att göra vad han vill av sitt liv. All kunskap han behöver om sitt liv finns inom honom själv, om han bara lär sig lyssna till sin inre röst.

Boken bör kunna vara intressant för exempelvis ungdomar som börjar intressera sig för meningen med livet. Den har en tilltalande utformning med stor lättläst stil i luftig sättning. För formen svarar Lil Ljungberg, som också har ritat de många bilderna med dramatiska kontraster i svart och vitt, där text och bild bildar en helhet över några sidor. För den som vill ha mer upplysningar om författare och tecknare finns deras horoskop återgivna sist i boken.

Nils-Olof Jacobson

Är du öppen och mottaglig för nya friska idéer?
Är dina tankar hela tiden positiva och konstruktiva?
Utplånar du alla negativa, olyckliga, nedslående tankar och ser det allra bästa
i de dagliga händelserna i ditt liv?
Kan du se ett underbart mönster, en plan
i allting som sker dig,
kan du veta djupt in i ditt innersta
att endast det allra bästa kan komma av detta,
även om det vänder upp och ned på hela din tillvaro?

Börja från och med detta ögonblick
att ge akt på dina tankar och idéer,
låt dem inte irra omkring planlöst.
Håll dem under fullständig kontroll
och utvälj endast de tankar och idéer
som kan leda till det allra bästa för helheten.

Varför dröja vid det negativa
när det absolut bästa, det positiva
finns just bakom nästa hörn
om du bara är villig att vidga ditt medvetande
och finna det?

Var aldrig rädd för förändringar
för det som är nytt.
Lär dig att låta gå
och gå vidare i fullständig frihet,
och när du en gång har låtit gå
ska du aldrig se tillbaka
utan alltid blicka framåt.
När du väl har satt bollen i rullning
när du har gått med på att leva
ett fullständigt nytt liv,
ska du inte ångra dig utan ta emot allting
med verklig glädje och tacksamhet.
Änger kan hålla dig tillbaka
och kan förhindra att de mest underbara ting
äger rum i ditt liv.
Var öppen, så att vad som helst kan få hända.

Var aldrig rädd för att ensam beträda vägen.
Förvissa dig om vilken väg som är din
och följ den, vart den än för dig.
Tänk inte att du måste följa i någon annans fotspår.
När du tar dig tid att vara stilla
kommer du i stillheten att bli varse
vad som är din särskilda väg.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

Det Okända

Jan-Ove Sundberg, chefredaktören för Det Okända, ger spridning åt allsköns sensation historier, som man inte vet om de är sanna eller ej. En del som står att läsa i Det Okända kan vara helt och hållet påhittat, annat kan vara förvanskat till oigenkännlighet. Ty Jan-Ove Sundberg bryr sig inte om att göra ett kräset, ansvarsfullt val av källor, utan han berättar gärna en historia bara den ser bra och spännande ut. Han är glatt ansvarslös i sitt förhållande till sanningen och därför en rolig prick, men ingen som man kan ta på allvar. Han kan läsas som underhållning av dem som gillar att krypa ihop framför en ljugarbänk. Men han kan inte läsas av seriösa sökare av sanningen.

Nå, inte allt i Det Okända är "lögn och förbannad dikt". Men på grund av redaktörens tydliga dragning mot det häpnadsväckande och hans ointresse för kritisk värdering av källor är Det Okändas pålitlighet ringa. Allt i dess spalter måste ifrågasättas.

Vilka läser Jan-Ove Sundbergs tidning? Jag tror att det i hög grad är veckotidningarnas och seriemagasinens läsare, som har hittat Det Okända — människor som aldrig brytt sig om den tidning du nu läser, människor som inte kan skilja ovederhäftig sensationsjournalistik från seriös rapportering.

Jan-Ove Sundberg är vårdslös med sanningen. Men han är ingen kallt beräknande cyniker, som föraktar sina läsare. Nej, snarare är han en ganska renhjärtad entusiast som tror på vad han gör och anser sig utföra ett gott journalistiskt arbete.

Jan-Ove Sundberg — verkligheten är häpnadsväckande! Men man bör inte tro alla sorters skribenter om gott. Det är bra att ställa sig frågan: Finns det tillräckligt skäl tro att detta är sant? Det är en god utgångspunkt.

SM

Nr 9, 1984

SM:
"Texas" Sundbergs osannolika värld 2
Läs den häpnadsväckande historien om mannen som fick 1000 verk refuserade, men nu sitter som chefredaktör för Sveriges största tidning om det övernaturliga.

Bertil Falk:
Tänk om Gaiaska ha barn! 7

Monica Seilitz:
"Dina relationer börjar i livmodern!" 8

SM:
New Age-magi 10
Fixa med din tankes kraft den käresta du vill ha!

Chintamani Isberg:
PULLAN 11

SM:
Psi och den multidimensionella verkligheten 12
Jens Tellefsen, fysikprofessor, vet betydligt mer om parapsykologin än dess ytliga kritiker.

Åsa Freij:
Brahma Kumaris 16

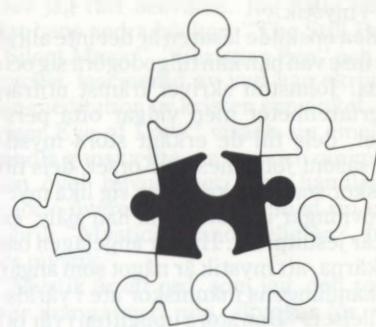

Brahma Kumaris huvudkvarter Madhuban i Mount Abu. Där finns bl.a. flera meditationslokaler, matsalar och sovkvarter.

SM:
Bör man varna för New Age? 20
Dumma människor tror att New Age innebär en återgång till medeltidens vidskepelse. Kloka människor ser värdet i New Age-tankarna.

Per Frisk:
Sökarguiden 25

Jan Grönholm:
Den vetenskapliga objektiviteten — ett värde eller ett hot? 26

Annakarin Svedberg:
I Ching 32
Att söka kunskap om framtiden genom att kasta mynt är en mycket gammal kulturföreteelse.

Sven Rosén:
Profeten på resa genom tiden upptäcker hur det var när en liten grön krabat föddes i en krubba 34

Bokrevy 36

Bokrecensioner 37

Eileen Caddy:
Footprints on the Path i Maria Adkinsons översättning 39

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgratan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:
Helår (10 nr) 110:- (1985: 125:-)
Halvår 60:- (1985: 70:-)

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonspriser: (moms tillkommer):
Helsida 1.000:-, halvsida 600:-,
småannonser 20:- per spalt-cm, men
minst 60:-.

Värmlandstryck i Karlstad AB,
Karlstad 1984
ISSN 0038-0504

Martinus kosmologi

– om världsbilden och livsfrågorna

MARTINUS

I sällskap med den danske författaren Martinus ger vi oss ut på en kosmisk forskningsresa. *Kosmologin* är just det ämne som behandlar kosmos – "det ordnade världsallet". Martinus tar oss i tanken med ut i det väldiga universum, men också in i vårt eget innersta väsen, medvetandet. Den kosmiska världsbild som Martinus beskriver, visar hur vårt personliga liv är oupplösligt förbundet med hela världsallets liv – ja, det oändliga universum framträder här som en *levande* helhet, bestående av levande väsen.

Martinus analyser av livets grundförutsättningar och medvetandets struktur hör otvivelaktigt till de mest djuplodande som har framlagts. Med Martinus hjälp blir det

möjligt att förstå att "döden" bara är en *tänkt* motsättning till livet. Vår existens varken står eller faller med den fysiska kroppen.

Martinus visar oss även att vi själva är vårt eget ödes innersta upphov. Inblicken i det kosmiska sammanhanget ger därmed nyckeln till en ljusare syn på tillvaron. Ty "där okunnigheten avlägsnas, upphör det s.k. 'onda' att existera", som Martinus uttrycker det.

Upplevelser leder till erfarenheter, vilka i sin tur medför en ständig utveckling av medvetandet. Tiden är nu mogen för att intelligensen och känslan – vetenskap och moral – ska förenas i tänkesätt som blir drivkrafter för förverkligandet av en *frolig* och mer mänsklig tillvaro på Jorden.

Kring Martinus författarskap finns inte någon förening eller samfund. Martinus avsikt är inte att vinna en skara "troende" anhängare. I stället önskar han att vi, självständigt och utifrån våra egna erfarenheter, ska undersöka om det han skriver stämmer överens med verkligheten.

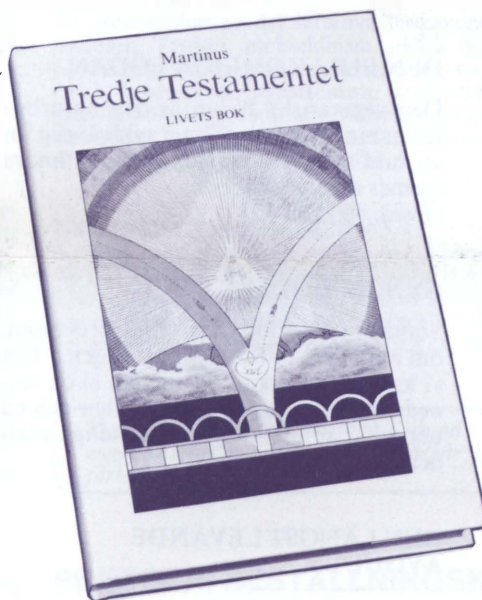
Tredje Testamentet LIVETS BOK

Tredje Testamentet – Livets bok är Martinus centrala verk. Här beskriver Martinus den kosmiska världsbilden i hela dess oändliga vidd. I analysens form skapar Martinus steg för steg förutsättningarna för att läsaren ska komma fram till en logisk förståelse av livets principer och lagar. Ämnet har beröringspunkter med alla sidor av livets "vardag" och Martinus ger rika prov på de praktiska konsekvenser som uppfattningen av världsbilden leder till. Det är inte så att Martinus dikterar någon moral. Han visar i stället att den moraliska känslan, humaniteten, är något som växer fram inom individen genom utvecklingen. Med titeln *Tredje Testamentet* knyter Martinus an till det centrala idéinnehållet i kristendomen, som uttrycks i orden: "Du ska älska din nästa som dig själv". I ljuset av den kosmiska världsbilden framstår detta humanitetens högsta ideal inte bara som en skön tanke, det blir här också logiskt bekräftat som varande förnuftigt. *Tredje Testamentets* analyser kan därför sägas vara utgångspunkt för en vetenskap i *livsinställning*.

TREDJE TESTAMENTET – LIVETS BOK är i sju delar om sammanlagt 2 100 sidor. Verket innehåller 12 färgplanscher, symboliska bilder gjorda av Martinus för att underlätta förståelsen av de kosmiska principerna. Alla delarna är inbundna.

Pris 140:- per del.

Första delen är en inledning till verket och samtidigt den mest upplysande introduktionen till Martinus kosmologi. Ur innehållet: Företal – Världssituationen – Den

gudomliga skapelseprincipen – Den nya världsimpulsen – Ett internationellt världsrrike under skapande – Jordmännisklighetens mottaglighet för den nya världsimpulsen – Från djur till människa – Världsallets grundenergier – Grundenergierna och tillvaroplanen – Utveckling. Åtta symbolplanscher med förklaringar. 260 sid. Nr 114.

Andra delen. Kosmisk kemi – Lagen för ämnens reaktion – Hela livet och tillvaron är en kosmisk-kemisk process – Kosmisk kemi är detsamma som "ödesvetenskap" – "Något som är" eller jaget bakom energierna – Ämnena och jagets fria vilja – Jagets eviga kraftkällor – Jaget, döden och den fysiska kroppen – Undermedvetandet, ödeselementet, talangkärnor, övermedvetandet – Inveckling och

forts. nästa sida

Tre förslag för Dig som vill börja läsa Martinus

MÄNSKLIGHETENS ÖDE.

En ny världskultur håller på att födas. En orientering om grunddragen i den kosmiska världsstrukturen. Vetenskapen kommer att utvecklas till "kärleksvetenskap". En kommande världsregering som garant för freden och humana förhållanden för alla. 86 sid. 40:-. Nr 134.

KOSMISKA LEKTIONER.

Genom världsallets tomrum – Det psykiska templet – Orsaken till den jordiska människans öde – Livets ödespel – Jaget och dess egen värld – Ödmjukhet – Kosmiska glimtar – Onaturlig trötthet – Hedendom och kristendom – "Den helige Ande" – Syndernas förlåtelse – Ordet – Vad är fiendskap? – I övertrons skugga – Mental kursändring – Hur motarbetar man sitt olyckliga öde? – Fysisk och andlig upplevelse – Livsaxelns lutning – Ljuset i mörkret. 160 sid. 65:-. Nr 104.

LOGIK.

Boken tar på ett enkelt sätt upp många av de tankegångar som behandlas mer djupgående i *Tredje Testamentet*. Dess syfte är, att vi med utgångspunkt i våra egna erfarenheter ska lära oss tänka logiskt, dvs i samklang med naturen, med kärleken och livet, och förstå att "allt är mycket gott". 320 sid. 115:-. Nr 112.

HÄLSANS FÖRLAG

BOKLISTA

Tredje Testamentet...

utveckling – Sömnen och dess natur – Grundenergiernas kombination – Tankeklimat – Kosmiskt medvetande – Begäret som fundament för allt medvetenhetliv – Urbegäret och moderenergin. 320 sid. Nr 120.

Tredje delen. Kretsloppsprincipen – Livsmysteriets lösning – Livsytringsfacit – Mentala perspektivförhållanden – Odödlighet – Återfödelse och reinkarnation – Livssubstanser – Den fasta punkten och rörelsen – Sexualitet – Den maskulina och feminina polen – ”Syndernas förlåtelse” – Konsten att skapa ett lyckligt öde – Lidandet är ett ofärdigt stadium i en skapelseprocess – ”Syndafallet” – Tal-systemets kosmiska innebörd. 380 sid. Nr 124.

Fjärde delen. Det eviga livet – Det levande väsendet – Nuet och evigheten – Tid, rum, storlek och avstånd – Vem är vår nästa? – Nästakärlek och sexualism – Världsåterlösningsprincipen – Symboliken i berättelsen om Adam och Eva – Äktenskapet – Växten förvandlas till djur – Förälskelse – Gamla och Nya testamentet – Nationalismens undergång – Den äkta och den falska affärsprincipen – Kommunism och demokrati – Politik är omdanad religiositet – Föräldraskap och befruktningsförebyggande åtgärder. 380 sid. Nr 130.

Femte delen. ”Den högsta elden ” – Den sexuella polförvandlingen – ”Halvkön” och ”helkön” – Varför religionerna inte kan frälsa mänskligheten – Jesu liv och framträdande – ”Kristi återkomst” – Djuret blir människa – Äktenskapet och nästakärleken – Äktenskapets degeneration – ”Olycklig kärlek” – Sexuella ur-spåringar – ”Den stora födelsen” – Det sexuella området är det kosmiska kretsloppets alfa och omega. 260 sid. Nr 133.

Sjätte delen. Guds rike eller livets äventyr – ”Logik”, lagen för skapande – Kosmiskt medvetande är detsamma som ”den helige Ande” – Bön och meditation – Mikro-, mellan- och makrokosmos – Världsalltet framträder som ett levande väsen, Gudomen – Alla naturens detaljer är ”bokstäver”, ”ord” och ”meningar” i ett ”språk” – Gudomens jag och ”gudasonens” jag framträder som det primära i tillvaron – ”Allt är mycket gott” – Faktas väg – Intuition och kosmiska glimtar – Varför människorna inte gör det goda de vill, men det onda de inte vill – Väsendets fria vilja – Tankekraft är livskraft – Elektricitet och ande – Rörelsens innersta orsak – Världsalltet är Guds organism och medvetande. 304 sid. Nr 139.

Sjunde delen. Den kosmiska världsmorale – Vad som ligger till grund för förmågan att förlåta – Den fysiska tillvarons nödvändighet – ”Det obehagligt goda” och ”det behagligt goda” – Kärleken är en förnimmelse av den enhet eller samhörighet som väsendena utgör med alla andra levande väsen – De kosmiska analyserna och nästakärleken – Den nya världskulturen har redan börjat födas – Efterskrift. 200 sid. Nr 144.

Vid sidan av Tredje Testamentet-Livets bok har Martinus givit ut en mängd böcker som komplement till huvudarbetets grundanalyser. Alla nedanstående böcker är inbundna.

KRING MIN MISSIONS FÖDELSE.

Här presenterar Martinus sig själv och redogör för de omständigheter och händelser, de djupgående andliga upplevelser, som en gång totalt förändrade hans liv och som satte honom i stånd att skriva sin kosmologi. 48 sid. 40:-. Nr 108.

MÄNSKLIGHETEN OCH VÄRLDSBILDEN.

Livsmysteriets lösning finner vi ej genom mikroskop eller teleskop utan i det liv som utgör vårt eget inre och som är ett med evigheten och oändligheten. Om ”invigningen” eller ”den stora födelsen” som en av utvecklingen befordrad process i varje individs psyke. Världsbilden förklaras i 13 ”eviga analyser”. 136 sid. 46:-. Nr 126.

DEN FULLKOMLIGA FÖDAN.

Den vegetariska födan är den naturliga för människan och alltmer nödvändig för att hon ska bli kvitt sjukdom och andra former av olyckligt öde. 96 sid. 46:-. Nr 123.

GENOM DÖDENS PORT.

Sömnen och döden. Om dödsprocessen, om mötet med den andliga världen. ”Det vi kallar döden kan bli som en skön solnedgång från den fysiska världen och en underbar soluppgång i den andliga världen”. 40 sid. 40:-. Nr 129.

DEN LÄNGST LEVANDE AVGUDEN

Föreställningen om en vred och straffande Gud är inte i kontakt med verklig kristendom, som är att leva tolerant och med kärlek till medvarelserna. Självviskhet är avgudadyrkan, osjälvviskhet är gudsdyrkan. 128 sid. 46:-. Nr 115.

BISÄTTNING

Vår kropp är ett universum för de myriader av levande mikroväsen som bygger upp den. Varför den fysiska vetenskapen inte kan upptäcka det levande bakom materiens rörelser. Forskning ”tvärs över” och ”längs med” materien. Med våra tankar skapar vi yttre klimat och naturkrafter för mikroväsendena i vår kropp. Om samspelet mellan mikroväsendenas liv och hälsa och vårt eget liv och hälsa. ”Vår nästa” finns även i mikrokosmos. Vi har ett ansvar för vår mikrovärld och dess öde även sedan vi själva lämnat kroppen. Om framtidens begravningskultur. 240 sid. 90:-. Nr 146.

KOSMISKT MEDVETANDE – MENTAL SUVERÄNITET.

Om människans väg från djur till ”riktig människa” och till invigning som kosmiskt medvetet väsen såsom ”ett med Gud”. Från principen ”envar sig själv närmast” till principen ”att älska sin nästa som sig själv”. 96 sid. 40:-. Nr 140.

BÖNENS MYSTERIUM.

Om bönens egna lagar — en vetenskap för sig. Hur förståndets kollision med dogmerna skapar vantron. Utförlig förklaring av hela Fader vår. 80 sid. 40:-. Nr 119.

JULEVANGELIET.

Hjälper oss att förstå innebörden hos evangeliernas berättelse om Jesusbarnets födelse, som i sin djupaste analys är ett ockult mysterium. 96 sid. 40:-. Nr 110.

PÅSK.

Världsåterlösaren och mänskligheten. Om Jesu mission och påskens budskap i den andliga vetenskapens ljus. 64 sid. 40:-. Nr 111.

DE LEVANDE VÄSENDENAS ODÖDLIGHET.

Boken innehåller även DEN ANDLIGA VETENSKAPENS NÖDVÄNDIGHET (om bl a kommunism och demokrati) samt PRIMITIVITET OCH ÖVERTRO. 88 sid. 40:-. Nr 137.

KULTURENS SKAPELSE.

Om de faktorer som ligger bakom den mänskliga kulturens utveckling ända fram till dagens krigströtta värld. Skapandet av fred på jorden är inte bara en fråga om materialistisk vetenskap, det är i lika hög grad en fråga om en vetenskap i livsinställning. 90 sid. 40:-. Nr 142.

VAD ÄR SANNING?

Om nutidsmänniskans oförmåga att tro på traditionella dogmer och hennes längtan efter verkligt vetande i religiösa frågor. 80 sid. 40:-. Nr 135.

För den som vill tränga in i Martinus andliga vetenskap utgör tidskriften KOSMOS ett värdefullt studiematerial. Den utkommer med 12 nr/år och utges även på svenska. Provenummer sänds gratis och beställes direkt från Martinus institut, Mariendalsvej 94 – 96, DK-2000 Köpenhamn F.

NY PÅ SVENSKA

VÄGEN TILL INVIGNING

Om den sanna ödmjukheten som öppnar visdomens port, medan högmodet och fåfängan blir ”tröskelns väktare” på vår väg. Hur materiella rikedomar kan bli det ”nålsöga” som hindrar vår utveckling. Blott genom att inse vår egen ofullkomlighet öppnar vi oss för de krafter som ska leda oss till ”invigning”. Bokens avdelning KRING MINA KOSMISKA ANALYSER ansluter nära till det föregående och ger även råd om hur man bör förhålla sig till oliktankande. Avdelningen GÅVOKULTUR behandlar problemet rikedom–fattigdom och ger en uttömmande definition på vad som menas med en verklig gåva, ett givande som inte rymmer den minsta lilla tanke på någon form av gengäva. 136 sid. 46:- Nr 150. (Utkommer nov.)

VÄGEN TILL PARADiset.

Hur livet gestaltar sig efter döden, d v s i den andliga världen mellan inkarnationerna. Varför så många tror att livet tar slut när man ”dör”. Vad som ligger bakom begreppen ”himmel” och ”helvete”, ”skärselden” och ”skyddsänglar”. Den andliga världen är uppbyggd av strålförmig materia och tillvaron där är att likna vid en semester, ett individuellt paradiset, anpassat till vars och ens djupaste önskningar och behov. 104 sid. 40:- Nr 145.

KOSMISKA GLIMTAR

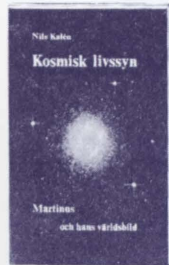
Det förekommer tillfällen då människor upplever livet i en kulminerande ljusupplevelse, ett slags extastillstånd, där allt förnimns som strålade lycka och glädje. De verkliga kosmiska glimterna kan inte tränas fram, de uppstår som en följd av en naturlig organisk utveckling inom individen. Boken innehåller även HÖGINTELLEKTUALITET OCH LÅGINTELLEKTUALITET, som redogör för medvetandets utveckling i det kosmiska spiralkretsloppet. I FEMTE BUDET förklaras vad som menas med att ”icke dräpa” 72 sid. 40:-. Nr 138.

Särtryck av FÖRETALET till Tredje Testamentet-Livets bok. Här ger Martinus en inblick i de tankar som motiverar hans författarskap. 16 sid. 15:-. Nr 148.

Martinus symboler, 35 st per sats 5202. En sats diabler 250:- 5201. En sats planscher (bokformat) 230:-

REINKARNATIONSPRINCIPEN.

Martinus om återfödelsen. 16 sid. 2:-. Nr 122.

Nils Kalén: KOSMISK LIVSSYN. Martinus och hans världsbild. En lättfattlig introduktion i kosmologin. Lämplig bok att börja med för alla som vill sätta sig i den nya livssynen. 96 sid. 20:-. Nr 136.

Per Bruus-Jensen: MENNESKET OG LIVSMYSTERIET. Här visas att den totala verkligheten omfattar mer än den fysiska materiella principen; att livet i sin utveckling följer en överordnad plan; att jordklotet är ett levande väsen, för vilket biosfären utgör en hjärnstruktur under utveckling; att slumpbegreppet är en illusion, och att det enskilda levande väsendets öde styrs av eviga kosmiska lagar som gör varje livsbana meningsfull. (På danska). 184 sid. 100:-. Nr 334.

Per Bruus-Jensen:

EKSISTENS OG UDØDELIGHED – Om erkendelselaeren i Martinus kosmologi. En mycket djuplodande och systematisk framställning av de kunskapsteoretiska grunderna i den kosmiska världsbilden. Författaren visar att den naturvetenskapliga materialismen inte kan ge en tillfredställande förståelse av naturen och fenomenet liv. Vetenskapen måste därför tillföras en ny teoretisk utgångspunkt. (På danska). 590 sid. 210:-. Nr 327.

John Engelbrecht:

DEN INTUITIVE TANKE – Fra Lao Tse til Martinus. Del 1–2. En presentation av det intuitiva tänkandets tradition. Taoism, zenbuddhism, indisk och persisk visdom, antikens mysterieskolor, esoterisk kristendom, nyplatonism, renässansfilosofi, Martinus. Intuitionen förenar natur- och andlig vetenskap i den nya världsbilden. (På danska). 495 sid. 145:-. Nr 328.

DEN INTUITIVE TANKE. Del 3–4. Avslutar verket med en analys av intuitivt tänkande i bl.a. den nya naturfilosofin och i konst och vetenskap. Gör en syntes av tanken om ett nytt medvetande som resultat av ett integrerat Öst-Väst-tänkande. (Danska). 500 sid. 165:-. Nr 335.

Vissa böcker av Martinus finns även på engelska, tyska och esperanto. Begär förteckning.

PORTOFRI BESTÄLLNINGSKUPONG

Sänd mig mot postförskott: Porto tillkommer: 9:- under 1 kg 16:- över 1 kg

Adress	Namn		
		 ex Nr	
		 ex Nr	
		 ex Nr	
		 ex Nr	
		 ex Nr	
		 ex Nr	
		 ex Nr	
		 ex Nr	
		 ex Nr	
		 ex Nr	
		 ex Nr	

☐ Sänd mig gratis program över föredrag och kurser i Martinus kosmologi.

MARTINUS PÅ DANSKA

Böckerna är inbundna om ej annat anges.

501 – 507. Det Tredie Testamente. 1 – 7 Häft. Del 1. 155:-, Del 2. 176:-, Del 3. 216:-, Del 4. 223:-, Del 5. 160:-, Del 6. 185:-, Del 7. 160:-
511 – 513. Det evige verdensbillede 1 – 3 (symbolböckerna) per band..... 155:-
508. Logik..... 170:-
509. Bisættelse..... 170:-

Nedanstående böcker, per st 56:- (Här endast ännu ej översatta böcker)

518. Blade af Guds billedbog & Pinseglans over livet.
522. Livets vej & Mentale fængsler & Den sekundære og den primære opstandelse.
524. Hinsides dødsfrygten & Det psykiske tempel & Dømmer ikke & Vejen, sandheden og livet.
529. Meditation & På kærlighedens alter & Menneskeheden ét med Gud.
532. Verdensfredens skabelse & Jeget og evigheten.
533. Djævelbevidsthed og Kristusbevidsthed & Udødelighed & Guds skabelse af mennesket & Verdenssituationen og ”Guds billede”.
535. Bevidsthedens skabelse & Tanker omkring påske & Julelysene.
536. Et glimt fra verdensgenløsningen & Getsemane have & Ud af mørket.
537. Reinkarnationsprincippet & Universets melkeveje & Gennem verdensaltets tomrum & Unaturlig træthed.
538. Jordmenneskets skæbnearsag & Pilatus, Kristus og Barrabas & Verdensreligion og verdenspolitik & Hvorfor skal man tilgive sin næste?
539. Livets skæbnespil & Den store fødsel & Primitiv og intellektuell gudsdyrkelse & ”Dyrets billede” og ”Guds billede”.
523. INDEX till Martinuslitteraturen. (Inkluderar Huvudindex) 290:-
525. Huvudindex, separat 42:-

HÄLSANS FÖRLAG

Svarspost

Kundnummer 31999006 181 20 LIDINGÖ 1

Nils Kalén:

KRISTENDOMENS HEDENDOM.

En lekman's upptäcktsfärd bland religionens dogmer, traditioner, ceremonier, sakrament etc. Om deras ursprung och tillblivelse samt teologernas spekulationer. Förbluffande mycket av kyrkans läror och riter visar sig vara arv eller lån från äldre religioner, ofta kamouflerad hedendom. 120 sid. 36:-. Nr 147.

Axel Fredenholm:

SÅ HAR JAG HÖRT.

Överflödande rik på tankekorn, aforismer och levnadsråd. Västerländskt tänkande och österländsk visdom har här vävts samman till en underbar helhet. Vacker språkdräkt, exotisk miljö. En omtyckt presentbok. 104 sid. 36:-. Nr 101.

Gösta Kroon:

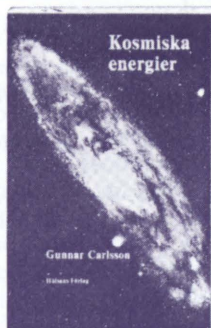
PERSPEKTIV PÅ LIVET.

På många områden har den moderna civilisationen råkat in på avvägar som lett till ohälsa, naturförstöring och kulturnedgång. För alla som vill se sanningen i vitögat ger boken en god överblick över det oroväckande läget, men den visar också på vägarna ut ur förfallet. 96 sid. 17:-. Nr 127.

Helen Wambach:

LIV FÖRE LIVET.

Förf är fil dr i psykologi och verksam i USA. Här redogör hon för sina mycket uppmärksammade hypnosundersökningar under vilka många människor berättat om upplevelser från ett tillstånd före födelsen och fosterstadiet. 189 sid. 79:-. Nr 330.

Gunnar Carlsson:

KOSMISKA ENERGIER. Författaren utgår från Martinus kosmologi och visar hur det som vi uppfattar som "död" materia kan förstås som livsyttningar av mikro- och makrokosmiska levande väsen. Fysikens värld av atompartiklar, energi och materia, tid och rum, kan ses ur ett helt nytt perspektiv. 96 sid. 30:-. Nr 132.

J. Helbach & P.H. Rusch:

HÄLSANS TRÄDGÅRD.

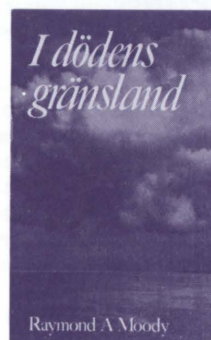
Den mycket efterfrågade handboken i naturlig odling, författad av två av de främsta kunnarna på området. Om såväl högkompostering som ytkompostering. Inkluderar även "Växtskydd utan gifter". Nödvändigt för alla små och stora odlare. 128 sid. 36:-. Nr 131.

Eunice Ingham: ZONTERAPI.

Den intressanta läran om hur kroppens olika delar, zoner, har sina reflexer i fötterna och hur man med speciell fotmassage kan påverka resp. kroppsgans hälsotillstånd. Rikt ill. 128 sid. 56:-. Nr 300.

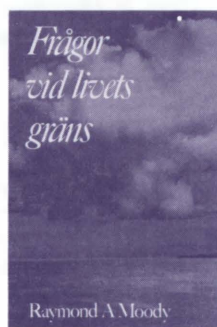
Eunice Ingham: ZONTERAPI 2.

En fortsättning och komplettering av författarinns tidigare Zonterapi, med speciell hänsyn till körtelfunktionerna och hormonsekretionen samt till de psykiska problemen. Rikt illustrerad. 108 sid. 56:-. Nr 323.

Raymond A. Moody:

I DÖDENS GRÄNSLAND. Dr Moodys rapporter om människor som haft "nära-döden-upplevelser" har väckt stor uppmärksamhet. Han refererar även den historiska litteraturen i ämnet. 148 sid. 78:-. Nr 399. FRÅGOR VID LIVETS GRÄNS En uppföljning av Moodys första bok, med ytterligare fall och kommentarer till diskussionen om upplevelser i dödens närhet. 104 sid. 68:-. Nr 305.

George G. Ritchie:

FRÅN ANDRA SIDAN

År 1943 dog George Ritchie och återvände till livet igen med en häpnadsväckande berättelse - upplevelsen av döden och livet därefter. En märklig och hoppfull beskrivning av livet bortom döden. Förord av Raymond Moody. 152 sid. 40:-. Nr 337.

Nils Kalén:

VETTIG FÖDA.

Har tre avdelningar:

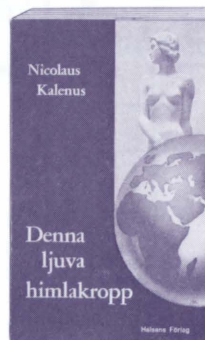
- 1) "Snabbkurs i hälsokost", 12 lektioner.
- 2) Receptsamling: råkost, sallader, vettigt lagade "grytor", "lådor", soppor, grynrätter, goda smörgåsar, efterrätter m.m.
- 3) "Litet vegetariskt lexikon". Dessutom utförliga näringstabeller. 4:e uppl. 96 sid. 27:-. Nr 113.

Vibeke Slot-Henriksen:

HÄLSA OCH ZONTERAPI.

En av de mest utförliga handböckerna i ämnet zonterapi. Den ger inte bara en djupgående beskrivning av behandlingstekniken utan vägleder också om patientundersökning, sjukdomsorsaker och psykiska faktorer. En grundlig handbok med många illustrationer. Inb. 224 sid. 160:-. Nr 333.

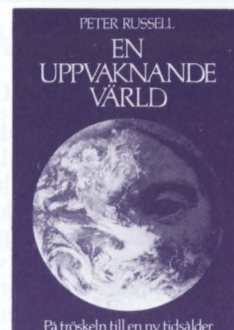

Nicolaus Kalenus:

DENNA LJUVA HIMLAKROPP

Livsaskådningsroman om idealister, materialister, vegetarianer, medicinare, vivotörer.

Kärleken och äktenskapet, livsgåtorna, reinkarnation och karma. Ur pressen: "Fängslande och lättläst". Lämplig presentbok. 304 sid. 27:-. Nr 116.

Peter Russell:

EN UPPVAKNANDE VÄRLD

Tanken att planeten Jorden kan beskrivas som en levande organism börjar bli vetenskapligt accepterad. Är vi människor en slags celler i en global hjärna? Russel förutspår mycket omvälvande händelser för mänskligheten inom en snar framtid i denna beskrivning av hypotesen om ett organiskt makrokosmos. 208 sid. 130:-. Nr 336.

Nils-Olof Jacobson:

LIV EFTER DÖDEN?

Det stora verket om de parapsykologiska problemen. Om bl.a. klärvoajans, psykometri, telepati, precognition, psykikinesi, drömmar, spöken, uppenbarelser, spiritualism. Om reinkarnation, karma och kosmiskt medvetande. Martinus kosmologi. 352 sid. Inb. 89:-. Nr 352.

Juno Borensjö:

SUNDARE LIV.

Grunderna för ett hälsosamt liv. Människans naturliga kost. Örtor. Fasta. Motion. Måltidsförslag. Många recept. Tankarnas betydelse. Att vara människa. M.m. 100 sid. 33:-. Nr 301.

Nils Kalén:

FÖRKYLNING — ETT NÖDVÄNDIGT ONT?

Ständigt aktuell och mycket efterfrågad bok. Klarlägger "förkylningarnas" verkliga orsaker och visar, hur vi kan nedbringa våra förkylningar till ett minimum eller göra oss helt kvitt dem. 80 sid. 20:-. Nr 105.

**Här är
böcker för Dig
som söker ett
meningsfyllt liv och
harmoni, säkerhet
och klarhet**

En bokbilaga från
WIDINGS FÖRLAGS AB

21 böcker av Bô Yin Râ

den tysk-schweiziske skrift-
ställaren och diktaren
Joseph Anton Schneiderfranken

Bô Yin Râ säger: Alla stora religioner
har ett gemensamt ursprung.

Många människor får idag inte sin innersta religiösa längtan uppfylld på ett fullständigt tillfreds-
ställande sätt, trots att det inte råder någon brist på trosbekännelser och religiösa sekter.

Till dessa människor talar Bô Yin Râ. Utan yttre bindning till något religiöst samfund visar hans
böcker möjligheter att upptäcka det verkliga målet för den mänskliga tillvaron och att gestalta livet
meningsfullt och harmoniskt.

Bô Yin Râ's lära fyller en hel rad av större och mindre band. Vart och ett av dessa band är anpassat
efter en speciell andlig eller själslig läggning hos läsaren. Allt efter vårt yttre eller inre tillstånd
tilltalar oss än det ena, än det andra bandet mest.

Den som kan leva sig in i den värld som dessa böcker öppnar för honom, han kommer att tränga
fram till livets källor, och resultatet av hans uthållighet kommer att visa sig i ett inre och yttre
berikande av livet med full harmoni, säkerhet och klarhet.

Som första böcker vid ett stadium av Bô Yin Râ kan bl.a. rekommenderas "Boken om livet efter
detta", "Mysteriet från Golgata" och "Johannes Visdom". Ett slags tema till hans författarskap är
"Boken om den levande Guden".

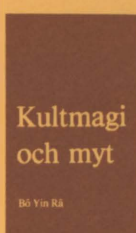
Boken om livet efter detta

Innehåll: Konsten
att dö. Om evig-
hetens tempel och an-
dens värld. Det enda
verkliga. Vad bör
man göra?

Mysteriet från Golgata

Innehåll: Vår fruktansvärdaste fiende.
Kärlek och hat. Själslig växt. Andlig led-
ning. Ockulta övningar. Mediumism och
konstnärligt skapande. Vid livets källa.
Upptagande i den 'Vita logen'. Däraktiga
tilltag.

Kultmagi och myt

Innehåll: Människans verk.
Myt och verklighet. Myt
och kult. Kult såsom magi.
Magi och kunskap. Det
inre ljuset. Slutsats.

Vem är Bô Yin Râ?

Bô Yin Râ's borgerliga namn var Jo-
seph Anton Schneiderfranken. Nam-
net Bô Yin Râ är inte en pseudonym i
vanlig bemärkelse utan det namn
under vilket han skulle forma sin
lära, som ej är grundad på något ut-
tänkt eller anknuten till någon kun-
skap förvärvat genom stadium.

Bô Yin Râ föddes år 1876 i Aschaf-
fenburg i södra Tyskland. Folksko-
lans undervisning var den enda han
kom i åtnjutande av. Efter skolan
gick Bô Yin Râ på konstskola i

Frankfurt och var 1896-98 målare i
Frankfurts stadsteater. 1900-17 var
vandringssår — Bô Yin Râ besökte
under denna tid München, Wien, Pa-
ris, Berlin, Sverige och Grekland för
att studera konst och måla.

Bô Yin Râ gifte sig, flyttade 1921 till
Schweiz och bosatte sig i Lugano.
Där bodde han till sin död 1943.

I Lugano ägnade han all sin tid till att
måla och skriva. Hans böcker gav
upphov till åtskilliga brev och per-
sonliga besök.

Härmed rekvirerar jag följande böcker från Widings Förlags AB

Boken om den konungsliga	Häft.	Antal	Inb.	Antal
konsten	34:50		49:—	
Boken om den levande Guden ..	45:—		59:—	
Boken om livet efter detta	28:50		45:—	
Boken om människan	30:50		46:50	
Boken om lyckan	slut		46:—	
Vägen till Gud	22:—		38:50	
Boken om kärleken	29:—		45:—	
Tröstens bok	16:—		32:—	
Boken om samtalen	29:—		45:50	
Hemligheten	39:—		53:—	
Johannes visdom	37:—		53:—	
Vägvisare	38:—		52:—	
Frihetsspöket	38:—		49:—	
Mina lärjungars väg	38:—		54:—	
Mysteriet från Golgata	29:50		45:—	
Kultmagi och myt	33:50		49:—	
Tillvarons mening	21:—		37:—	
Mera ljus	37:—		54:—	
Uppståndelse	38:—		54:—	
Bönen	30:—		45:—	
Livets ord	25:—		40:—	

Försändelser över 100:— eller minst 3 böcker lev. fraktfritt.

Böckerna sändes till:

Namn

Adress

Postadress

Bô Yin Râ's livsverk

Själv ansåg Bô Yin Râ, Joseph Anton Schneiderfranken, "sina andliga läroskrifter" ("Das Geistige Lehrverk"), 32 böcker och därtill 9 böcker som ansluter sig till läroskrifterna samt ett antal "andliga bilder", vara det enda som var betydelsefullt och han undanbad sig allt intresse för sitt personliga liv. Den första boken kom ut 1913, strax efter vistelsen i Grekland. Böckerna har översatts till flera främmande språk såsom franska, holländska, engelska, spanska och svenska. Huvudförlag är Kober'sche Verlagsbuchhandlung i Bern.

Widings Förlags AB

Per Hörbergs väg 1
161 55 Bromma

POSITIVA BÖCKER OM KÄRLEK, LYCKA & LIVET

Kärleksfulla relationer

Sondra Ray

Denna bok är skriven för de som vill bättra på sina kärleksförhållanden och andra relationer. Den är även till för de som vill hela trasiga relationer.

Sondra som nu är kursledare i "kärleksförhållanden" var tidigare sjuksköterska och familjeterapeut. Hon har således stor erfarenhet av människor.

Boken är skriven i en mängd korta kapitel, vilket gör den lättläst och lättillgänglig.

SBN 85990-11-6

151 s. 80:—

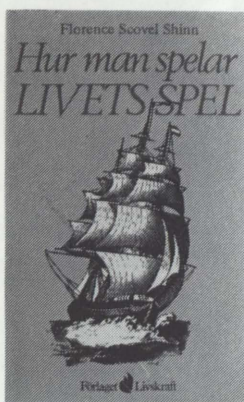
Kärlek är att släppa rädslan

Gerald Jampolsky

Vill du bli av med frustrationer, nervositet? I denna bok visas hur du genom en förändrad livsattityd kan låta sådant försvinna. Du börjar förstå orsakssammanhangen och börjar leva ett mer fullödigt liv. Här får du praktiska råd. Boken består av tolv lektioner för en personlig förändring. Boken är mycket lämplig som material för studiecirklar i personlig växt.

SBN 85990-39-6

125 s. ill 70:—

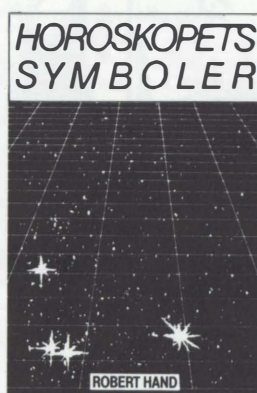
Hur man spelar livets spel

Florence Scovel Shinn

Här får du fyra enkla regler som ger dig allt du önskar i livet. Du kan även lära dig att få alla dina rättfärdiga önskningar uppfyllda. Du får här massor av goda råd och visdomsord, illustrerade med mängder av exempel ur levande livet. Det finns vissa andliga lagar. Följer du dem får du allt du önskar. Bryter du mot dem får du lidande. Du kan befria dig från fruktan och få allt och "falla på plats". Om du kan reglerna i Livets Spel.

SBN 85990-04-3

77 s. 30:—

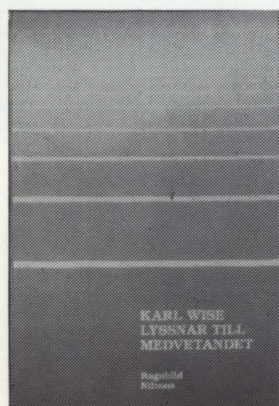
Horoskopets symboler

Robert Hand

En av astrologer livligt efterlängtat bok. Hand leder läsaren genom tecken, hus, planeter, aspekter, mittpunkter m m. Inspirerad av den moderna fysiken och psykologen C G Jung, har Hand tolkat astrologin i ett evolutionärt perspektiv. Detta har gjort att boken blivit ett standardverk i ämnet. Nybörjaren färdas bortom kokbokstolkningar och simpla nyckelord till en genuin och fundamental insikt. Fatalister får en chans att nå en reel insikt i den personliga valfrihetens roll.

SBN 85990-09-4

300 s. 195:—

Karl Wise lyssnar till medvetandet

Ragnhild Nilsson

Ill. av Lil Ljungberg. Stor stil.

Boken är uppställd som en dialog, där Karl Wise lyssnar till och frågar en av sina inre röster. Det är stundtals mycket djupsinniga svar rösten kommer med. Karl Wise lär sig att våga lita på sig själv och se sina obegränsade möjligheter, rent faktiskt obegränsade i tid och rum. "Det finns bara ett evigt nu. Din framtid och ditt förflutna finns NU". Wise menar att det är genom sitt medvetande man skapar sin verklighet. Lil Ljungbergs stämningsskapande illustrationer förhöjer bokens värde.

SBN 85990-26-4 181 s. 120:—

Leva och tjäna

Ronald Beesley

Vill du förstå meningen med livet, varför du är här? Denna bok som tar upp en vid aspekt av människan och hennes omvärld, kan ge dig insikt i dessa frågor. Beesley börjar med en översikt utav människosläktet hur det kom till, raser, rottraser; han gör även en framtidsblick. Han fortsätter med att behandla människan, hennes själ, anda, olika kroppar. Vårt inboende geni, rädsans funktion, begreppet frihet, fri vilja. I slutkapitlen går han in på meditation, bön, healing och andlig utveckling.

SBN 85990-10-8

297 s. 75:—

Handbok till högre medvetande

Ken Keyes

Vill du bli av med dina känslostyrda beroendemönster. Denna bok lär dig genom enkla tekniker omprogrammera din biodator. Du lär dig om dina sju medvetandecentra, de tolv vägarna, spegelmetoden. Ja lyckans vetenskap ger dig unika metoder att få ett bättre liv. "Handboken förändrar ständigt mitt liv. Jag lär mig att jag har (inom och runt om mig) mer än jag någonsin kommer att behöva."

SBN 85990-31-0

86 s. 40:—

Zens tre pelare — undervisning, utövande, upplysning

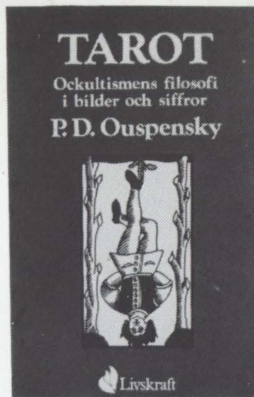
Roshi Philip Kapleau

"Detta arbete är en klassiker för information om zenbuddhism". Denna rika källa innehåller Yasutaniroshis föreläsningar till nybörjare inom zen, hans enskilda föreläsningar, upplysningsbrev, oxvaktarillustrationer. Dogen skriver om icke-vara. Du får en utförlig beskrivning över sittställningar, fel och rätt, koans som vägvisande tänkespråk samt satori (upplysning). Mycket illustreras genom väster- och österlänningars erfarenheter.

SBN 85990-01-9 , kr 170:—

Hur människoöden tvinns
O Busch
'Que vadis domine' – vart går du människa. En bok om reinkarnation, ur ett fågelperspektiv. Författaren ser på fem jordeliv på en gång: Han ser hur han och en annan själ luttras mot varandra. Boken beskriver hur hat förvandlas till kärlek. En läsvärd bok, vad man än anser om andra verkligheter.
SBN 85990-50-7
130 s., kr 55:-
Utk. i december

Tarot-Ockultismens filosofi i bilder och siffror
P D Ouspensky
Tarot är föregångaren till våra vanliga spelkort. Det är också ett utmärkt redskap för självkännedom. Ouspensky ser relationer mellan tarot, alkemi och kabbalan, han går in på de grekiska filosoferna, innan han går in på en beskrivning av "den större hemligheten". Han beskriver olika kombinationsmetoder som han arbetat med. Boken avslutas med 22 "ögonblicksbilder" från de olika korten.
SBN 85990-07-8
67 s. 40:-
Bok & Tarot-lek kr 80:-

TAROT - lekar

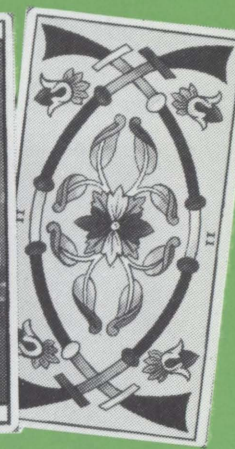
BALBI spansk text
Handledning på engelska/spanska
55:-

ESOTERICO spansk text
Handledning på engelska/spanska
55:-

MARSIELLES fransk text
Handledning på engelska/franska
55:-

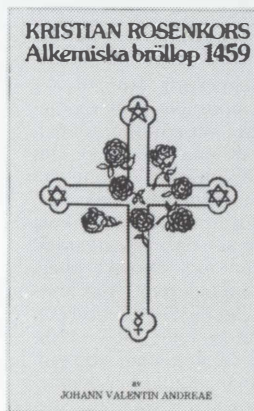

Den nya tidsålderns EVANGELIUM

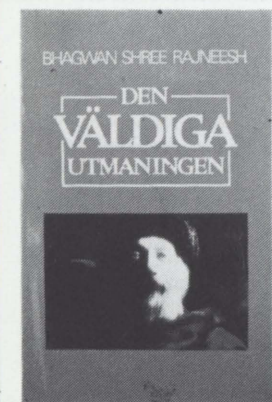
av Levi

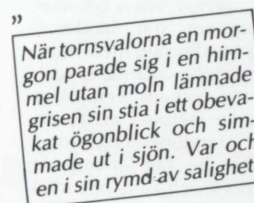
Den nya tidsålderns evangelium
Levi
Nu kan du få veta sanningen om vad Jesus verkligen sade. När du får veta det kommer du att känna dig lycklig och inom dig veta att "detta är rätt". Författaren skriver utifrån en vision han fått efter 40 års meditation på Kristus. Här finns hela Jesu liv skildrat med massor av berättelser och liknelser. Boken är mycket lättläst och ger en helhetsförståelse och delvis ny tolkning av Jesu budskap. Boken kan med fördel läsas parallellt med Bibeln. Boken kan med fördel användas som studiebok om andlig utveckling och healing.
SBN 85990-02-7
301 s., kr 75:-

Kristian Rosenkors Alkemiska Bröllop
Johann Valentin Andreae
Vill du veta hemligheternas hemlighet? Du kanske kan lösa gåtan. Historien utspelar sig under påskveckans sju dagar. Rosenkors deltar i en mystisk transmutation som har hela den klassiska initiationens struktur: nedstigning i underjorden och pånyttfödelse. Han får bevittna lysande ceremonier, lejon och enhörningar, bisarra teaterföreläsningar, svåra prov. Allt för att frambringa homunculus och alltså betvinga själva döden. Läs boken och häpna över det förunderliga symbolspråk, som människan uppfunnit.
SBN 85990-03-5
Kr 50:-

Den väldiga utmaningen
Bhagwan Shree Rajneesh
Vill du uppleva vad verklig kärlek är? Och få kunskap om hur du kan uppleva den. Då kommer livet att vara som en lek för dig! I denna bok får du lära dig en anorlunda meditationsmetod, som fungerar. Ta utmaningen. Läs om Ensamhet, den livsviktiga balansen, LSD, spontan yoga, Jesu okända liv, lärjungeskapets hemlighet och mycket mera.
SBN 85990-08-6
233 s., kr 92:-

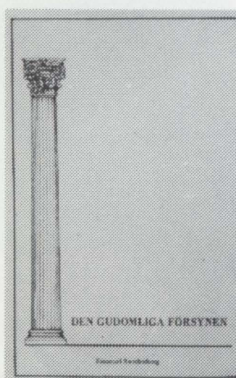
Tornsvalorna och grisen
– fragment ur en livsdröm –
Johan Wretman
Vitskägget, en underfundig äldre man, mötte författaren en sommar för några år sedan. Hans stora livsvisdom, skönjdes vid deras första möte; det följdes av åtskilliga nattliga samtal i naturen. Vitskäggets livssyn återges i dikt, prosa och aforismer. Författaren utk även med "Kommer vi tillbaka" om reinkarnation i terapi (Zindermans).
SBN 85990-28-0
70 s. Inb 45:-

Zenkommentarer
Roshi Philip Kapleau
Om arbete medvetenhet, icke varaktighet, icke-jag, ego, språk.
SBN 85990-95-7
Kr 20:-

Genvägar till lycka
Ken Keyes Jr.
"De tre lyckorecepten lär dig hur du kan leva i större harmoni med dina medmänniskor och stärka din förmåga att klara av livets påfrestningar".
SBN 85990-97-3
Hft., 26 s., kr. 21:-

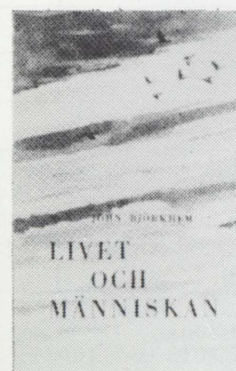
Den gudomliga försynen
Emanuel Swedenborg
I Änglavisheten om de gudomliga försynen visar Swedenborg att även den andliga världen – som är det mänskliga sinnets värld – är förnuftsensligt styrt av orubbliga lagar. En uppräknning och förklaring av dess lagar. Ett utförligt sak- och ämnesregister.
SBN 86110-00-4
Kr 120:-

En konsultation i välständsmedvetande

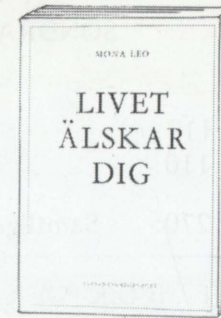
Leonard Orr
Detta är en praktisk kurs i framgångs- eller välständsmedvetande. Du får insikt om förhandlande, de fyra lagarna: Produktion, Handel, Sparande och Investeringar samt givandets konst. En intressant och tankeväckande kurs.
30 s. 25:-

Örtagubbens 25 underbara läkeörter
Harry Blom
Ett urval av de lättast åtkomliga örtarna i vår flora. Historia, tillredningskonst och användningsområde.
SBN 85990-15-9
Hft., 95 s., kr. 10:-

Livet och människan
John Björkhem
En bok om självavård "Genom att bägge parter inför krafter och makter i den tid som är, vill boken komma fram till en uppfattning om vad som är värt att akta och värda".
SBN 85990-27-2
Hft 230 s. se bokpaket sid 4

Livet älskar dig
Mona Leo
'Visionärt ser hon förbi de yttre företeelserna mot deras egna harmonilagor och vill framförallt föra dess stränga lagbundenhet giltigt just i verkliga livet – med stort L. Hon framställer sina åsikter i en konstnärlig intellektuell utläggande form men där texten bygger på erfarenhetsmaterial med omiskännlig värme och övertygelse'. Lennart Segerstråle.
SBN 85990-12-4
Hft., 109 s. se bokpaket sid 4

Älska världen
Charlotte L von Arensdorff
Budskap från en annan värld. Säre, syner, varsel, bönhörelse och telepati. En bok som kan öka vår förståelse.
SBN 85990-25-6
Hft., 80 s. se bokpaket sid 4

Frågor som vi alla göra

H T Edge
Vem är du? – Var är du? – En själ bestämelse – Ockultism och psykologi – Gudar, människor, atomer – Tidsåldrarnas hemliga lära – Visdomens, medkänslans och frihedens mästare – Världsaltets hemliga fysiologi – Gudarnas azurtroner.
SBN 85990-42-6
Hft., 274 s. se bokpaket sid 4

Teosofi och kristendom

H T Edge
Här beskrivs på ett fint sätt kristendomens rötter, visdom och utveckling. Kristendomens tidigare former tas upp; Bibelns djupa (esoteriska) sanningar och dess paralleller i andra livsfilosofier, dess allegoriska natur. Kristendomens grundläror – Kärlekens universalitet – Bönen.
SBN 85990-45-0
Hft., 128 s., se bokpaket sid 4

Den gamle vise berättar

Athis
Ett medalt budskap om Kristi liv: Här skildras hur Mästaren, som tydligen är född i Indien, sprider sin lära om total kärlek till människor och djur i Tibet, Mesopotamien, Babylon, Egypten och Palestina. Under Palestinavistelsen beskrivs besök hos esser. Boken avslutas med en beskrivning av det symboliska bibelspråket, och hur det talar till tre medvetandepan.
SBN 85990-20-5
Hft. se bokpaket sid 4

Måste man tro på Kristus?

Anna-Lisa Helle
'Ett stort religionshistoriskt vetande, där de religiösa grundproblemen ställs under debatt på ett så fängslande sätt att både troende och tvivlare bör ta del av det. Bilderna från fornegyptisk, fornjudisk, kinesisk, arabisk, hinduistisk och kristen tanke och idévärld.'
SBN 85990-22-1
Hft., 103 s. se bokpaket sid 4

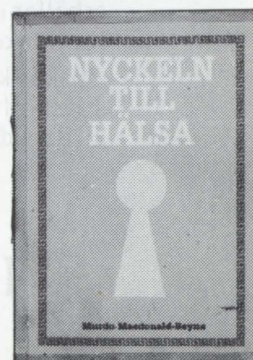
SKANDINAVISK HUSTABELL

50° - 66° med AC och MC upp till 75° (4° intervall)

Placidus, Koch och Topocentriska hussystem. Specialtabeller för Göteborg, Helsingborg, Malmö och Stockholm. Latitud och longitudanvisningar för åtskilliga svenska orter. SBN 85990-14-0 Kr 110:-

Nyckeln till hälsa

Macdonald-Bayne, Murdo
En utmärkt hälsobok, som även tar upp relationen till en högre makt. Väldigt utförlig. Den avslutas med tabell över födoämnen för olika åkommor. Ur innehållet: Vad är sjukdom? Vad är näring? Vattnets betydelse. Andningsövningar; buk- och rygglärovervakning; vitalenergin; celledernas verksamhet; liv och uppgift; Skapelsens hemlighet; Avslappningsövningar; hudvård, fortplantningens kraft; elimineringskur; kroppens grundämnen och funktion m m.
210 s. 96:-

SONDRA RAY - på kassett!

C - 90 kassetband:

Birth and relationship kr 110:-

Loving Relationship kr 110:-

Physical immortality -

Frågor om rebirthing kr 110:-

Samtliga tre band kr 270:-

Samtliga tre band & boken "Kärleksfulla relationer" kr 320:-

BOKPAKET BOKPAKET BOKPAKET BOKPAKET

Böcker med not "se bokpaket" sidan 3 säljes endast i följande bokpaket:

BOKPAKET 1

Leva och tjäna
Handbok till högre medvetande
Genvägar till lycka
Ord. pris 136:-, NU 95:-

BOKPAKET 2

Hur man spelar livets spel
Livet älskar dig
Frågor som vi alla göra
Ord. pris 70:-, NU 50:-

BOKPAKET 3

Den nya tidsålderns evangelium
Hur man spelar livets spel
Måste man tro på Kristus?
De gamle vise berättar
Ord. pris 145:-, NU 95:-

BOKPAKET 4

Tarot
Tarot-lek (Marseilles)
Kristian Rosenkors alkemiska bröllop
Ord. pris 145:-, NU 115:-

BOKPAKET 5

Livet älskar dig
Livet och människan
Älska världen
Syner, uppenbarelsen och profetior
Ord. pris 60:-, NU 30:-

BOKPAKET 6

Hemliga paketet
(Minst 5 böcker, av andligt och
spiritualistiskt innehåll)
NU 75:-

Priserna i katalogen gäller fr o m oktober 1984 med reservation för prisändringar.

VISIONARIUS är en förening som organiserar kurser, som grundar sig på fullt ansvars-
tagande, självutveckling, livskvalité och intuition mm. Ring 08-31 10 02 för vidare
information och kursprogram.

Beställning

Vid förskottsbetalning via postgiro 28 02 76 - 7 eller betalning via check skickas nedan
beställda böcker portofritt.

I övrigt tillkommer postförskottsavgift och porto 20:- (bokpaket och "Zens tre pelare" kr 30:-)
Vid fakturering tillkommer 20:- i adm. avgift.

-har betalt i förskott
-skicka mig Livskrafts katalog
-önskar information om kurser i
healing, kreativt tänkande
(Visionarius)
-har beställt fler än 4 böcker och
erhåller därmed 20 % rabatt..
(bokpaket räknas som 1 bok).
-önskar kort utdrag ur tolv
Livskraftsböcker 10:-.
Fritt vid köp av 2 böcker.

Namn

Adress

Postadress

Antal	Titel	Författare	Not

HUR PÅVERKAS DIN NUSITUATION AV TIDIGARE LIV?

Reinkarnationsforskaren Ethlynn Luce är nu åter i Stockholm.

Efter två mycket uppskattade besök här under 1983 samt senast i våras, får vi åter möta henne i november.

Ethlynn arbetar 6 månader om året i Europa och har med anledning av detta möjlighet att besöka Sverige 2 ggr per år.

Under tiden 12/11 – 1/12 finns möjligheter för personliga konsultationer samt att delta i workshops.

2 workshops ges på Cafe Pan Helhetscenter, den 24/11 samt 1/12 med följande tema:

LÅT DIN INTUITION ARBETA FÖR DIG.

VAR I KONTROLL ÖVER DITT LIV.

För vidare information samt anmälan till konsultation, till

Anne-Kristina tel: 08/85 46 56 kl: 19–21:00 de flesta dagar, f.ö. anmäl namn

samt tel. nr. på telefonsvararen.

Kostnad för konsultation: 400 kr.

för workshop: 250 kr.

Information i Göteborg:

Tel: 031/13 13 62 Christina Henser.

Information i Östersund:

Tel: 063/35 32 5 Lena Lindholm.

Du har även möjlighet att lyssna till ett kvällsföredrag som ges på Cafe Pan den 13/11:

MINA ERFARENHETER FRÅN 15 ÅRS REINKARNATIONS FORSKNING.

Ethlynn Luce är känd för sitt arbete genom reinkarnationsforskning, metafysik samt healing. Sedan barndomen har hon haft denna ESP-förmåga utvecklad, och eftersom denna förmåga är naturlig hos henne innebär detta att hon inte går in i trance. Redan som barn såg hon mer än sina kamrater. När de lekte kurragömma, visste hon var alla hade gömt sig och ropade fram en och en, samt beskrev deras gömställen. I skolan visste hon frågan innan läraren hade ställt den.

Detta innebär att Ethlynns förmåga kan hjälpa människor att förstå hur deras erfarenheter från tidigare liv kan blockera mentala energier och känslor, samt situationer i vårt nuvarande liv.

Intuition är en kvalite som finns hos alla människor, men varierar i aktivitet från människa till människa. En fullt fungerande intuition är inte riktigt detsamma som känslor - men det har en släktskap med känslor.

Man kan med andra ord se det som en funktion på ett annat plan, där känsla och känslighet spelar en viktig roll för intuitionen.

Att leva utifrån sin intuition ger ett enklare och rikare sätt att leva och handla.

Man kan stimulera sin intuition till en ökad funktion och med detta följer ett mera harmoniskt och rikare liv. Att förstå dessa samband ger dig en bättre möjlighet att använda Dig av Dina inneboende potentialer till ett mera kärleksfullt liv.

Karma betraktas i termer av dess tillämpningar i ditt liv för tillväxt-möjligheter.

Vi har alla möjligheter i världen att förändra oss själva - så att vi kan göra allt det som vi drömmer om att göra men inte vågar - eller tror att vi är för gamla för att börja med.

Du får kännedom om de energier som kommer att arbeta i och kring dig under den närmsta framtiden, och beroende på hur du väljer att integrera de mentala och känslomässiga faktorerna så integrerar du ditt liv med dina karmiska tendenser.

En stor del av de människor som mött Ethlynn rekommenderar hennes workshops för att få en större förståelse för sin situation samt ett bredare perspektiv på tillvaron.